

Työterveyslaitos

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt 2019–2020

TYÖPERÄISTEN SAIRAUKSIEN REKISTERIIN KIRJATUT UUDET TAPAUKSET

Työterveyslaitos

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt 2019–2020

TYÖPERÄISTEN SAIRAUKSIEN REKISTERIIN KIRJATUT UUDET TAPAUKSET

KIRSI KOSKELA
JOHANNA LEHTIMÄKI
VILLE OJANEN
MARIA PESONEN
IRMELI LINDSTRÖM
HILLE SUOJALEHTO
LIISA AIRAKSINEN
KATRI SUURONEN
EVA HELASKOSKI

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt 2019–2020

Kirsi Koskela, Johanna Lehtimäki, Ville Ojanen, Maria Pesonen, Irmeli Lindström, Hille Suojalehto, Liisa Airaksinen, Katri Suuronen ja Eva Helaskoski

Työterveyslaitos

Työterveys

PL 40

00032 TYÖTERVEYSLAITOS

www.ttl.fi

Toimitus: Johanna Lehtimäki ja Kirsi Koskela

Kuvat ja taulukot: Kirsi Koskela, Ville Ojanen ja Johanna Lehtimäki

Kannet: Ella Smeds

© 2024 Työterveyslaitos ja kirjoittajat

Tämän teoksen osittainenkin kopiointi on tekijänoikeuslain (404/61, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen) mukaisesti kielletty ilman asianmukaista lupaa.

Katsauksia 175

ISBN 978-952-391-143-7 (pdf)

ISSN-L 0357-4296 = Katsauksia

ISSN-L 1235-8614 = Ammattitaudit

Tiivistelmä

Työperäisten sairauksien rekisteriin (TPSR) kirjattiin ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia 2446 v. 2019 ja 2703 v. 2020. Näistä vahvistettuja ammattitautitapauksia oli 1024 v. 2019 ja 1062 v. 2020. Työikäisille (15–64-vuotiaille) kirjattiin v. 2019 ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia 1976, joista vahvistettuja ammattitautitapauksia oli 710. Vuonna 2020 työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia oli 2305, näistä vahvistettuja ammattitautitapauksia oli 792. Hieman yli neljäsosa kaikista vahvistetuista ammattitautitapauksista todettiin yli 65-vuotiailla.

Sekä kaikenikäisten että työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksien sekä vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärä on ollut laskusuuntainen v. 2019 saakka, mutta v. 2020 tapausmäärät kääntyivät nousuun. Tapausmäärien nousu liittyy pääasiassa koronavirustapauksiin (COVID-19-tapauksiin), mutta myös kryptosporidioosien määrä on noussut merkittävästi v. 2018 lähtien viitaten epidemiaan.

Työikäisten yleisimmät vahvistetut ammattitaudit v. 2019 olivat allerginen kosketushottuma, meluvamma, ärsytyskosketushottuma, ammattiastma ja kryptosporidioosi. Vuonna 2020 meluvamma oli niukasti yleisin työikäisten vahvistettu ammattitauti, mutta toiseksi yleisimmäksi nousi COVID-19-infektio. Seuraavaksi yleisimpiä olivat ärsytyskosketushottuma, allerginen kosketushottuma ja kryptosporidioosi. V. 2020 oli sitten kaksi infektiotautia viiden yleisimmän työikäisten vahvistetun ammattitaudin joukossa.

Vuonna 2020 työikäisten aineiston vahvistetuista ammattitautitapauksista kirjattiin 58 % miehille ja 42 % naisille. Naisten osuus on merkittävästi noussut aiempaan verrattuna liittyen mm. lähinnä naisilla vahvistettuihin COVID-19-infektioihin. Yli puolet työikäisten miesten vahvistetuista ammattitauodeista todettiin yli 50-vuotiailla, kun naisilla vahvistettujen ammattitautitapausten ikäjakauma on tasaisempi. Miesten ja naisten ammattitautikirjoissa on merkittäviä eroja. Vuonna 2020 yleisimmät vahvistetut ammattitaudit työikäisillä miehillä olivat meluvamma ja allerginen kosketushottuma, kun taas naisilla COVID-19-infektio ja ärsytyskosketushottuma.

Koronaviruspandemian yhteydessä Suomessa linjattiin, että COVID-19-infektio voidaan hyväksyä ammattitaudiksi, kun sairaus on vahvistettu mikrobiologisilla tutkimuksilla ja altistuminen on todennäköisesti tapahtunut työtehtävien yhteydessä. Työikäisten COVID-19-infektioita vahvistettiin 114 tapausta v. 2020. Lähes 90 % tapauksista todettiin naisilla ikäjakauman ollessa laaja. COVID-19-tapauksia todettiin toimialoitain tarkasteltuna erityisesti 'terveyspalveluissa'. Ammateittain tarkasteltuna tapauksia todettiin

eniten 'terveydenhuollon asiantuntijoilla' ja 'hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijöillä'.

Kryptosporidioosi on *Cryptosporidium*-alkueläimen aiheuttama suolistotulehdus, joka voi tarttua ihmisiin mm. tuotantoeläimistä. THL:n tartuntatautirekisterin mukaan kryptosporidioosien määrä lähti selvään nousuun v. 2017. Työikäisten kryptosporidiooseja vahvistettiin 47 tapausta v. 2019 ja 54 tapausta v. 2020 kuvastaen osaltaan kryptosporidioosiepidemiaa. Vain noin 10 % tartuntatautirekisteriin v. 2019–2010 kirjatuista kryptosporidioositapauksista vahvistettiin ammattitaudeiksi. Suurin osa kryptosporidiooseista todetaan toimialalla 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut'.

Vuonna 2020 työikäisten vahvistettuja ammattitautitapauksia todettiin lukumääräisesti eniten toimialoilla 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' ja 'terveyspalvelut' sekä ammateissa 'maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.' ja 'rakennustyöntekijät ym. (pl. sähköasentajat)'.

Asbestisairaustapauksien määrä on tasaisesti laskenut, mutta niitä todetaan edelleen liittyen pitkään viiveeseen altistumisen ja asbestisairauden diagnosoimisen välillä. Suurin osa asbestisairauksista todetaan yli 65-vuotiailla asbestiplakkitaudin ollessa niistä yleisin. Vahvistettuja ammattisyöpiä kirjattiin 70–80 tapausta/vuosi v. 2019–2020. Yhtä puupölyjen aiheuttamaa nenän sivuontelon syöpää ja yhtä asbestin aiheuttamaa kurkunpääsyöpää lukuun ottamatta vahvistetut ammattisyövät olivat keuhkosityöpiä tai mesoteliomia. Kaksi keuhkosityöpää oli kvartsipölyn aiheuttamia, mutta muut olivat asbestin aiheuttamia. Työikäisten ammattisyöpiä oli yhteensä 10 tapausta v. 2019–2020.

Lääkäreillä on lakisääteinen (Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 44/2006)¹ velvollisuus ilmoittaa ammattitaudista tai sen epäilystä tai muusta työperäisen sairauden epäilystä Aluehallintovirastoon. Merkittävä osa ammattitaudeista ja niiden epäilyistä jää ilmoittamatta Aluehallintovirastoon ilmoitusvelvollisuudesta huolimatta. Esim. työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten aineistossa ammattitauti-ilmoitus oli tehty vain 39–44 %:ssa tapauksista v. 2019–2020.

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt 2019–2020 -julkaisu sisältää poikkeuksellisesti kahden uuden aineistovuoden tilastotietoja. Virallisten ammattitautitilastojen laatiminen ja julkaisujen teko on viivästynyt Tapaturmakeskuksen (TVK) vakuutusyhtiöiltä (pois lukien Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela)) keräämässä ammattitautiaineistossa todettujen laajojen aineisto-ongelmien vuoksi. Tässä julkaisussa oikaisemme myös uudelleen v. 2016–2018 ammattitautien lukumääriä. Päivitetyt lukumäärät löytyvät taulukkosiosista ja myös kuvaajat on päivitetty. Ammattitautien tilastoinnissa ilmenneiden

laajojen ongelmien vuoksi Työperäisten sairauksien rekisteriin kirjattuihin tapaus- ja diagnoosilukumääriin liittyy epävarmuutta, joka tulee ottaa huomioon ammattitautitilastojen tulkinnessa.

Julkaisun analyysiosiossa käsitellään Työperäisten sairauksien rekisterin v. 2019–2020 aineistoa yksityiskohtaisemmin eri tarkastelunäkökulmista. Rekisteriin kirjatusta tiedoista on laadittu erilaisia kuvaajia ja taulukoita aineiston havainnollistamiseksi. Tämän julkaisun lisäksi Työelämä-tieto-palvelu (tyoelamatieto.fi) tarjoaa mahdollisuuden ammattitautiaineistoihin tutustumiseen.

Sammandrag

År 2019 registrerades 2 446 fall av yrkessjukdom och misstanke om yrkessjukdom i registret över arbetsrelaterade sjukdomar (TPSR) och år 2020 registrerades 2 703 fall. Av dessa var antalet fall av bekräftade yrkessjukdomar 1 024 år 2019 och 1 062 år 2020. Under 2019 registrerades 1 976 fall av yrkessjukdom och misstanke om yrkessjukdom för personer i arbetsför ålder (15–64 år), varav 710 var bekräftade fall av yrkessjukdomar. År 2020 var antalet fall av yrkessjukdom och misstanke om yrkessjukdom bland personer i arbetsför ålder 2 305, av vilka 792 var bekräftade fall av yrkessjukdom. Lite mer än en fjärdedel av alla bekräftade fall av yrkessjukdomar konstaterades hos personer över 65 år.

Trenden för antalet fall av yrkessjukdom och misstanke om yrkessjukdom samt bekräftade fall av yrkessjukdomar för både personer i arbetsför ålder och personer i alla åldrar har varit nedåtgående fram till 2019, men under 2020 började antalet fall att öka. Ökningen av antalet fall kan främst hänföras till coronavirusfallen (COVID-19-fallen), men antalet fall av kryptosporidios har också ökat betydligt sedan 2018, vilket tyder på en epidemi.

De vanligaste bekräftade yrkessjukdomarna bland personer i arbetsför ålder under 2019 var allergisk kontaktdermatit, bullerskada, irriterativ kontaktdermatit, yrkesastma och kryptosporidios. År 2020 var bullerskada den vanligaste bekräftade yrkessjukdomen bland personer i arbetsför ålder, medan den näst vanligaste var COVID-19-infektion. De näst vanligaste efter dessa var irriterativ kontaktdermatit, allergisk kontaktdermatit och kryptosporidios. Under 2020 fanns således två infektionssjukdomar bland de fem vanligaste yrkessjukdomarna bland personer i arbetsför ålder.

År 2020 registrerades 58 procent av de bekräftade fallen av yrkessjukdomar hos personer i arbetsför ålder i materialet för män och 42 procent för kvinnor. Andelen kvinnor har ökat markant jämfört med tidigare, främst på grund av bekräftade fall av coronavirus hos kvinnor. Mer än hälften av de bekräftade yrkessjukdomarna hos män i arbetsför ålder registrerades hos personer över 50 år, medan åldersfördelningen av bekräftade fall av yrkessjukdomar hos kvinnor är mer jämn. Det finns avsevärda skillnader i spektret för yrkessjukdomar hos män och kvinnor. År 2020 var de vanligaste bekräftade yrkessjukdomarna hos män i arbetsför ålder bullerskada och allergisk kontaktdermatit, medan det hos kvinnor var COVID-19-infektion och irriterativ kontaktdermatit.

I samband med coronaviruspandemin i Finland fastslogs att en COVID-19-infektion kan erkännas som en yrkessjukdom när sjukdomen har bekräftats genom mikrobiologiska undersökningar och det är sannolikt att exponeringen har skett i arbetet. Under 2020

bekräftades 114 fall av COVID-19-infektioner hos personer i arbetsför ålder. Nästan 90 procent av fallen konstaterades hos kvinnor, med en bred åldersfördelning. Branschvis granskat konstaterades COVID-19-fall framför allt inom 'hälso- och sjukvård'. Sett till yrke var antalet fall störst bland 'hälso- och sjukvårdsexperter' och 'vård-och omsorgspersonal'.

Kryptosporidios är en tarminfektion som orsakas av urdjuret *Cryptosporidium*, som kan överföras till människor bl.a. från produktionsdjur. Enligt THL:s register över smittsamma sjukdomar började antalet fall av kryptosporidios öka kraftigt under 2017. År 2019 bekräftades 47 fall av kryptosporidios bland personer i arbetsför ålder och år 2020 bekräftades 54 fall, vilket avspeglar en kryptosporidiosepidemi. Endast cirka 9 procent av de fall av kryptosporidios som registrerades i registret över smittsamma sjukdomar under 2019–2010 bekräftades som yrkessjukdomar. Flest fall av kryptosporidios konstateras inom branschen 'jordbruk och jakt samt service in anslutning härtill'.

År 2020 konstaterades det högsta antalet bekräftade fall av yrkessjukdomar bland personer i arbetsför ålder inom branscherna 'jordbruk och jakt samt service in anslutning härtill' och 'hälso- och sjukvård' samt inom yrkena 'jordbrukare och djuruppfödare m.fl.' och 'byggnadsarbetare m.fl. (utom elmontörer)'.

Antalet fall av asbetsjukdomar har stadigt minskat, men de konstateras fortfarande på grund av den långa fördröjningen mellan exponering och diagnos av asbetsjukdom. De flesta asbetsjukdomar konstateras hos personer över 65 år, där pleuraplack är den vanligaste. Under 2019–2020 registrerades 70–80 fall/år av bekräftad yrkesrelaterad cancer. Med undantag för ett fall av cancer i näsans bihålor som orsakats av trädamm och ett fall av larynxcancer som orsakats av asbestos, bestod de bekräftade yrkesrelaterade cancerfallen av lungcancer eller mesoteliom. Två lungcancerfall orsakades av kvartsdamm, men de övriga orsakades av asbest. Det förekom totalt 10 fall av yrkesrelaterad cancer bland personer i arbetsför ålder under 2019–2020.

Läkare har en lagstadgad (lag om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskydds-samarbete på arbetsplatsen 44/2006)¹ skyldighet att göra en anmälan om yrkessjukdomar eller misstanke om yrkessjukdom, eller misstanke om någon annan arbetsrelaterad sjukdom till regionförvaltningsverket. Ett betydande antal yrkessjukdomar och misstänkta fall av sådana sjukdomar rapporteras inte till regionförvaltningsverket, trots anmälningsskyldigheten. I materialet om bekräftade fall av yrkessjukdomar hos personer i arbetsför ålder gjordes till exempel en anmälan om yrkessjukdom endast i 39–44 procent av fallen 2019–2020.

Publikationen Yrnessjukdomar och misstankar om yrnessjukdomar 2019–2020 innehåller undantagsvis statistiska uppgifter för två år. Sammanställningen och publiceringen av den officiella statistiken över yrnessjukdomar har försenats på grund av omfattande dataproblem i de uppgifter om yrnessjukdomar som Olycksfallsförsäkringscentralen samlat in från försäkringsbolagen (exkl. LPA). I denna publikation korrigerar vi även siffrorna för yrnessjukdomar 2016–2018. De uppdaterade siffrorna finns i tabelldelen och även diagrammen har uppdaterats. På grund av de omfattande problemen i statistikföringen av yrnessjukdomar råder osäkerhet i antalet fall och diagnoser som registrerats i registret över arbetsrelaterade sjukdomar, vilket bör beaktas vid tolkningen av statistiken över yrnessjukdomar.

I publikationens analysdel diskuteras materialet för 2019–2020 i registret över arbetsrelaterade sjukdomar mer ingående ur olika perspektiv. Olika diagram och tabeller har utarbetats för att illustrera de uppgifter som registrerats i registret. Utöver denna publikation ger tjänsten Arbetslivskunskap (tyoelamatieto.fi) möjlighet att bekanta sig med material om yrnessjukdomar.

Abstract

A total of 2,446 recognized and suspected cases of occupational diseases were registered in the Finnish Register of Occupational Diseases (FROD) in 2019, whereas in 2020, the total number of cases was 2,703. In 2019, 1,024 of these were recognized cases, compared to 1,062 cases in 2020. For working-age people (15- to 64-year-olds), 1,976 cases of recognized or suspected cases of occupational diseases were registered in 2019, of which 710 were recognized cases of occupational diseases. In 2020, there were a total of 2,305 cases of recognized and suspected cases of occupational diseases among the working-age population, of which 792 were recognized cases. Slightly more than a quarter of all recognized cases of occupational diseases were registered in people over 65 years of age.

The number of recognized and suspected cases of occupational diseases as well as the number of recognized cases of occupational diseases, both among people of all ages and among the working-age population, continued to decrease until 2019, but in 2020, the number of cases started to increase. The increase in the number of cases mainly relates to coronavirus (COVID-19) cases, but the number of cryptosporidiosis has also increased significantly since 2018, indicating an epidemic.

The most common recognized occupational diseases among the working-age population in 2019 were allergic contact dermatitis, noise-induced hearing loss, irritant contact dermatitis, occupational asthma, and cryptosporidiosis. In 2020, noise-induced hearing loss was slightly the most common recognized occupational disease among the working-age population, but COVID-19 infection came in as the second most common. The next most common were irritant contact dermatitis, allergic contact dermatitis and cryptosporidiosis. Thus, in 2020, there were two infectious diseases among the five most common recognized occupational diseases in the working-age population.

Of the cases of recognized occupational diseases among the working-age population in 2020, 58% were registered for men and 42% for women. The proportion of women has increased significantly compared to the earlier situation which, among other things, relates to coronavirus cases that were mainly recognized among women. More than half of the recognized occupational diseases among working-age men were diagnosed in people over 50 years of age, while the age distribution of recognized cases of occupational diseases among women is more even. There are considerable differences between the occupational disease spectra of men and women. In 2020, noise-induced hearing loss and allergic contact dermatitis were the most commonly recognized occupational diseases among working-age men, whereas COVID-19 infection and irritant contact dermatitis were the most common among women.

After the outbreak of coronavirus pandemic, the recognition of COVID-19 infection as an occupational disease was enabled when the disease has been confirmed by microbiological examinations and the exposure has likely occurred in connection with work. There were 114 recognized cases of COVID-19 infections as occupational diseases among the working-age population in 2020. Nearly 90% of the cases were diagnosed in women with a broad age distribution. When viewed by branch of industry, COVID-19 cases were recognized in 'human health activities' in particular. When viewed by occupation, recognized cases were most common among 'health associate professionals' and 'personal care workers'.

Cryptosporidiosis is an intestinal infection caused by the protozoa *Cryptosporidium*, which can be transmitted to humans from production animals, for example. According to the National Infectious Diseases Register maintained by the National Institute for Health and Welfare, the number of cryptosporidioses started to clearly increase in 2017. A total of 47 cases of cryptosporidiosis were recognized among the working-age population in 2019 and 54 cases in 2020, which for its part is indicative of a cryptosporidiosis epidemic. Only about 10% of the cryptosporidiosis cases registered in the National Infectious Diseases Register in 2019–2010 were recognized as occupational diseases. The majority of cryptosporidioses were recognized in 'crop and animal production, hunting and related service activities'.

In 2020, when viewed by branch of industry, the number of recognized cases of occupational disease in the working-age population was the highest in 'crop and animal production, hunting and related service activities' and 'human health activities', and by occupation, in 'market-oriented skilled agricultural workers' and 'building and related trades workers, excluding electricians'.

The number of recognized cases of asbestos-related diseases has steadily decreased, but they continue to occur due to the long delay between exposure and diagnosis of an asbestos-related disease. The majority of asbestos-related diseases are recognized in people aged over 65, pleural plaques caused by asbestos being the most common of them. A total of 70–80 recognized cases of occupational cancer were registered annually in 2019–2020. With the exception of one paranasal sinus cancer caused by wood dust and one laryngeal cancer caused by asbestos, the recognized cases of occupational cancer were lung cancers or mesotheliomas. Two cases of lung cancer were caused by quartz dust, but the others were caused by asbestos. There were a total of 10 occupational cancers among the working-age population in 2019–2020.

Doctors have a statutory (Act on Occupational Safety and Health Enforcement and Cooperation on Occupational Safety and Health at Workplaces 44/2006)¹ duty to report

an occupational disease or suspicion thereof or any other suspected work-related disease to the Regional State Administrative Agency. A significant proportion of recognized and suspected occupational diseases remain unreported to the Regional State Administrative Agency despite the reporting obligation. For example, in the data on recognized cases of occupational diseases among the working-age population, only 39–44% of the cases were reported in 2019–2020.

The publication Recognized and suspected occupational diseases 2019–2020 exceptionally contains statistics from two data years. The compilation of official statistics on occupational diseases and the preparation of publications have been delayed due to extensive quality problems in the occupational disease data collected from insurance companies (excluding the Farmers' Social Insurance Institution MELA) by the Finnish Workers' Compensation Center. In this publication, we also readjust the numbers of occupational diseases reported for 2016–2018. The updated numbers can be found in the table section, and the graphs have been updated as well. Due to extensive problems detected in the compilation of occupational disease statistics, the numbers of cases and diagnoses registered in the Finnish Register of Occupational Diseases involve uncertainties which must be taken into account when the statistics on occupational diseases are interpreted.

The analysis section of the publication discusses the data of the Finnish Register of Occupational Diseases for 2019–2020 in more detail from a variety of perspectives. Various graphs and tables have been prepared from the data registered in the register to illustrate the material. In addition to this publication, the Work-Life Knowledge Service (tyoelamatieto.fi) provides an opportunity to familiarize oneself with the data available on occupational diseases.

Sisällys/Table of contents

Tiivistelmä.....	3
Sammandrag.....	6
Abstract.....	9
Sisällys/Table of contents.....	12
1 Aineiston analyysi.....	14
2 Työikäisten kuvaajat.....	24
2.1 Työikäisten vahvistetut ammattitaudit.....	24
2.2 Työikäisten ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt.....	32
2.3 Työikäisten yleisimpiä ammattitauteja.....	35
2.3.1 Ammattiastma.....	35
2.3.2 Ammattinuha.....	37
2.3.3 Ammatti-ihotaudit.....	39
2.3.4 Infektiosairaudet.....	45
2.3.5 Rasisairaudet.....	49
2.3.6 Meluvamma.....	56
2.3.7 Tärinätauti.....	57
2.3.8 Asbestisairaudet.....	59
3 Yli 65-vuotiaiden kuvaajat.....	60
4 Kaikenikäisten kuvaajat.....	62
5 Taulukot.....	71
5.1 Vuosien 2019 ja 2020 taulukot.....	71
5.2 Vuosien 2016–2020 taulukot.....	80
5.3 Toimialakohtaisia taulukoita 2016–2020.....	89
6 Työperäisten sairauksien rekisteri.....	93
6.1 Tiedon kertyminen rekisteriin.....	93
6.2 Rekisterin tietosisältö ja vuosijulkaisun luokitukset.....	94
6.3 Rekisterin julkaisut.....	96

6.4	Tietopyynnöt rekisteristä ja yhteystiedot.....	96
Lähteet	97

1 Aineiston analyysi

Työperäisten sairauksien rekisteriin (TPSR) kirjattiin ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia 2446 v. 2019 ja 2703 v. 2020. Näistä vahvistettuja ammattitautitapauksia oli 1024 v. 2019 ja 1062 v. 2020. Vahvistettujen ammattitautitapausten osuus oli 42 % v. 2019 ja 39 % v. 2020.

Vuonna 2019 työikäisille (15–64-vuotiaille) kirjattiin 1976 ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia (7,9 tapausta/10 000 työllistä), joista 710 tapausta oli vahvistettuja ammattitautitapauksia (2,9 tapausta/10 000 työllistä). Vuonna 2020 työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia oli 2305 (9,5 tapausta/10 000 työllistä), joista vahvistettuja ammattitautitapauksia oli 792 (3,3 tapausta/10 000 työllistä). Työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten osuus säilyi noin kolmasosassa (36 % v. 2019 ja 34 % v. 2020).

Sekä kaikenikäisten että työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksien sekä vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärä on ollut laskusuuntainen v. 2019 saakka, mutta v. 2020 tapausmäärät kääntyivät nousuun. Tapausmäärien nousu liittyy pääasiassa COVID-19-tapauksiin.

Hieman yli neljäsosa kaikista vahvistetuista ammattitautitapauksista todetaan työuran jälkeen. Yli 65-vuotiaiden ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksien sekä vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärän trendi on ollut laskusuuntainen ja laskeva trendi jatkui edelleen vuosina 2019–2020. Ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia kirjattiin yli 65-vuotiaille 470 v. 2019 ja 398 v. 2020. Vahvistettuja ammattitautitapauksia oli vastaavasti 314 v. 2019 ja 270 v. 2020. Vahvistettujen ammattitautitapausten osuus oli edelleen korkea (67 % v. 2019 ja 68 % v. 2020).

Vuonna 2020 työikäisten aineiston vahvistetuista ammattitautitapauksista kirjattiin 58 % miehille ja 42 % naisille. Naisten osuus on merkittävästi noussut aiempaan verrattuna. Yli 65-vuotiaiden aineistossa vahvistetut ammattitautitapaukset kirjattiin pääosin miehille (miehet 96 % ja naiset 4 %). Kaikenikäisten aineiston vahvistetuista ammattitautitapauksista kirjattiin miehille 68 % ja naisille 32 %.

Vuonna 2020 kaikenikäisten aineistossa vahvistettujen ammattitautitapausten keski-ikä oli 52 vuotta. Työikäisillä vahvistettuja ammattitautitapauksia todettiin eniten 60–64-vuotiaiden ja 55–59-vuotiaiden ikäluokissa (molemmissa ikäluokissa 16 % tapauksista). Työikäisillä miehillä yli 50 % vahvistetuista ammattitautitapauksista todettiin yli 50-vuotiaille. Naisilla vahvistettujen ammattitautitapausten ikäjakauma oli tasaisempi.

Työikäisillä naisilla vahvistettuja ammattitautitapauksia todettiin eniten 25–29-vuotiaiden ikäryhmässä (16 % tapauksista).

Kaikenikäisten aineiston yleisimmät vahvistetut ammattitaudit olivat v. 2019 asbestiplakkitauti, meluvamma, allerginen kosketusihottuma, ärsytyskosketusihottuma ja ammattiastma. Vastaavasti v. 2020 yleisimmät vahvistetut ammattitaudit olivat asbestiplakkitauti, meluvamma, COVID-19-infektio, ärsytyskosketusihottuma ja allerginen kosketusihottuma. Vuosina 2015–2020 tautipääryhmittäin tarkasteltuna (huomioitu tapauksen ensimmäinen diagnoosi) kaikenikäisten vahvistetuista ammattitautitapauksista on ollut eniten asbestisairaustapauksia. Meluvammat ja ihotaudit olivat pitkään seuraavilla sijoilla, mutta v. 2020 ”Muut”-ryhmä on noussut toiseksi yleisimmäksi tautipääryhmäksi lähinnä COVID-19-infektiotapauksen vuoksi.

Työikäisten yleisimmät vahvistetut ammattitaudit olivat v. 2019 allerginen kosketusihottuma, meluvamma, ärsytyskosketusihottuma, ammattiastma ja kryptosporidioosi. Vastaavasti v. 2020 kärkeen sijoittuivat meluvamma, COVID-19-infektio, ärsytyskosketusihottuma, allerginen kosketusihottuma ja kryptosporidioosi. Tautipääryhmittäin tarkasteltuna (huomioitu tapauksen ensimmäinen diagnoosi) työikäisillä vahvistettiin v. 2020 eniten ”Muut”-ryhmän ammattitautitapauksia (sisältää mm. COVID-19-infektion) sekä ammatti-ihotauditapauksia.

Yli 65-vuotiaiden yleisimmät vahvistetut ammattitaudit olivat sekä v. 2019 että v. 2020 asbestiplakkitauti ja mesotelioma.

Miesten ja naisten ammattitautikirjoissa on merkittäviä eroja. Vuonna 2020 työikäisillä miehillä yleisimmät vahvistetut ammattitaudit olivat meluvamma, allerginen kosketusihottuma, asbestiplakkitauti ja ärsytyskosketusihottuma. Työikäisillä naisilla yleisimmät vahvistetut ammattitaudit olivat COVID-19-infektio, ärsytyskosketusihottuma, allerginen kosketusihottuma ja kryptosporidioosi.

Vuonna 2020 työikäisten vahvistetuista ammattitautitapauksista oli pääaltisteryhmittäin tarkasteltuna 39 % kemiallisten tekijöiden (esim. asbesti, kumiyhdisteet, epoksiyhdisteet, lehmä ja muut eläinperäiset altisteet, jauhot, viljat ja rehut, märkätyö) aiheuttamia. Biologisten tekijöiden (esim. COVID-19-virus, *Cryptosporidium parvum*, syyhypunkki, Puumalavirus) aiheuttamia oli 29 % tapauksista. Biologisten tekijöiden aiheuttamien tapauksien määrä on merkittävästi noussut aiemmasta. Fysikaalisten tekijöiden (esim. melu ja käsitärinä) aiheuttamia tapauksia oli 23 % ja fyysisten/mekaanisten tekijöiden (esim. toistotyö, epäfysiologiset asennot) aiheuttamia 9 % tapauksista. Tarkastelussa huomioitiin työikäisen vahvistetulle ammattitautitapaukselle kirjatun ensimmäisen diagnoosin altiste.

Vuonna 2020 työikäisten vahvistettuja ammattitautitapauksia todettiin lukumääräisesti eniten toimialoilla 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' (129 tapausta), 'terveyspalvelut' (125 tapausta), 'erikoistunut rakennustoiminta' (68 tapausta) ja 'talonrakentaminen' (37 tapausta). Työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten ilmaantuvuus työllisiin suhteutettuna oli suurin toimialoilla 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' (21,7 tapausta/10 000 työllistä), 'työllistämistoiminta' (10,7 tapausta/10 000 työllistä) sekä 'kumi- ja muovituotteiden valmistus' (9,3 tapausta/10 000 työllistä).

Työikäisten vahvistettuja ammattitautitapauksia todettiin v. 2020 lukumääräisesti eniten ammateissa 'maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.' (124 tapausta), 'rakennustyöntekijät ym. (pl. sähköasentajat)' (123 tapausta) sekä 'konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat' (93 tapausta). Työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten työllisiin suhteutetun ilmaantuvuuden perusteella kärjessä olivat 'maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.' (20,1 tapausta/10 000 työllistä) sekä 'rakennustyöntekijät ym. (pl. sähköasentajat)' (12,0 tapausta/10 000 työllistä).

Vuosina 2015–2020 tautipääryhmittäin tarkasteltuna (huomioitu tapauksen ensimmäinen diagnoosi) työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksista on ollut vuosittain eniten ammatti-ihotautitapauksia ja niiden epäilyjä. V. 2020 'Muut'- ryhmä nousi toiseksi yleisimmäksi työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksen tautipääryhmäksi.

Vuonna 2020 työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia todettiin lukumääräisesti eniten toimialoilla 'terveyspalvelut' (341 tapausta), 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' (243 tapausta), 'julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus' (152 tapausta) sekä 'erikoistunut rakennustoiminta' (150 tapausta). Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksen työllisiin suhteutetun ilmaantuvuuden perusteella toimialoista 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' (40,9 tapausta/10 000 työllistä), 'muiden kuluneuvojen valmistus' (33,0 tapausta/10 000 työllistä) sekä 'moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus' (31,0 tapausta/10 000 työllistä) nousivat kärkeen.

Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksia todettiin v. 2020 ammateittain tarkasteltuna lukumääräisesti eniten 'konepaja- ja valimotyöntekijöillä sekä asentajilla ja korjaajilla' (276 tapausta) sekä 'rakennustyöntekijöillä ym. (pl. sähköasentajat)' (273 tapausta). Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksen työllisiin suhteutettu ilmaantuvuus on korkein ammateissa 'maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.' (38,0 tapausta/10 000 työllistä) sekä 'prosessityöntekijät' (35,0 tapausta/10 000 työllistä).

Työikäisten ammattiastmoja ja niiden epäilyjä oli 355 tapausta v. 2019 ja 361 tapausta v. 2020, joista vahvistettujen ammattiastmojen lukumäärä oli 54 tapausta v. 2019 ja 41 tapausta v. 2020. Vuoden 2020 tapausmäärän laskuun voi vaikuttaa Covid-19-epidemian vuoksi viivästyneet tutkimukset. Vahvistettujen ammattiastmojen työllisiin suhteutettu ilmaantuvuus on n. 0,2/10 000 työllistä.

Työikäisten ammattiastman yleisimmät aiheuttajat olivat v. 2020 lehmä (9 tapausta), homesienet (5 tapausta), jauhot ja rehut (5 tapausta), muut kasvipäriset altisteet (5 tapausta), muut kemikaalialtisteet (5 tapausta), akrylaatit (3 tapausta), kampaamotyön altisteet (3 tapausta) ja muut eläinperäiset altisteet (3 tapausta). Homesienten aiheuttamissa ammattiastmoissa tapahtui selvää vähenemistä vuoteen 2018 verrattuna. Muiden aiheuttajien suhteen ei tapahtunut selviä muutoksia huomioiden tapausten vähäinen lukumäärä. Vähäinen vahvistettujen ammattiastmojen osuus ilmoitetuista tapauksista osoittaa työperäisten hengitystieoireiden yleisyyttä ja aiheuttajien tunnistamisen vaikeutta.

Työikäisten vahvistettuja ammattiastmoja todettiin v. 2020 lukumääräisesti eniten toimialoilla 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' (15 tapausta), 'ravitsemistoiminta' (3 tapausta) ja 'muut henkilökohtaiset palvelut' (3 tapausta). Ammattitaitain tarkasteltuna tapauksia todettiin eniten ammattiteissa 'maanviljelijät ja eläintenhoitajat ym.' (15 tapausta) ja 'palvelutyöntekijät' (sisältää mm. kampaajat ja kosmetologit sekä ravintola- ja suurtaloustyöntekijät) (7 tapausta).

Työikäisten ammattinuhia tai niiden epäilyjä oli 132 tapausta v. 2019 ja 176 tapausta v. 2020. Työikäisillä vahvistettiin ammattinuhia 45 tapausta v. 2019 ja 48 tapausta v. 2020. Työikäisten vahvistettujen ammattinuhien ilmaantuvuus on pysynyt melko tasaisesti tasolla 0,2 /10 000 työllistä v. 2015–2020 aikana. Eniten ammattinuhia aiheutti v. 2020 jauhot ja rehut (24 tapausta), toisena lukumääräisesti oli muut kasvipäriset altisteet (8 tapausta) ja kolmantena oli lehmän hilse (6 tapausta). Ammattinuhan ilmenemisen riski oli suurinta toimialalla 'kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' (15 tapausta). Muita riskitoimialoja ammattinuhalle olivat mm. 'ravitsemistoiminta' (11 tapausta) ja 'elintarvikkeiden valmistus' (6 tapausta). Ammattitaitain tarkasteltuna tapauksia todettiin eniten 'maanviljelijöillä ja eläinten kasvattajilla ym.' (17 tapausta).

Työikäisten ammatti-ihotautitapauksia ja niiden epäilyjä tuli tietoon 720 tapausta v. 2019 ja 743 tapausta v. 2020. Vahvistettuja ammatti-ihotautitapauksia näistä oli 260 tapausta v. 2019 ja 242 tapausta v. 2020. Työikäisten vahvistettujen ammatti-ihotautitapausten ilmaantuvuus oli 1,0 / 10 000 työllistä v. 2019 ja v. 2020, kun se kahtena edeltävänä vuonna on ollut tasolla 1,3 / 10 000 työllistä. Työikäisten vahvistettujen ammatti-

ihotautitapausten osuus kaikista työikäisten vahvistetuista ammattitautitapauksista oli 37 % v. 2019 ja 31 % v. 2020.

Työikäisten vahvistettuja allergisia kosketusihottumia oli 135 tapausta v. 2019 ja 96 tapausta v. 2020. Miehiä oli 59 % v. 2020 tapauksista. Vuonna 2020 suurin allergisen kosketusihottuman aiheuttajaryhmä olivat kumikemikaalit (32 tapausta, 33 %), ja toiseksi suurimpana aiheuttajaryhmänä olivat epoksikemikaalit ja -tuotteet (20 tapausta, 21 %). Säilöntäaineallergioita oli kaikkiaan 14 tapausta, joista isotiatsolinoniallergioita oli 11 tapausta ja 3 tapausta oli allergioita formaldehydiä tai sitä vapauttavia säilöntäaineita kohtaan. Metallien aiheuttamia allergisen kosketusihottuman tapauksia oli 6 v. 2020. Allergisen kosketusihottuman tapauksia oli v. 2020 lukumääräisesti eniten 'erikoistuneen rakennustoiminnan' toimialalla (18 tapausta), ja toisena olivat 'talonrakentamisen' ja 'vähittäiskaupan (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)' toimialat (8 tapausta kummallakin). Ammateittain tarkasteltuna allergisen kosketusihottuman tapauksia oli lukumääräisesti eniten 'rakennustyöntekijöillä ym. (pl. sähköasentajat)', 'prosessityöntekijöillä', 'palvelutyöntekijöillä' (sisältää mm. kampaajat) ja 'konepaja- ja valimotyöntekijöillä sekä asentajilla ja korjaajilla'.

Työikäisten vahvistettuja ärsytyskosketusihottumia oli 86 v. 2019 ja 97 v. 2020. Ärsytyskosketusihottuman tavallisin ilmoitettu syy v. 2020 oli 'märkätyö' kuten aiempinakin vuosina. Tapauksista 67 % oli naisia. Tapauksia oli lukumääräisesti eniten 'terveyspalveluiden' ja 'ravitsemistoiminnan' toimialoilla, ja ammateittain tarkasteltuna 'palvelutyöntekijöillä', 'hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijöillä' ja 'konepaja- ja valimotyöntekijöillä sekä asentajilla ja korjaajilla'.

Työikäisten vahvistettuja kosketusurtikarioita ja proteiinikosketusihottumia oli 25 tapausta v. 2019 ja 32 tapausta v. 2020. Vuonna 2020 eläinperäiset altisteet aiheuttivat 16 tapausta (50 % kaikista) ja näistä 9 tapausta oli lehmän epiteelin aiheuttamia. Kasvi-peräisten altisteiden aiheuttamia kosketusurtikarioita ja proteiinikosketusihottumia oli 12 tapausta (38 % kaikista) v. 2020 ja näistä jauhojen ja rehujen aiheuttamia oli 5 tapausta. 'Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut' oli tärkein toimiala. Ammateista 'maanviljelijöillä ja eläintenkasvattajilla ym.' oli lukumääräisesti eniten vahvistettuja kosketusurtikarioita ja proteiinikosketusihottumia v. 2020 kuten aikaisempinakin vuosina.

Työikäisten vahvistettuja ihoinfektioita oli 22 tapausta v. 2019 ja 18 tapausta v. 2020. Näistä valtaosa oli entiseen tapaan syyhyjä, 17 tapausta (77 %) v. 2019 ja 16 tapausta (89 %) v. 2020. Muina ihoinfektioina kirjattiin v. 2019–2020 yhteensä 2 tai- ja 2 silsata-pausta sekä yksi lehmärokko-, yksi sikaruusu- ja yksi infektiоекseematapaus.

Vuonna 2019 työikäisten yleisin infektiosairaus tai sen epäily ammattitautina oli kryptosporidioosi, joita kirjattiin 50 tapausta. Näistä vahvistettuja tapauksia oli 47 tapausta. Toiseksi yleisin työikäisten infektiosairaus oli myyräkuume. Näitä kirjattiin 19 tapausta, jotka kaikki olivat ammattitaudiksi vahvistettuja tapauksia. Jo yllä mainittuja ihoinfektioihin kuuluvia syyhyjä tai niiden epäilyjä kirjattiin työikäisille 30 tapausta, joista 17 oli vahvistettuja tapauksia.

Vuonna 2020 työikäisten yleisimmäksi infektiosairaudeksi ammattitautina nousi COVID-19-infektio, joita vahvistettiin 114 tapausta, 44 tapauksen jäädessä epäilyn asteelle. Tapauksista 88 % (100 tapausta) todettiin naisilla ja 12 % (14 tapausta) miehillä. Ikäjakama oli varsin laaja kattaen kaikki ikäluokat. COVID-19-tapauksia todettiin toimialoittain tarkasteltuna erityisesti 'terveyspalveluissa'. Ammateittain tarkasteltuna tapauksia todettiin eniten 'terveydenhuollon asiantuntijoilla' ja 'hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijöillä'. Työikäisten kryptosporidiooseja tai niiden epäilyjä kirjattiin 57, joista vahvistettuja tapauksia oli 54. Suurin osa kryptosporidiooseista todetaan 'kasvinviljely ja kotieläintaloudessa, riistataloudessa ja niihin liittyvissä palveluissa'. Työikäisten syyhyjä tai niiden epäilyjä oli 35, joista vahvistettiin ammattitaudiksi 16 tapausta. Toimialoittain tarkasteltuna syyhyä esiintyy erityisesti 'terveyspalveluissa' ja 'sosiaalihuollon laitospalveluissa'. Työikäisten myyräkuumeita oli 13 tapausta, jotka kaikki olivat vahvistettuja tapauksia. Myyräkuumetta esiintyy pääasiassa 'kasvinviljely ja kotieläintaloudessa, riistataloudessa ja niihin liittyvissä palveluissa'.

Työikäisten rasitussairautstapauksia tai niiden epäilyjä kirjattiin 153 tapausta v. 2019 ja 191 tapausta v. 2020. Näistä vahvistettuja tapauksia oli vastaavasti 73 v. 2019 ja 101 v. 2020. Työikäisten lateraalisia epikondyliittejä (tenniskyynärpää) tai niiden epäilyjä kirjattiin 37 tapausta v. 2019 ja 47 tapausta v. 2020. Näistä vahvistettiin 18 tapausta v. 2019 ja 29 tapausta v. 2020. Tapauksia todettiin lukumääräisesti eniten toimialoittain tarkasteltuna 'metallituotteiden valmistuksessa (pl. koneet ja laitteet)'. Ammateittain tarkasteltuna tapauksia todettiin eniten 'rakennustyöntekijöillä ym. (pl. sähköasentajat)' sekä 'konepaja- ja valimotyöntekijöillä sekä asentajilla ja korjaajilla'. Työikäisten mediaalisia epikondyliittejä (golfkyynärpää) tai niiden epäilyjä oli 7 tapausta v. 2019 ja 2 tapausta v. 2020. Näistä vahvistui v. 2019 yksi tapaus ja v. 2020 molemmat tapaukset. Työikäisten nivelkalvon tai jännetupentulehduksia (ICD-10 M65-alkuiset diagnoosit) sekä niiden epäilyjä oli 27 tapausta v. 2019 ja 33 tapausta v. 2020. Näistä vahvistuneita tapauksia oli 16 v. 2019 ja 19 v. 2020. Tapauksia esiintyi toimialoittain tarkasteltuna erityisesti 'erikoistuneessa rakennustoiminnassa' ja 'työllistämistoiminnassa' ja ammateittain tarkasteltuna erityisesti rakennustyöntekijöillä ym. (pl. sähköasentajat). Työikäisten rannekanavaoireyhtymiä tai niiden epäilyjä kirjattiin 31 tapausta v. 2019, joista vahvistuneita tapauksia oli 15. Vuonna 2020 vastaavasti oli 42 rannekanavaoireyhtymää tai

sen epäilyä, joista vahvistuneita tapauksia oli 14. Vuonna 2020 työikäisten vahvistettuja rannekanavaoireyhtymiä todettiin toimialoittain tarkasteltuna lukumääräisesti eniten 'elintarvikkeiden valmistuksessa', ja 'erikoistuneessa rakennustoiminnassa' ja ammattitaitain tarkasteltuna eniten 'prosessityöntekijöillä ym.'

Työikäisten polven limapussin tulehduksia tai niiden epäilyjä kirjattiin 20 tapausta v. 2019 ja 37 tapausta v. 2020. Näistä vahvistettuja tapauksia oli 18 v. 2019 ja 30 v. 2020. Tapauksia todettiin toimialoittain tarkasteltuna erityisesti 'erikoistuneessa rakennustoiminnassa' ja ammattitaitain tarkasteltuna erityisesti 'rakennustyöntekijöillä ym. (pl. sähköasentajat)'.

Työikäisten meluvammoja ja niiden epäilyjä kirjattiin 325 tapausta v. 2019 ja 341 tapausta v. 2020. Näistä vahvistettiin ammattitaudiksi 127 v. 2019 ja 115 v. 2020, meluvamman ollessa toiseksi yleisin tai yleisin työikäisten vahvistettu ammattitautidiagnosi. Työikäisten vahvistettujen meluvammojen ilmaantuvuus on vähentynyt pikkuhiljaa, ollen 0,48 /10 000 työllistä v. 2020. Riski työstä johtuvalle meluvammalle on suurinta toimialoilla 'julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus' ja 'erikoistunut rakennustoiminta'. Ammattitaitain tarkasteltuna 'konepaja- ja valimotyöntekijöillä sekä asentajilla ja korjaajilla' on meluvammoja vahvistettu lukumääräisesti eniten. Meluvammoja todetaan myös yli 65-vuotiailla. Kaikenikäisten aineistossa meluvammoja ja niiden epäilyjä oli 379 tapausta v. 2019 ja 396 tapausta v. 2020. Vahvistettuja meluvammoja oli vastaavasti 145 tapausta v. 2019 ja 137 tapausta v. 2020. Yli 65-vuotiailla todettiin siis 18 meluvammaa v. 2019 ja 22 meluvammaa v. 2020 ammattitautina.

Työikäisten tärinätauteja tai sen epäilyä oli 63 tapausta v. 2019 ja 70 tapausta v. 2020. Näistä vahvistettuja tapauksia oli 27 v. 2019 ja 16 v. 2020. Vuonna 2020 kaikki työikäisten vahvistetut tärinätaudit kirjattiin miehille. Toimialoittain tarkasteltuna vahvistettuja tärinätauteja todettiin lukuisilla eri toimialoilla. Eniten tapauksia todettiin 'moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskaupassa' sekä 'erikoistuneessa rakennustoiminnassa'. Ammattitaitain tarkasteltuna tapauksia todettiin eniten 'konepaja- ja valimotyöntekijöillä sekä asentajilla ja korjaajilla'.

Kaikenikäisten aineistossa asbestisairaustapauksia tai niiden epäilyjä oli 447 tapausta v. 2019 ja 371 tapausta v. 2020. Näistä vahvistettuja asbestisairaustapauksia oli vastaavasti 331 tapausta v. 2019 ja 274 tapausta v. 2020. Asbestisairaustapauksien määrä on tasaisesti laskenut. Vuonna 2019 työikäisille kirjattiin 62 asbestisairaustapauksia tai niiden epäilyä, joista vahvistettuja asbestisairaustapauksia oli 44. Vuonna 2020 työikäisten asbestisairaustapauksia tai niiden epäilyjä oli 59 tapausta, joista vahvistettuja tapauksia 38. Asbestisairauksiin liittyy tyypillisesti pitkä viive altistumisen ja asbestisairauden diagnosoimisen välillä. Suurin osa asbestisairauksista todetaan yli 65-vuotiailla.

Vuonna 2019 kaikenikäisten aineistoon kirjattiin 277 asbestiplakkitautia tai sen epäilyä, joista vahvistettuja tapauksia oli 236. Vastaavasti v. 2020 kirjattiin 215 asbestiplakkitautia tai niiden epäilyä, joista vahvistuneita tapauksia oli 193. Työkäisille kirjattiin asbestiplakkitauteja tai niiden epäilyjä 48 tapausta v. 2019 ja 41 tapausta v. 2020. Näistä vahvistettuja tapauksia oli 39 v. 2019 ja 35 v. 2020.

Vuonna 2019 kaikenikäisten aineistoon kirjattiin 56 asbestoosia tai sen epäilyä, joista vahvistettuja asbestooseja oli 30 tapausta. Vuonna 2020 puolestaan todettiin 32 asbestoosia tai sen epäilyä ja näistä vahvistettuja tapauksia oli 13. Vuonna 2019 työkäisille kirjattiin 2 asbestoosia tai sen epäilyä, joista kumpikaan ei vahvistunut ammattitaudiksi. Vuonna 2020 työkäisten asbestooseja tai niiden epäilyjä ei ollut lainkaan.

Vuosina 2019–2020 kaikenikäisten aineistossa todettiin yhteensä 16 pyöröatelektasia tai sen epäilyä. Näistä vahvistuneita tapauksia oli 12 tapausta. Pleuriittiepäilyjä oli 5 tapausta, joista yksikään ei ollut vahvistettu tapaus. Edellä mainituista tapauksista työkäisille kirjattiin vain yksi vahvistunut pyöröatelektasi ja yksi pleuriittiepäily.

Vuonna 2019 kaikenikäisten aineistossa oli 127 ammattisyöpää tai sen epäilyä, joista 73 ammattisyöpää vahvistui ammattitaudiksi ja 54 tapausta jäi siten ammattisyöpäepäilyksi. Kaikki vahvistuneet tapaukset olivat joko keuhkosityöpiä tai mesotelioomia. Vahvistuneista ammattisyöväistä 71 tapausta oli asbestin aiheuttamia ja 2 tapausta kvartsipölyn aiheuttamia. Vuonna 2020 kirjattiin puolestaan 137 ammattisyöpää tai sen epäilyä, joista vahvistettuja ammattisyöpiä oli 79 tapausta ja ammattisyöpäepäilyjen asteelle jääneitä 58 tapausta. Vahvistuneista tapauksista 78 oli asbestin aiheuttamia (keuhkosityöpiä, mesotelioomia ja yksi kurkunpääsyöpä) ja 1 tapaus oli puupölyjen aiheuttama nenän sivuontelon syöpä.

Vuonna 2019 työkäisille kirjattiin 16 ammattisyöpää tai sen epäilyä, joista ammattisyöväksi vahvistui 6 tapausta. Vahvistuneet tapaukset olivat joko keuhkosityöpiä (2 tapausta) tai mesotelioomia (4 tapausta). Vahvistuneista tapauksista yksi keuhkosityöpä oli kvartsipölyn aiheuttama. Muut vahvistuneet ammattisyöväät olivat asbestin aiheuttamia. Vuonna 2020 työkäisille kirjattiin 13 ammattisyöpää tai niiden epäilyä, joista 4 oli vahvistuneita tapauksia. Näistä asbestin aiheuttamia keuhkosityöpiä oli 2 tapausta ja mesotelioomia 2 tapausta.

Vuonna 2019 kaikenikäisten aineistoon kirjattiin 69 ammattikeuhkosityöpää tai sen epäilyä, joista vahvistettuja tapauksia oli 28. Näistä 26 tapausta oli asbestin aiheuttamia ja 2 tapausta oli kvartsipölyn aiheuttamia. Vastaavasti v. 2020 kaikenikäisten ammattikeuhkosityöpien ja niiden epäilyjen lukumäärä oli 68 tapausta, joista vahvistettuja tapauksia oli 26. Vuonna 2019 työkäisten ammattikeuhkosityöpiä tai niiden epäilyjä oli 5

tapausta, joista yksi asbestin aiheuttama ja yksi kvartsipölyn aiheuttama keuhkosityöpä vahvistuivat ammattitaudiksi. Vuonna 2020 työikäisten ammattikeuhkosityöpiä tai niiden epäilyjä oli 8 tapausta, joista vahvistui 2 asbestin aiheuttamaa keuhkosityöpätapausta.

Vuonna 2019 kaikenikäisten aineistossa oli mesoteliomia tai niiden epäilyjä oli 47 tapausta, joista 45 tapausta oli vahvistettuja ammattitauteja. Puolestaan v. 2020 mesoteliomia tai niiden epäilyjä oli 54 tapausta, joista vahvistettuja mesoteliomia oli 51 tapausta. Vuonna 2019 työikäisten mesoteliomia tai niiden epäilyjä oli 4 tapausta, jotka kaikki olivat vahvistuneita tapauksia. Vuonna 2020 työikäisten mesoteliomia tai niiden epäilyjä oli 2 tapausta, joista molemmat olivat vahvistettuja ammattitauteja.

Edellä mainittujen ammattitautien lisäksi v. 2019 vahvistettiin ammattitaudiksi 14 allergista alveoliittia, joista 12 tapausta todettiin työikäisillä. Vuonna 2020 vahvistettuja allergisia alveoliitteja oli 8 tapausta, joista 7 tapausta kirjattiin työikäisille. Vahvistettuja silikkooseja kirjattiin 6 tapausta v. 2019 ja 7 tapausta v. 2020. Molempina vuosina näistä kirjattiin työikäisten aineistoon 2 tapausta. Vuonna 2019 työikäisillä vahvistettiin ammattitaudiksi myös mm. yksi liuotinaivosairaus, yksi ODS (orgaanisen pölyn aiheuttama toksinen oireyhtymä), yksi legionelloosi, yksi tuberkuloosi, kaksi sidekalvontulehdusta ja 7 sarveiskalvontulehdusta. Puolestaan v. 2020 työikäisillä vahvistettiin ammattitaudiksi 5 liuotinaivosairautta, 4 ODS-tapausta, kaksi legionelloosia, yksi sarveiskalvontulehdus ja yksi sukeltajantauti.

Lääkäreillä on lakisääteinen (Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 44/2006)¹ velvollisuus ilmoittaa ammattitaudista tai sen epäilystä tai muusta työperäisen sairauden epäilystä Aluehallintovirastoon. Ammattitauti-ilmoitus oli tehty kaikenikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksen aineistossa 33 %:ssa tapauksista v. 2019 ja 29 %:ssa tapauksista v. 2020. Vastaavasti kaikenikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten aineistossa ammattitauti-ilmoitus oli tehty 48 %:ssa tapauksista v. 2019 ja 44 %:ssa tapauksista v. 2020. Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksen aineistossa ammattitauti-ilmoitus oli tehty 29 %:ssa tapauksista v. 2019 ja 26 %:ssa tapauksista v. 2020. Työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten aineistossa ammattitauti-ilmoitus oli tehty 44 %:ssa tapauksista v. 2019 ja 39 %:ssa tapauksista v. 2020. Merkittävä osa ammattitaudeista ja niiden epäilyistä jää ilmoittamatta Aluehallintovirastoon ilmoitusvelvollisuudesta huolimatta.

Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt 2019–2020 -julkaisu sisältää poikkeuksellisesti kahden uuden aineistovuoden tilastotietoja. Virallisten ammattitautitilastojen laatiminen ja julkaisujen teko on viivästynyt Tapaturmakeskuksen (TVK) vakuutusyhtiöiltä (pois lukien Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela)) keräämässä ammattitautiaineistossa todettujen laajojen aineisto-ongelmien vuoksi. Vahvistettujen tapauksen tietoja on jäänyt

aineisto-ongelmien vuoksi siirtymättä vakuutusyhtiöistä Tapaturmavakuutuskeskukseen ja sieltä edelleen Työperäisten sairauksien rekisteriin useiden vuosien ajan. Tapaturmavakuutuskeskus on toimittanut Työperäisten sairauksien rekisteriin päivitettyjä aineistoja ja tiedot on korjattu rekisteriin.

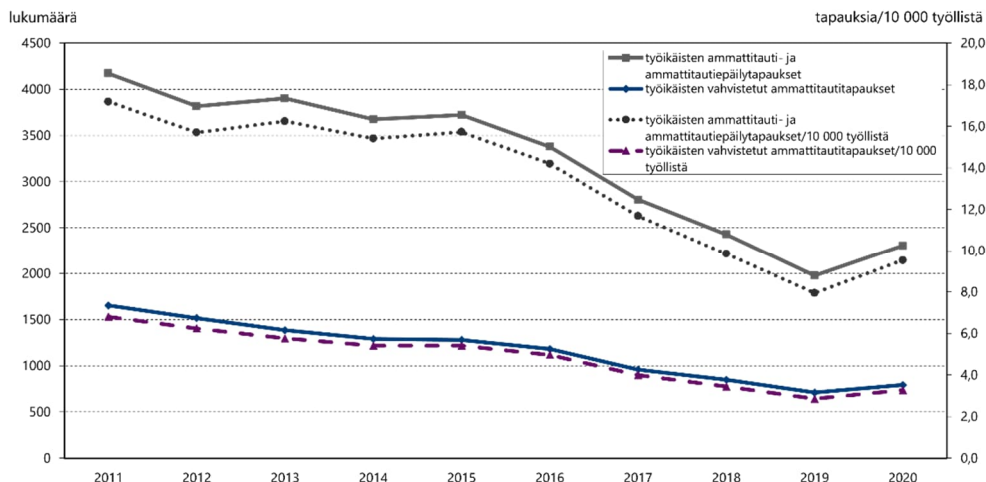
Edellisessä ammattitautijulkaisussamme koskien aineistovuotta 2018 olemme myös oikaisseet v. 2016–2017 ammattitautien lukumääriä. Aineisto-ongelmia on selvinnyt myös kyseisen julkaisun laatimisen jälkeen, joten tässä julkaisussa oikaisemme myös v. 2016–2018 ammattitautien lukumääriä. Päivitetyt lukumäärät löytyvät taulukko-osiosta ja myös kuvaajat on päivitetty.

Ammattitautien tilastoinnissa ilmenneiden laajojen ongelmien vuoksi Työperäisten sairauksien rekisteriin kirjattuihin tapaus- ja diagnoosilukumääriin liittyy epävarmuutta, joka tulee ottaa huomioon ammattitautitilastojen tulkinnessa.

Aineisto-ongelmien vuoksi ammattitautien tilastointiin on nyt kiinnitetty erityistä huomioita ja tilastointia pyritään kehittämään jatkuvasti eri toimijoiden yhteistyönä aineiston laadun parantamiseksi.

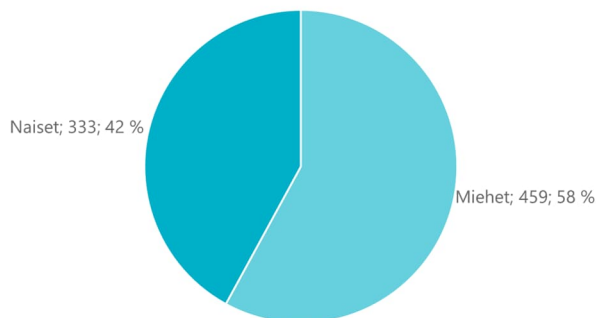
Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt 2019–2020 -julkaisun taulukko-osiota on laajennettu osana kehitystyötä. Työikäisten ammattitautitapauksiin kirjatut ensisijaiset altisteet esitetään taulukossa 12 vuosilta 2016–2020. Uusissa toimialakohtaisissa taulukoissa 19–23 esitetään ammattitautidiagnoosien jakaumat v. 2016–2020 teollisuudessa, rakentamisessa, terveyspalveluissa, kauneusalalla sekä maa-, metsä- ja kalataloudessa.

2 Työikäisten kuvaajat

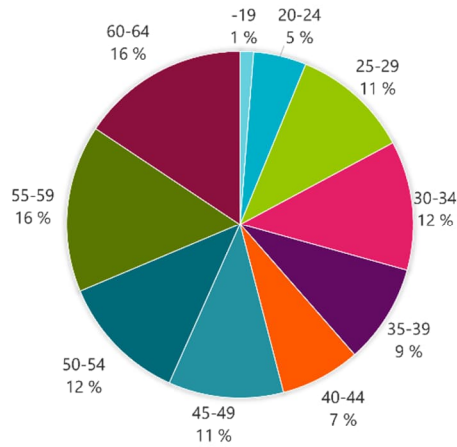

Kuva 1. Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksien sekä vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärät v. 2011–2020.

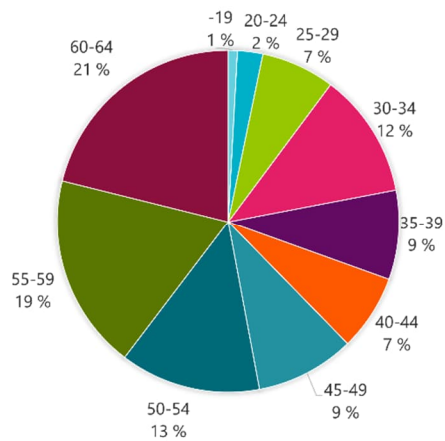
2.1 Työikäisten vahvistetut ammattitaudit

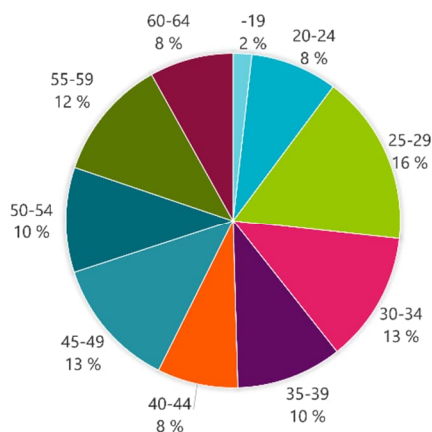
Kuva 2. Työikäisten vahvistetut ammattitautitapaukset sukupuolen mukaan v. 2020.

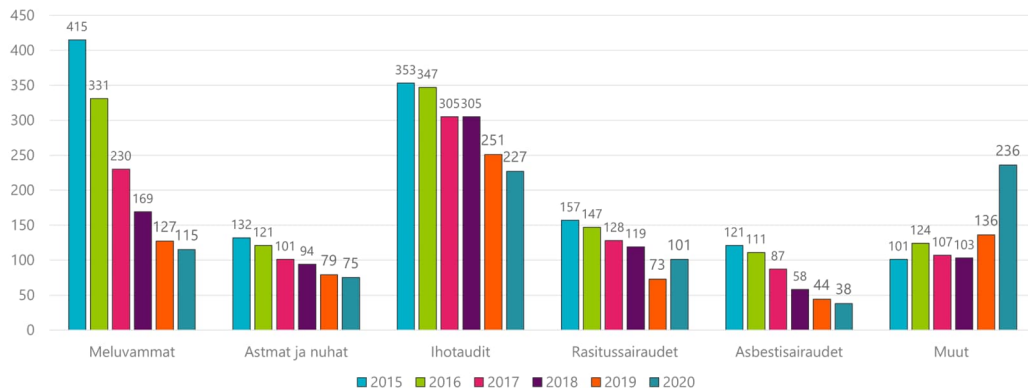
Kuva 3. Työikäisten vahvistetut ammattitautitapaukset ikäluokittain v. 2020.

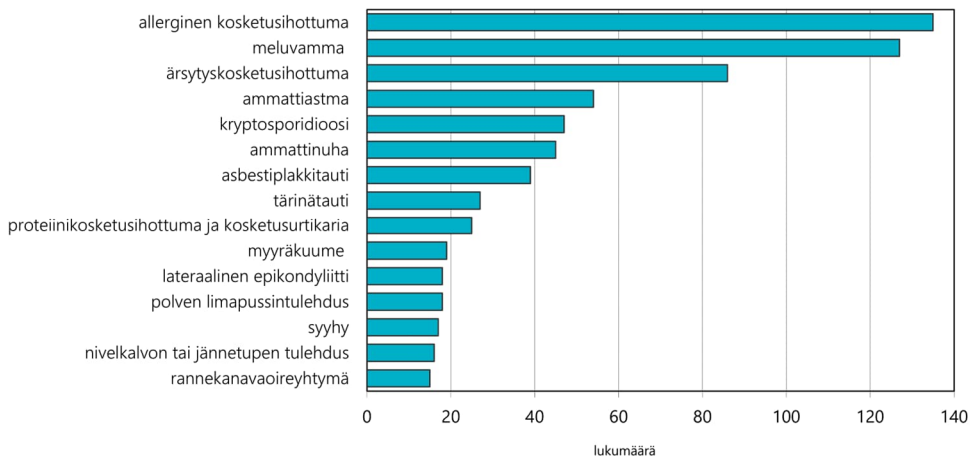
Kuva 4. Työikäisten miesten vahvistetut ammattitautitapaukset ikäluokittain v. 2020.

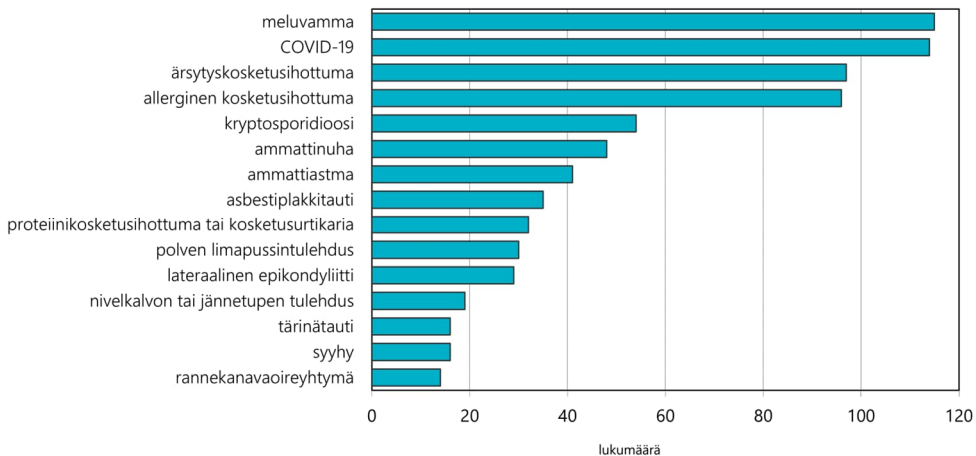
Kuva 5. Työikäisten naisten vahvistetut ammattitautitapaukset ikäluokittain v. 2020.

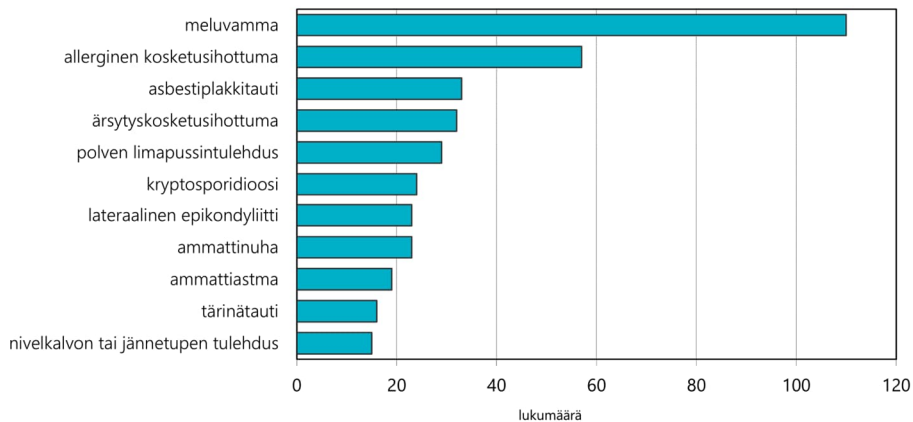
Kuva 6. Työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten määrät v. 2015–2020 tautipäryryhmittäin (tarkastelu tapaukselle kirjatus ensimmäisen diagnoosin mukaan).

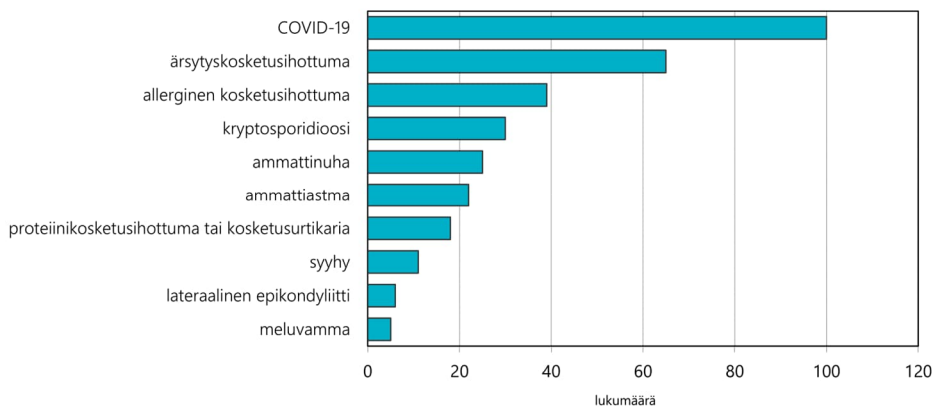
Kuva 7. Työikäisten yleisimpien vahvistettujen ammattitautien lukumäärät v. 2019.

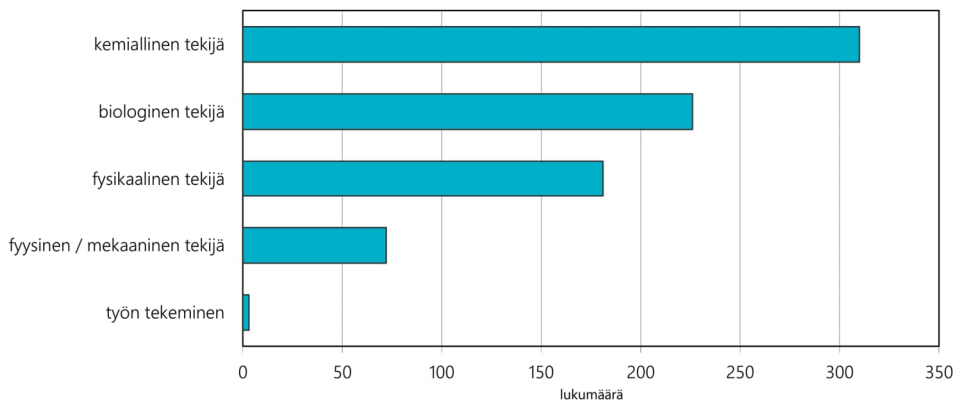
Kuva 8. Työikäisten yleisimpien vahvistettujen ammattitautien lukumäärät v. 2020.

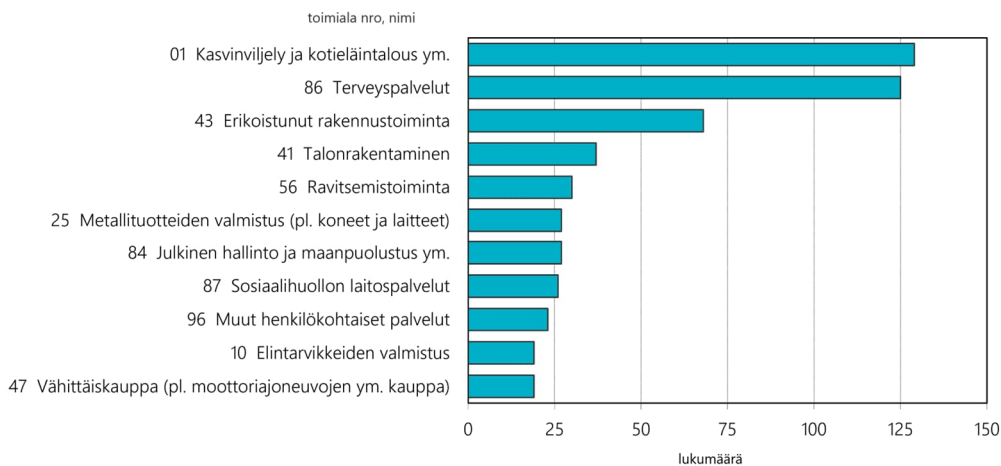
Kuva 9. Työikäisten miesten yleisimpien vahvistettujen ammattitautien lukumäärät v. 2020.

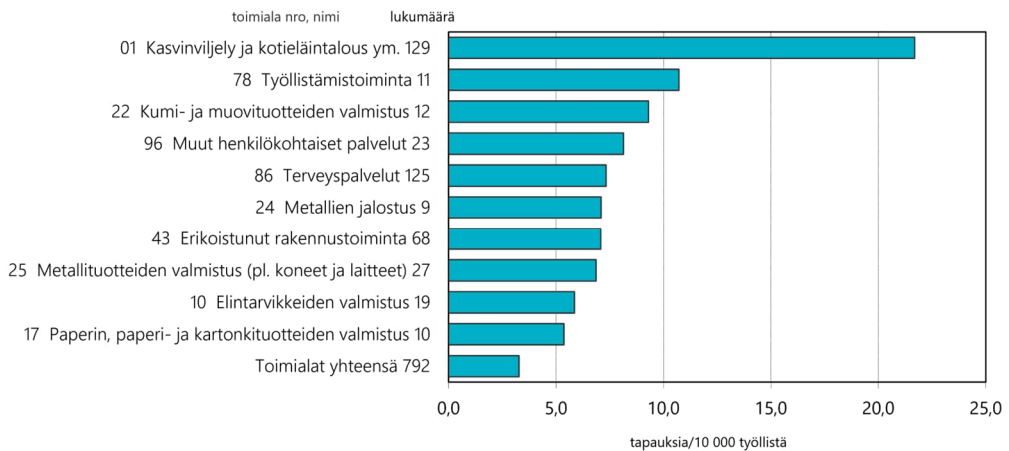
Kuva 10. Työikäisten naisten yleisimpien vahvistettujen ammattitautien lukumäärät v. 2020.

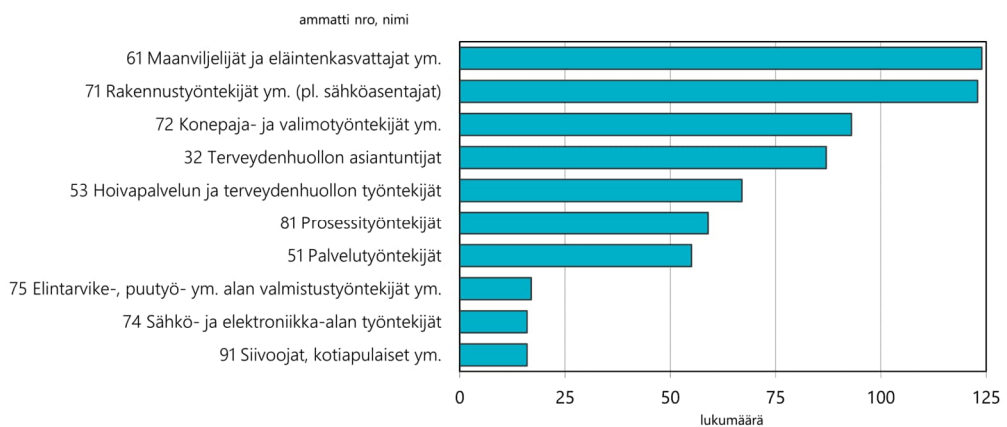
Kuva 11. Työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärät altistepääryhmittäin v. 2020 (tarkastelussa huomioitu tapaukselle kirjatun ensimmäisen diagnoosin altiste).

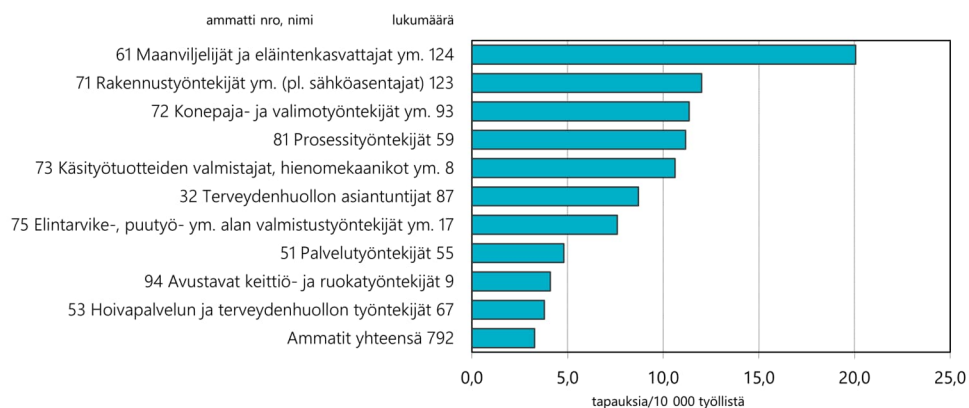
Kuva 12. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten lukumääristä toimialoittain v. 2020.

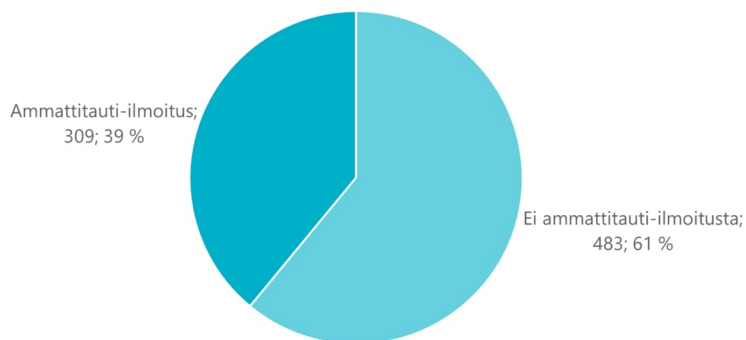
Kuva 13. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten työllisiin suhteutetuista ilmaantuvuuksista toimialoittain v. 2020.

Kuva 14. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten lukumääristä ammateittain v. 2020.

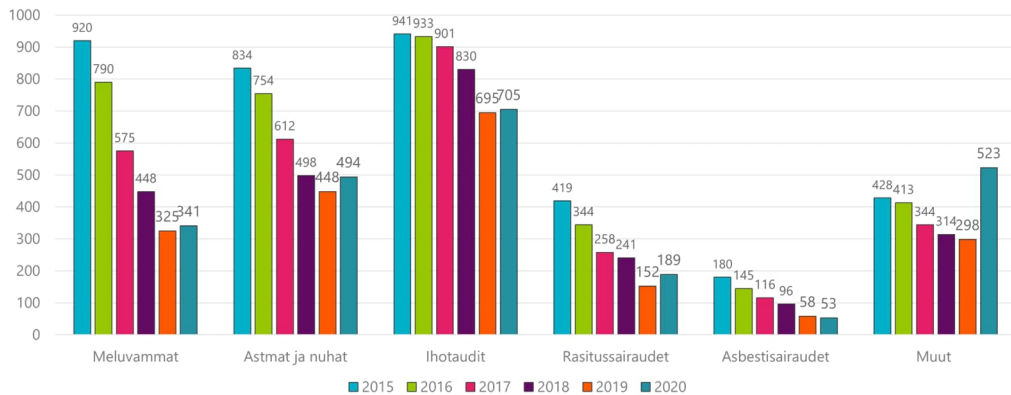

Kuva 15. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten työllisiin suhteutetuista ilmaantuvuuksista ammattittain v. 2020.

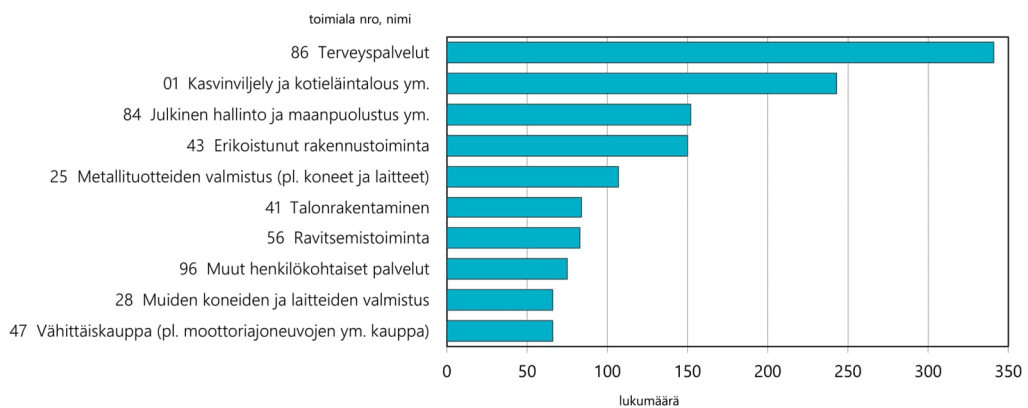

Kuva 16. Työikäisten vahvistetut ammattitautitapaukset ammattitauti-ilmoituksen mukaan v. 2020.

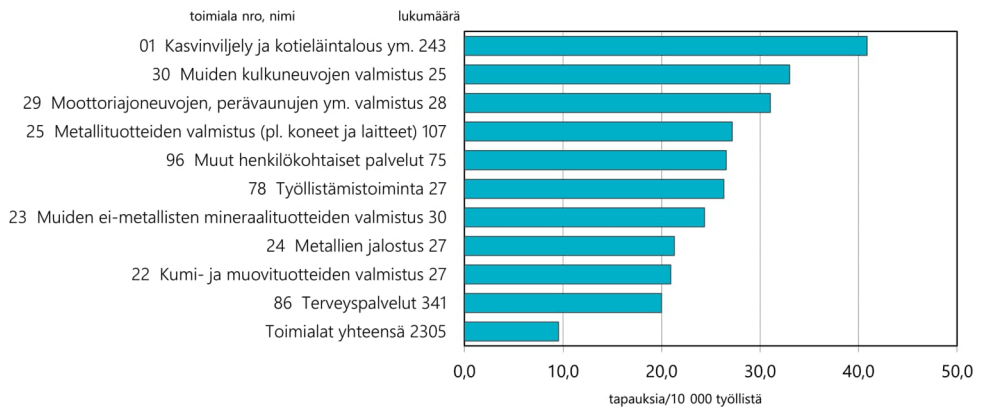
2.2 Työikäisten ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt

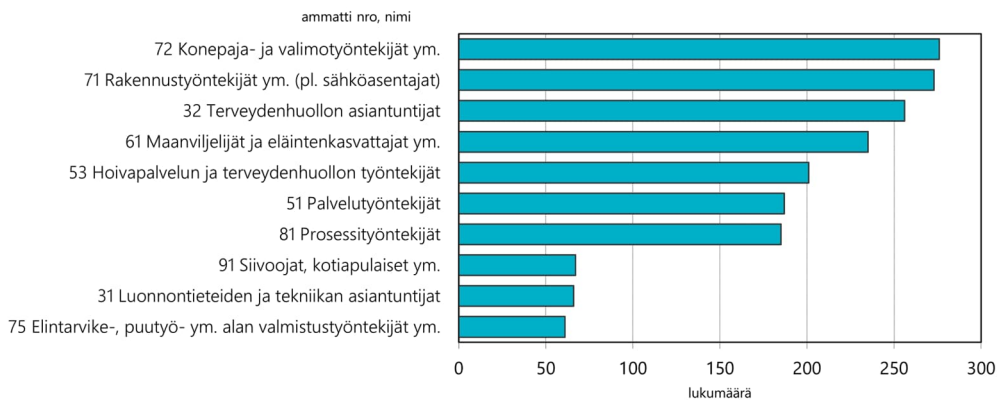
Kuva 17. Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten määrät v. 2015–2020 tautipäryhmittäin (tarkastelu tapaukselle kirjatun ensimmäisen diagnoosin mukaan).

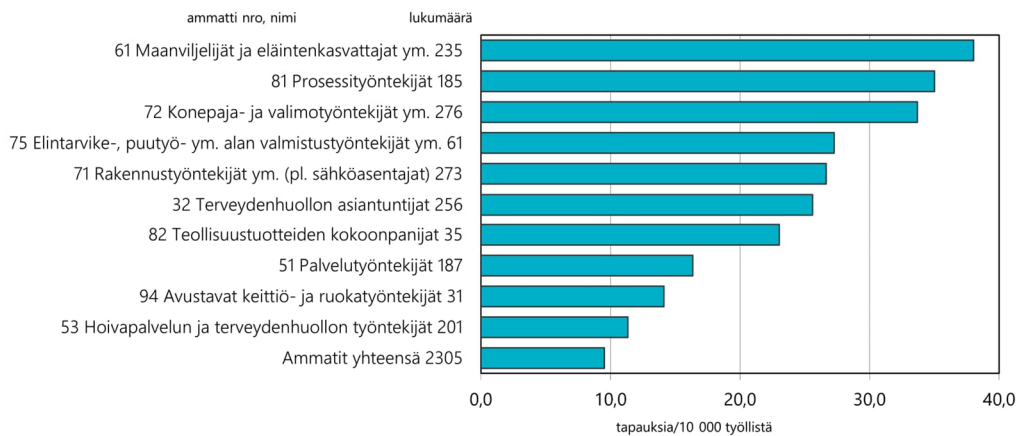
Kuva 18. Esimerkkejä työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten lukumääristä toimialoitain v. 2020.

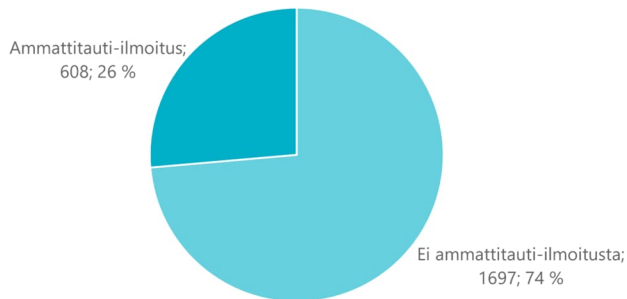
Kuva 19. Esimerkkejä työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten työllisiin suhteutetuista ilmaantuvuuksista toimialoittain v. 2020.

Kuva 20. Esimerkkejä työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten lukumäärästä ammattitaitain v. 2020.

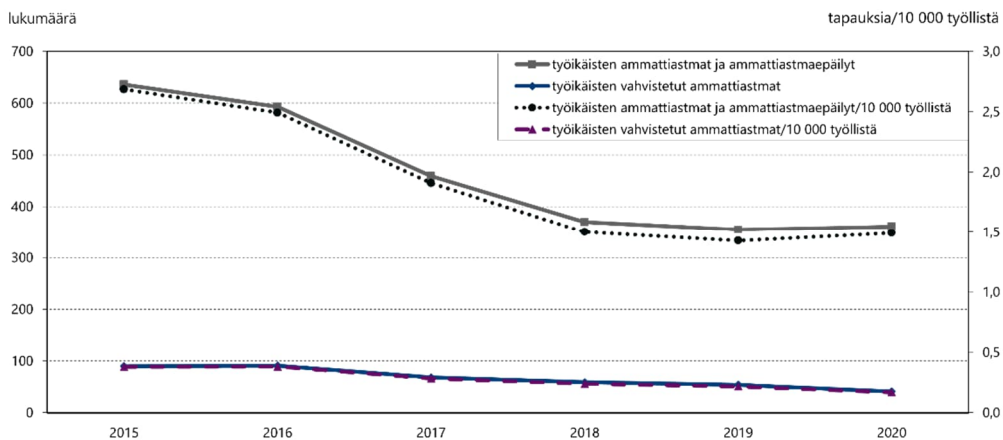
Kuva 21. Esimerkkejä työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksen työllisiin suhteutetuista ilmaantuvuuksista ammateittain v. 2020.

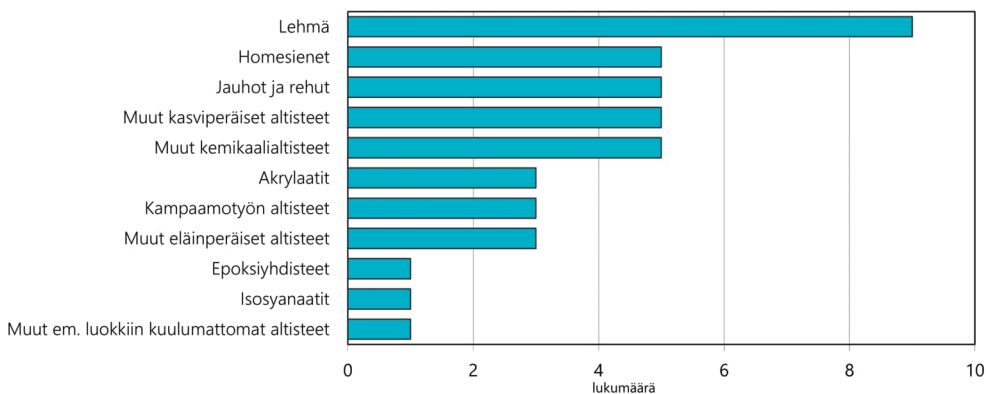
Kuva 22. Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapaukset ammattitauti-ilmoituksen mukaan 2020.

2.3 Työikäisten yleisimpiä ammattitauteja

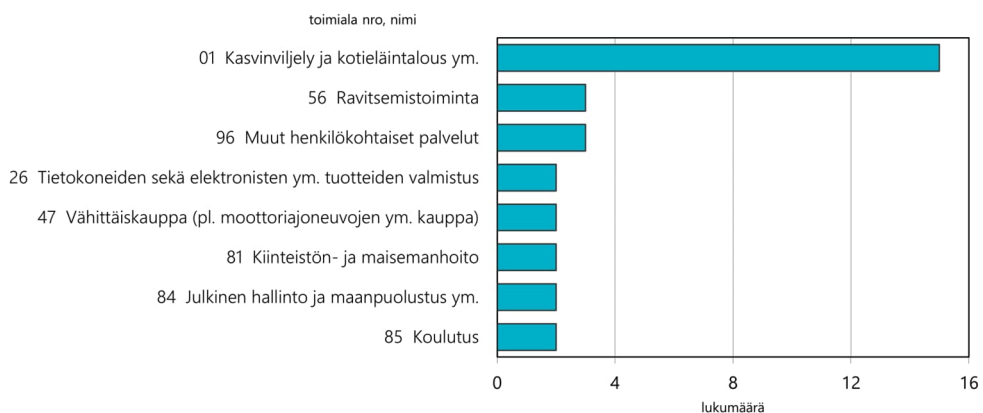
2.3.1 Ammattiastma

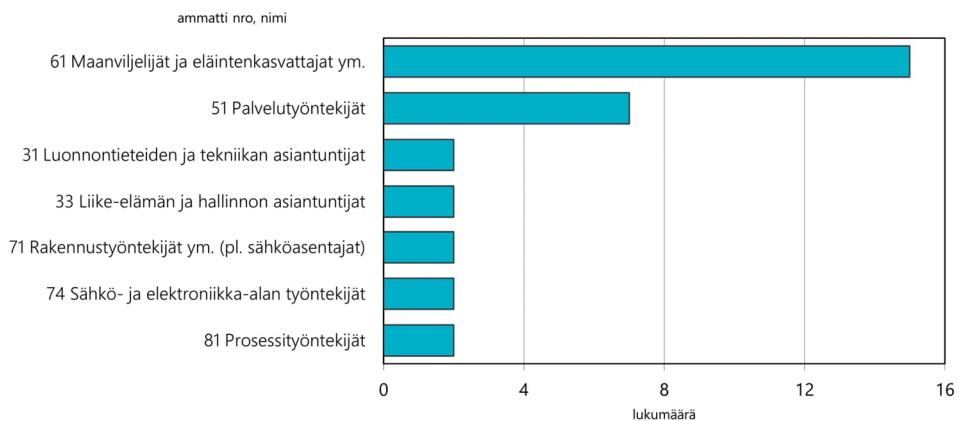
Kuva 23. Työikäisten vahvistettujen ammattiastmojen ja ammattiastmaepäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

Kuva 24. Työikäisten vahvistetut ammattiastmat altisteryhmittäin v. 2020.

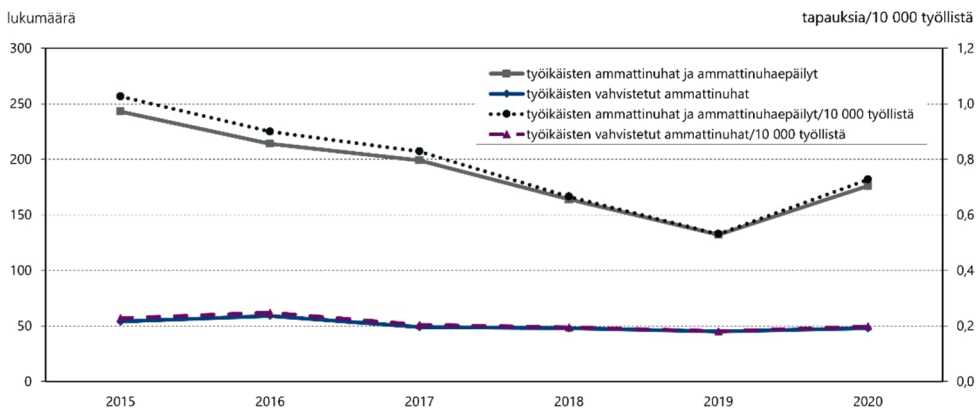

Kuva 25. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattiastmojen lukumääristä toimialoittain v. 2020.

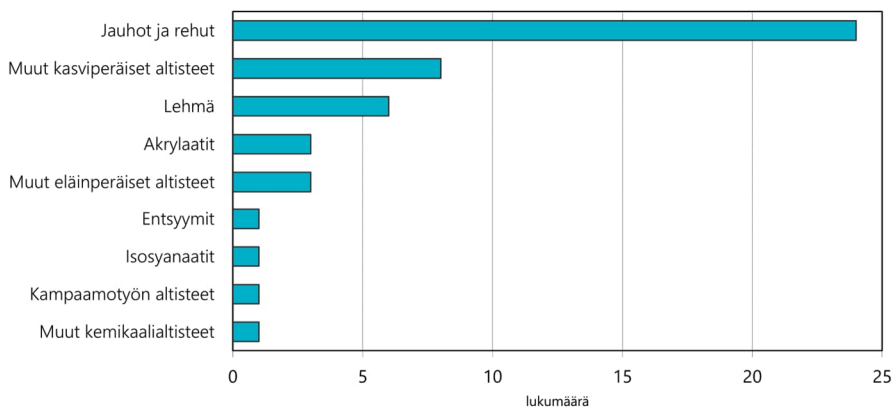

Kuva 26. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattiastmojen lukumääristä ammateittain v. 2020.

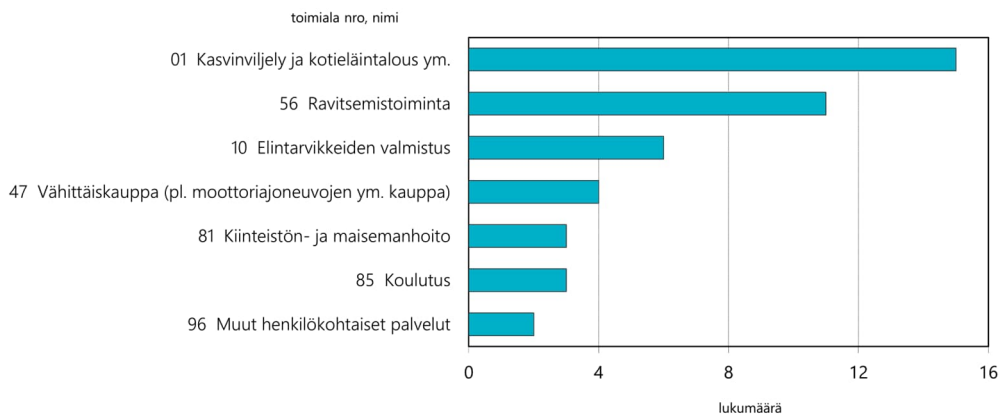
2.3.2 Ammattinuha

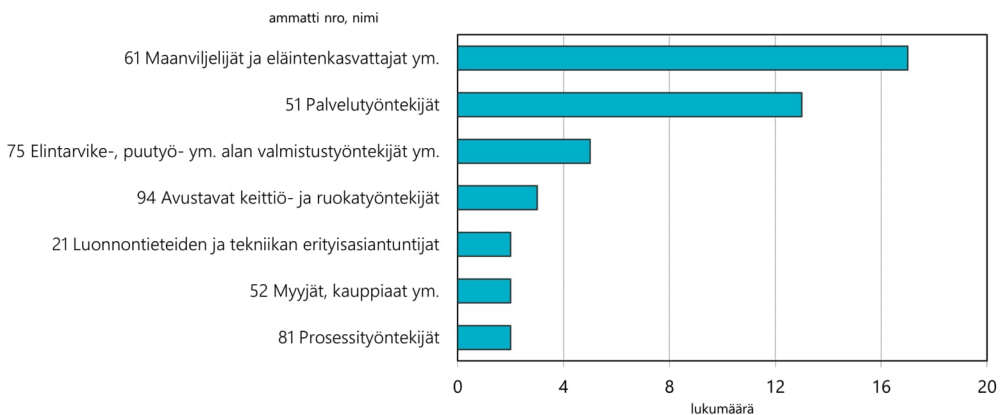
Kuva 27. Työikäisten ammattinuhien ja ammattinuhaepäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

Kuva 28. Työikäisten vahvistetut ammattinuhat altisteryhmittäin v. 2020.

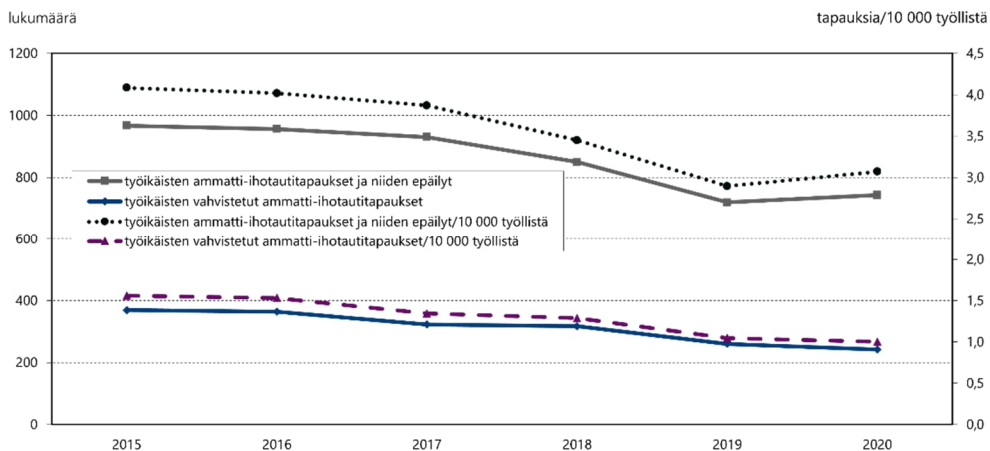

Kuva 29. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattinuhien lukumääristä toimialoittain v. 2020.

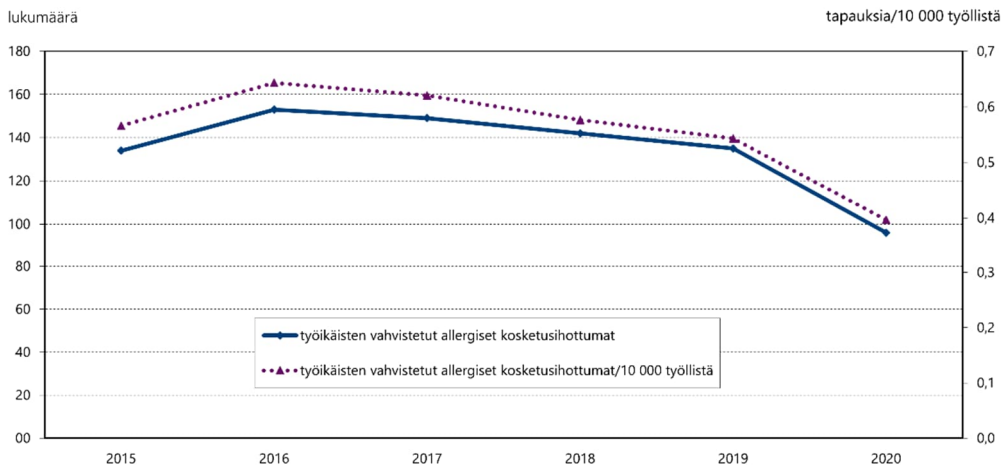
Kuva 30. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ammattinuhien lukumääristä ammateittain v. 2020.

2.3.3 Ammatti-ihotaudit

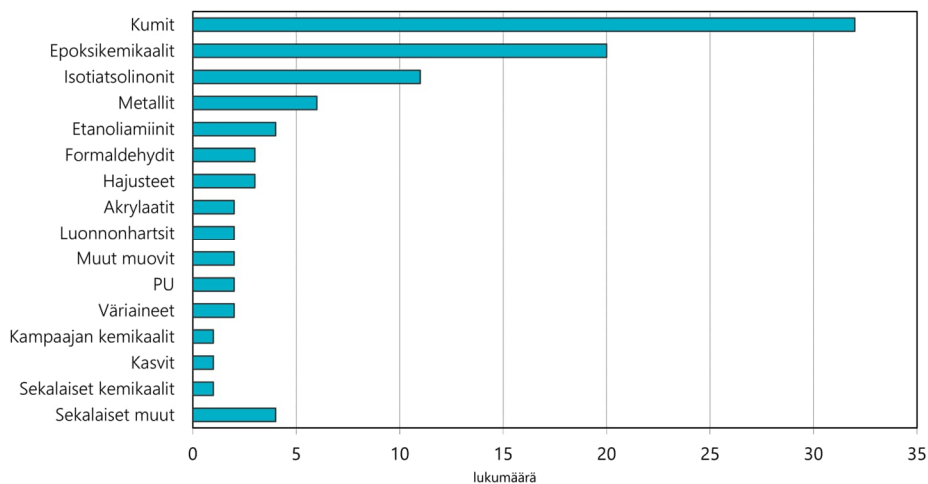

Kuva 31. Työikäisten ammatti-ihotautitapausten ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020 (joku tapaukselle kirjatusta diagnooseista on ihotautidiagnoosi).

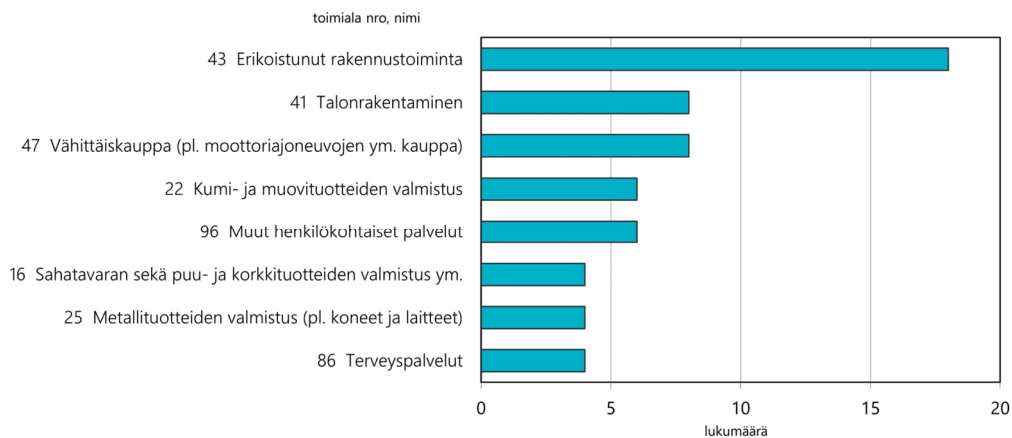
Allerginen kosketusihottuma

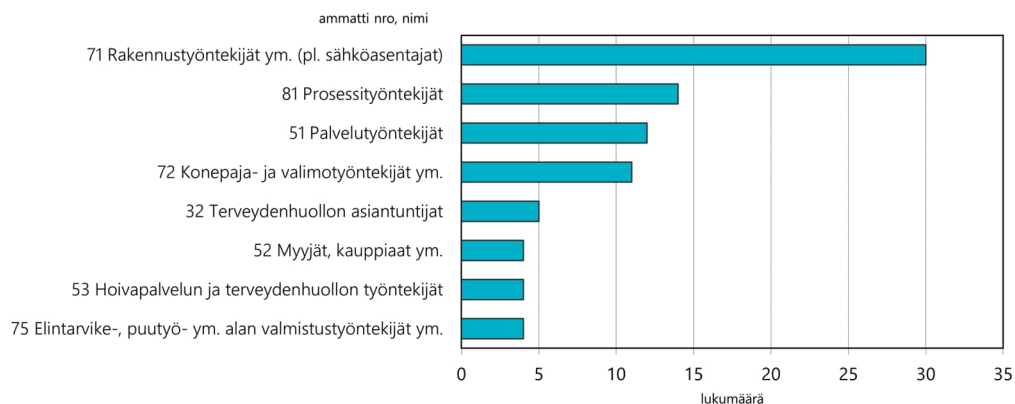
Kuva 32. Työikäisten vahvistettujen allergisten kosketusihottumien lukumäärät v. 2015–2020.

Kuva 33. Työikäisten vahvistetut allergiset kosketusihottumat altisteryhmittäin v. 2020.

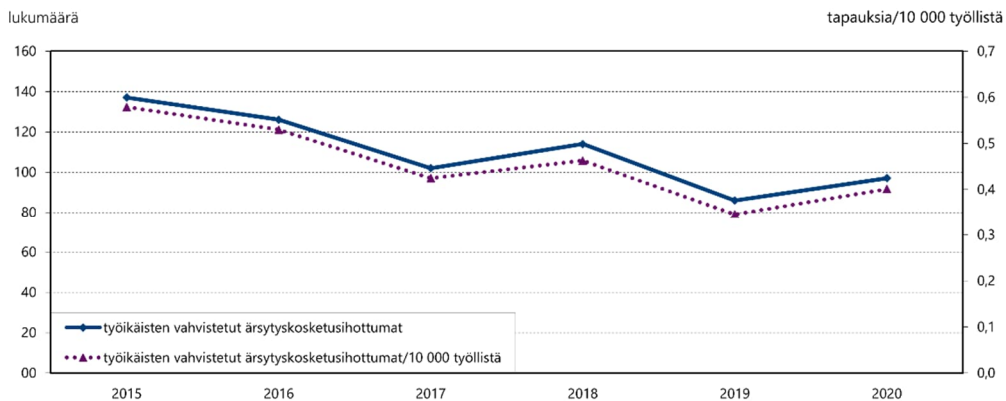

Kuva 34. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen allergisten kosketusihottumien lukumäärästä toimialoit-
tain v. 2020.

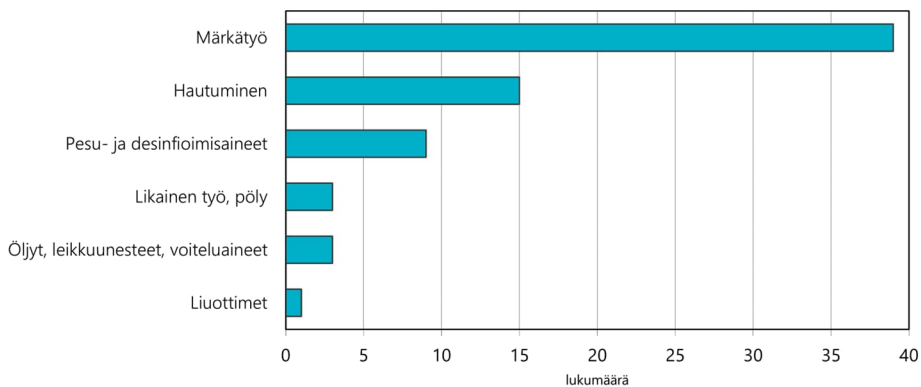

Kuva 35. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen allergisten kosketushottumien lukumääristä ammattitaitain v. 2020.

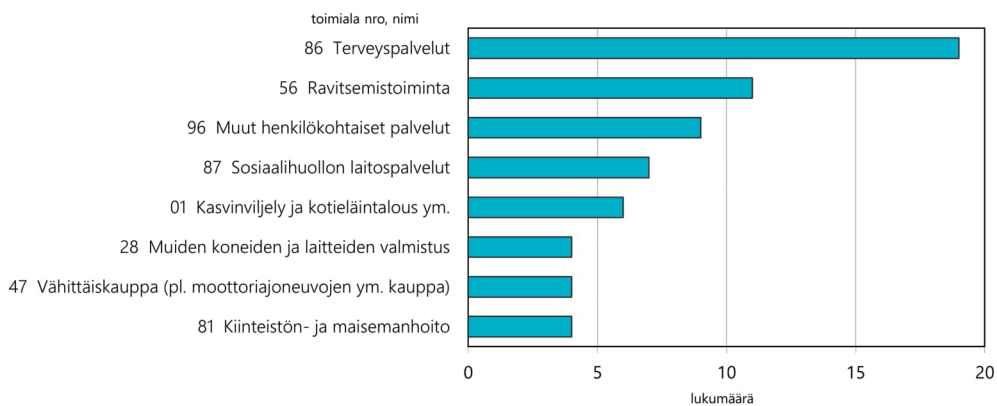
Ärsytyskosketushottuma

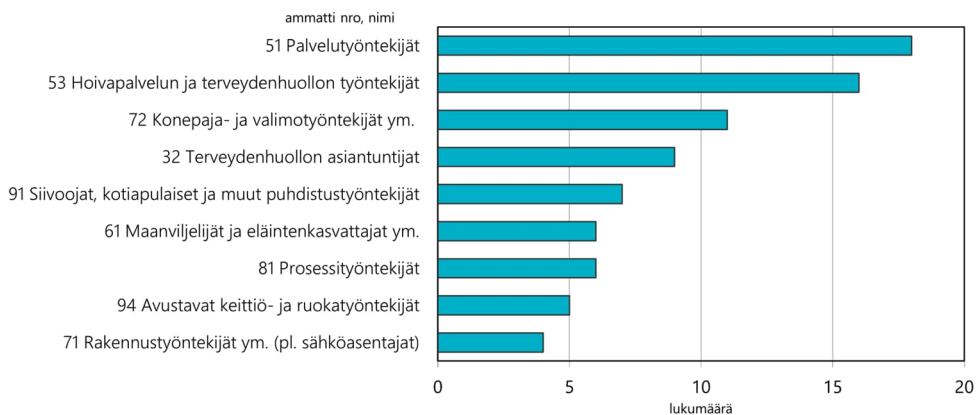
Kuva 36. Työikäisten vahvistettujen ärsytyskosketushottumien lukumäärät v. 2015–2020.

Kuva 37. Työikäisten vahvistetut ärsytyskosketusihottumat altisteryhmittäin v. 2020.

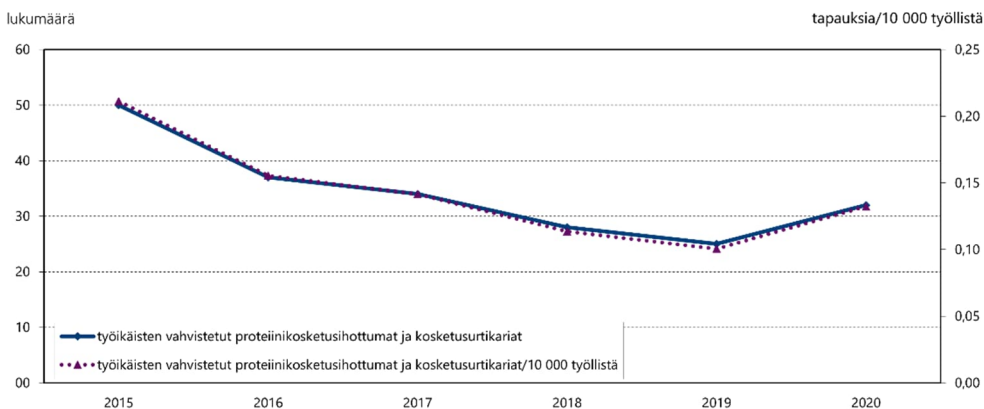

Kuva 38. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ärsytyskosketusihottumien lukumääristä toimialoittain v. 2020.

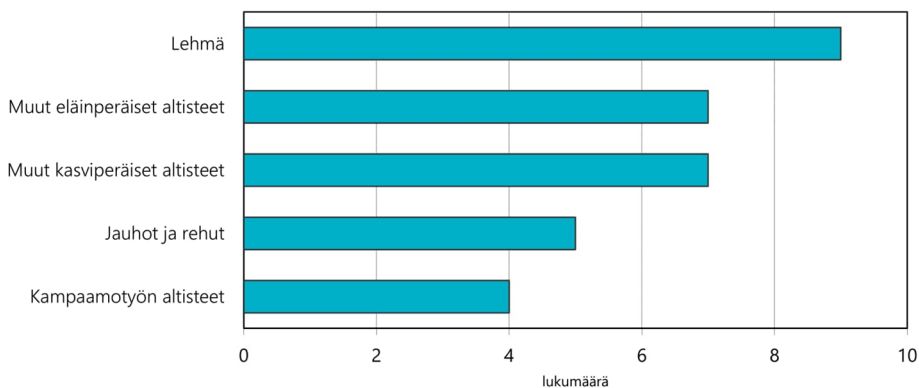

Kuva 39. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen ärsytyskosketusihottumien lukumääristä ammateittain v. 2020.

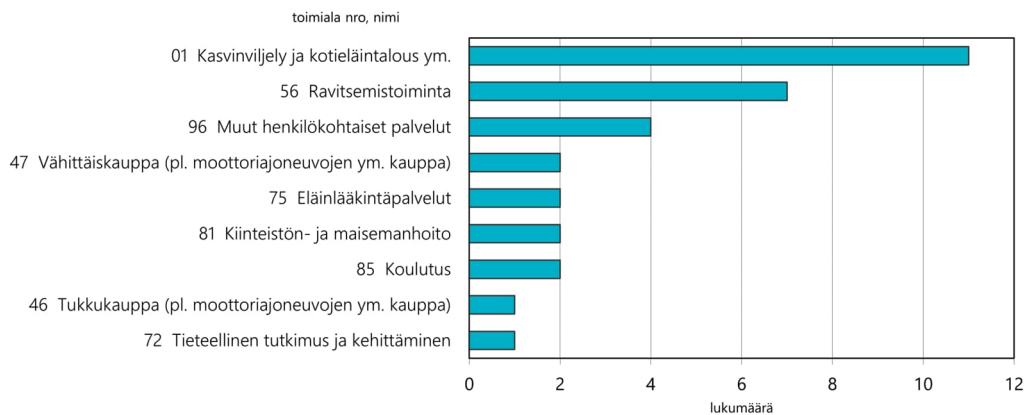
Proteiinikosketusihottuma ja kosketusurtikaria

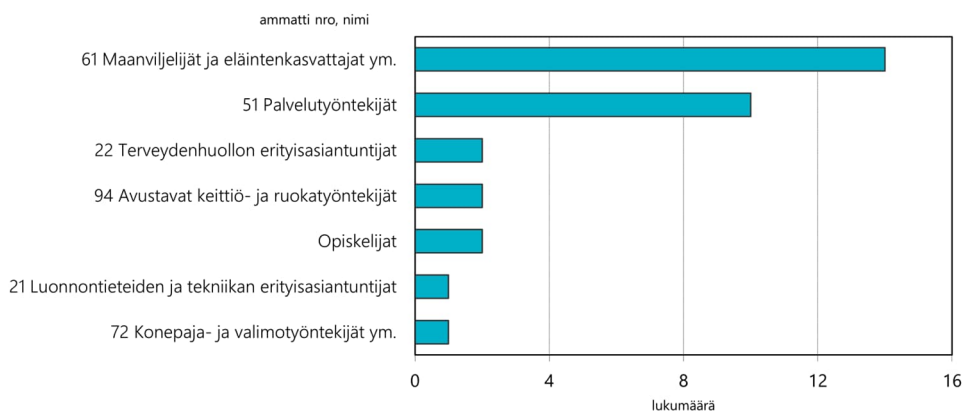
Kuva 40. Työikäisten vahvistettujen proteiinikosketusihottumien ja kosketusurtikarioiden lukumäärät v. 2015–2020.

Kuva 41. Työikäisten vahvistetut proteiinikosketusihottumat ja kosketusurtikariat altisteryhmittäin v. 2020.

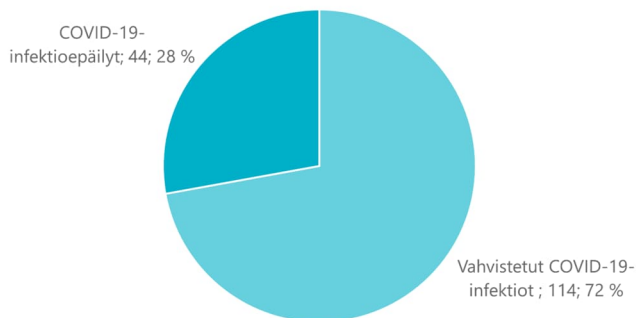
Kuva 42. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen proteiinikosketusihottumien ja kosketusurtikarioiden lukumääristä toimialoittain v. 2020.

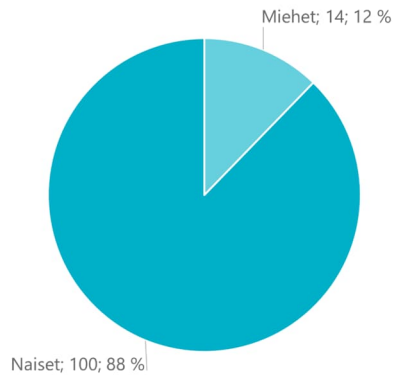
Kuva 43. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen proteiinikosketushottumien ja kosketusurtikarioiden lukumääristä ammateittain v. 2020.

2.3.4 Infektiosairaudet

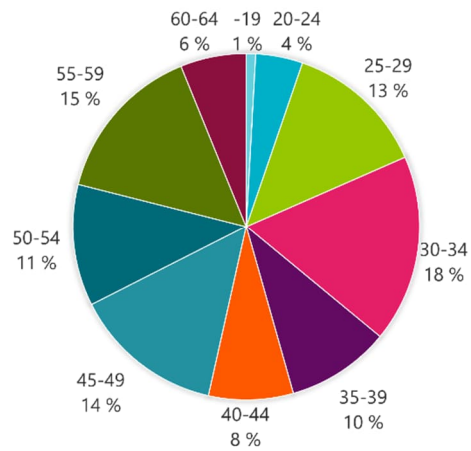
Covid-19-infektio

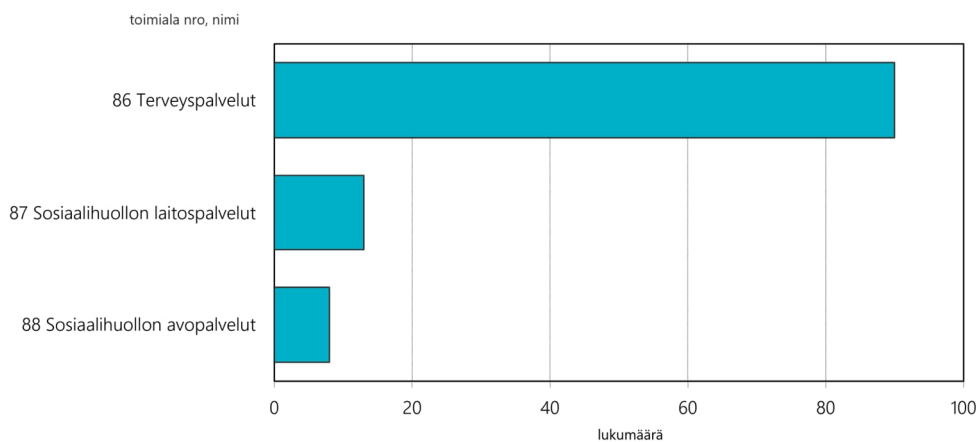
Kuva 44. Työikäisten vahvistetut covid-19-infektiot ja niiden epäilyt v. 2020.

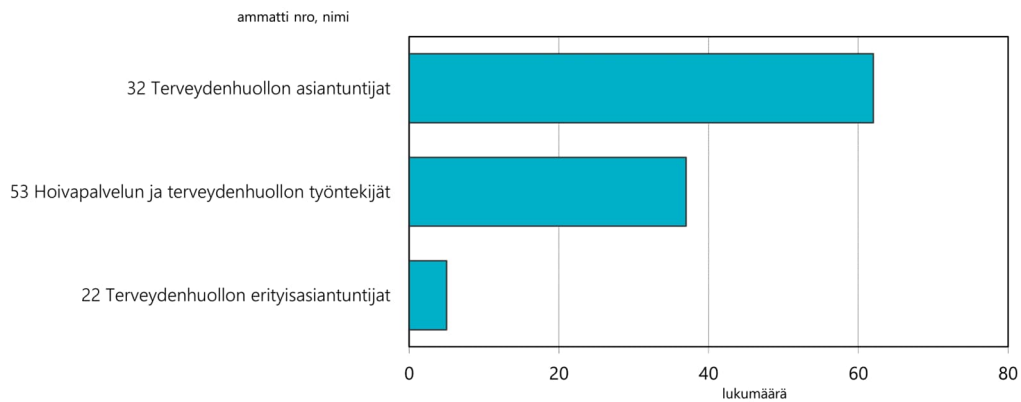
Kuva 45. Työikäisten vahvistetut covid-19-infektiot sukupuolen mukaan v. 2020.

Kuva 46. Työikäisten vahvistetut covid-19-infektiot ikäluokittain v. 2020.

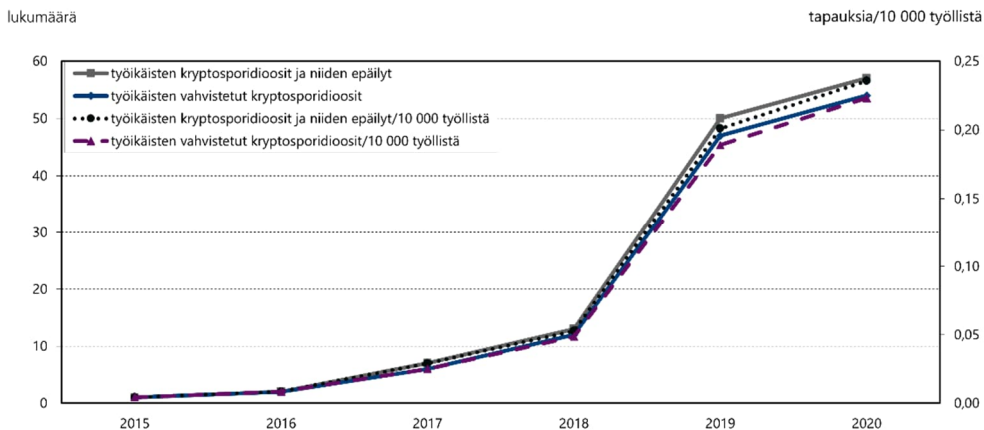

Kuva 47. Työikäisten vahvistetut covid-19-infektiot toimialoittain v. 2020.

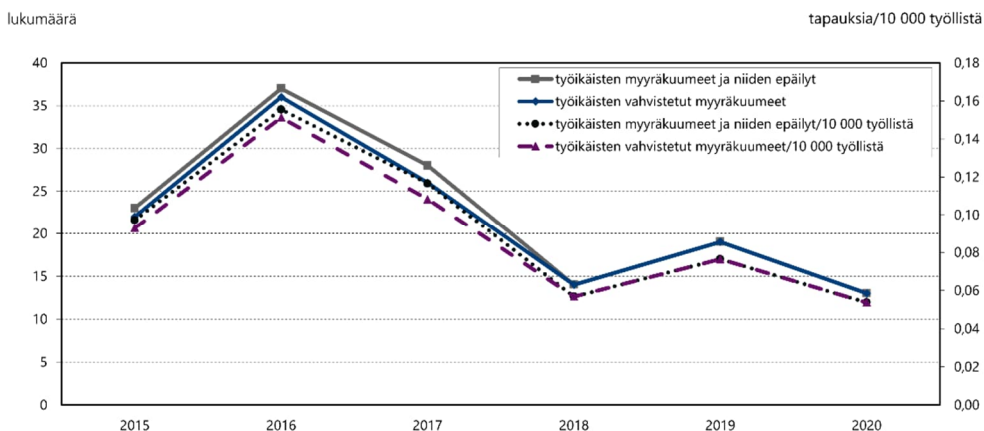
Kuva 48. Työikäisten vahvistetut covid-19-infektiot ammateittain v. 2020.

Kryptosporidioosi

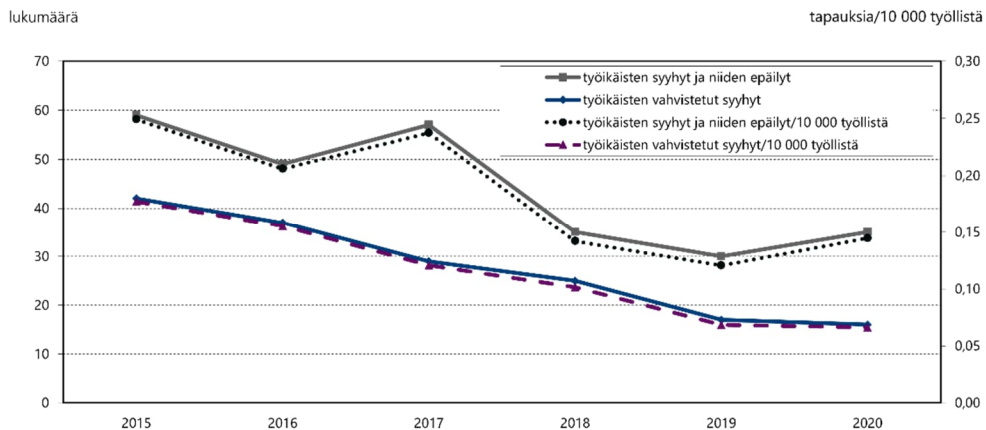
Kuva 49. Työikäisten vahvistettujen kryptosporidioosien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

Myyräkuume

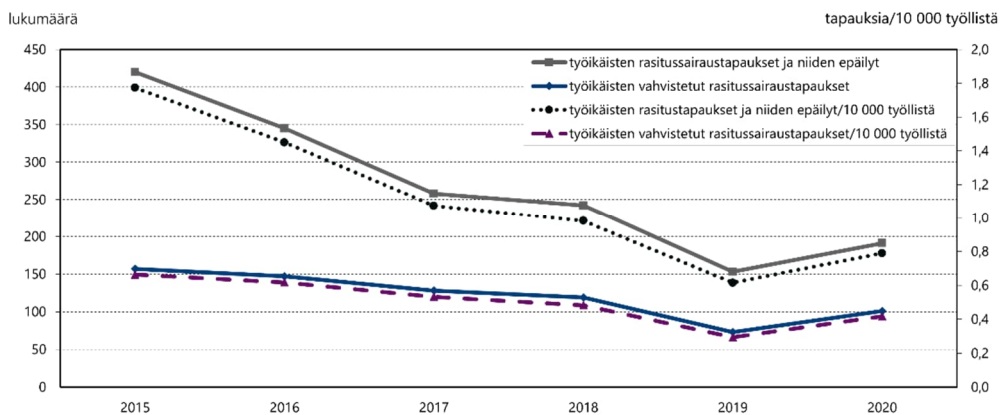
Kuva 50. Työikäisten vahvistettujen myyräkuumeiden ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

Syyhy

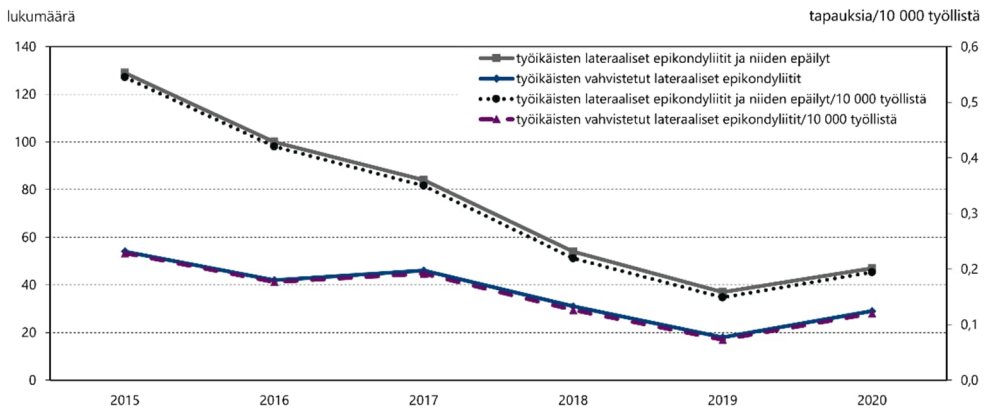
Kuva 51. Työikäisten vahvistettujen syyhyjen ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

2.3.5 Rasisussairaudet

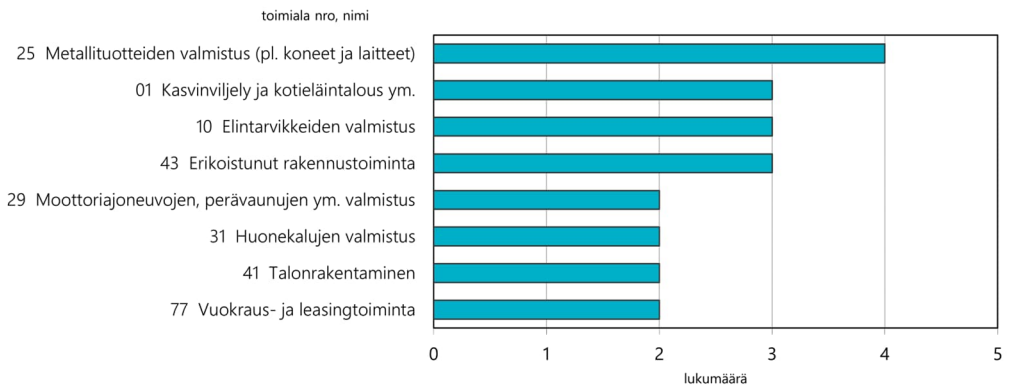

Kuva 52. Työikäisten vahvistettujen rasisussairautapausten ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020 (joku tapaukselle kirjatuista diagnooseista on rasisussairausdiagnoosi).

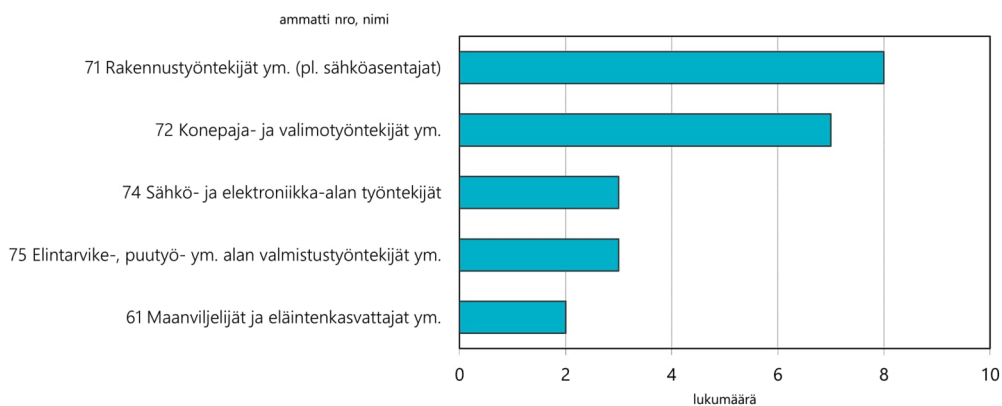
Lateraalinen epikondyliitti

Kuva 53. Työikäisten vahvistettujen lateraalisten epikondyliittien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

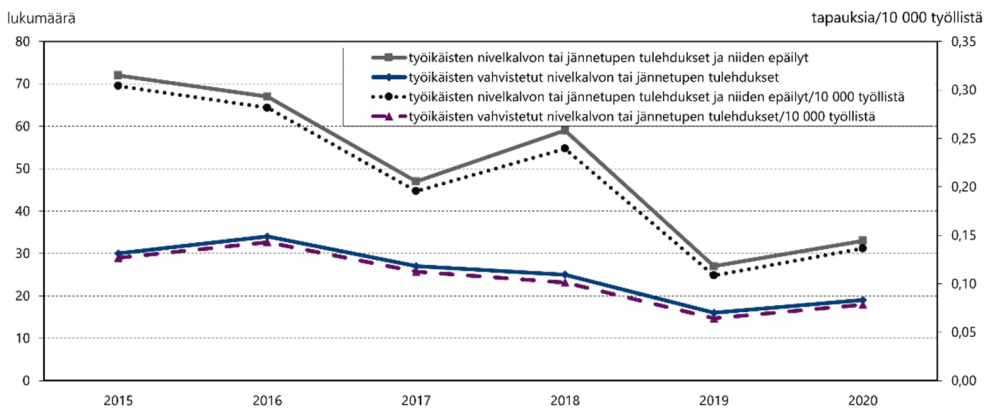

Kuva 54. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen lateraalisten epikondyliittien lukumäärästä toimialoittain v. 2020.

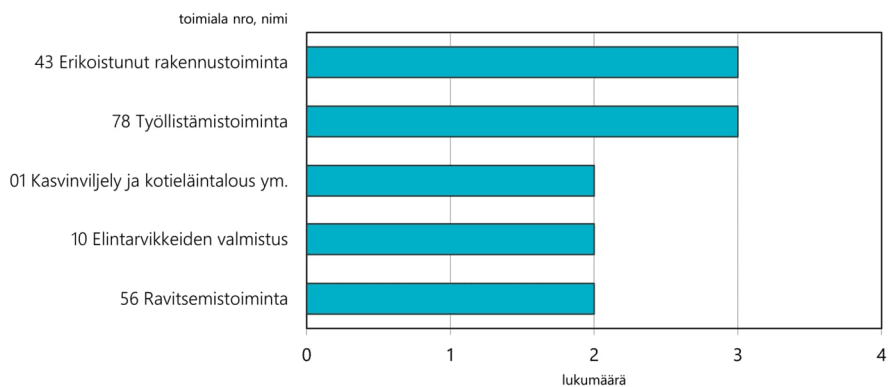

Kuva 55. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen lateraalisten epikondyliittien lukumääristä ammateittain v. 2020.

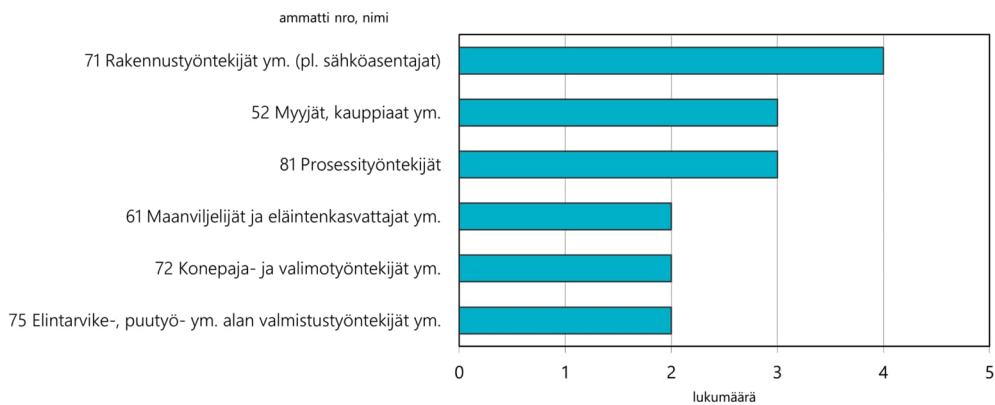
Nivelkalvon tai jännetupen tulehdus

Kuva 56. Työikäisten vahvistettujen nivelkalvon ja jännetupen tulehdusten ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

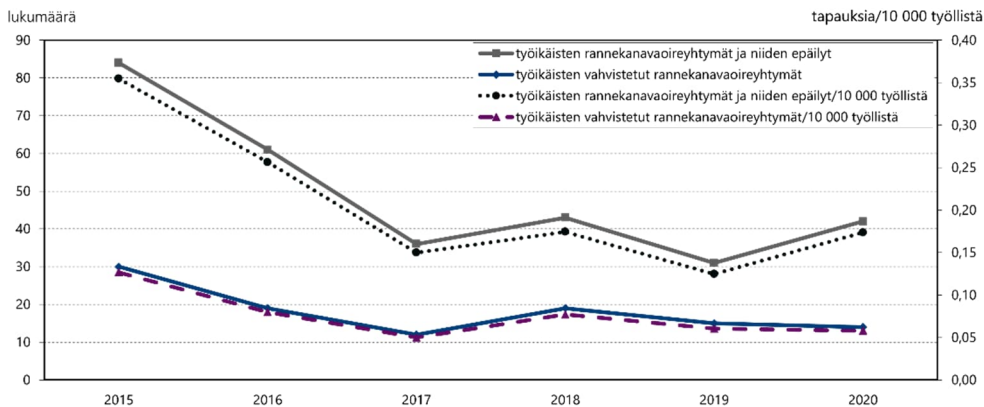

Kuva 57. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen nivelkalvon tai jännetupen tulehdusten lukumääristä toimialoittain v. 2020.

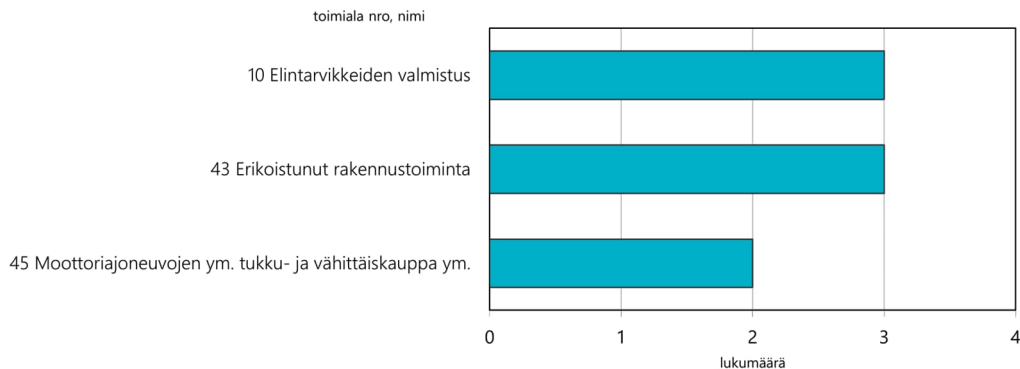

Kuva 58. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen nivelkalvon tai jännetupen tulehdusten lukumääristä ammateittain v. 2020.

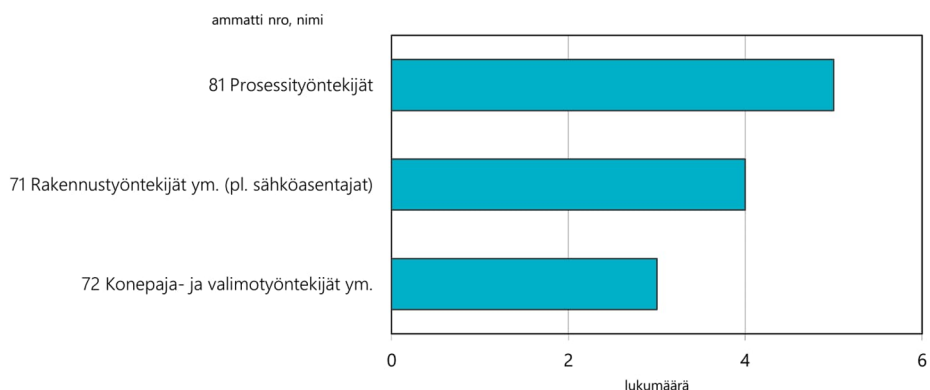
Rannekanavaoireyhtymä

Kuva 59. Työikäisten vahvistettujen rannekanavaoireyhtymien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

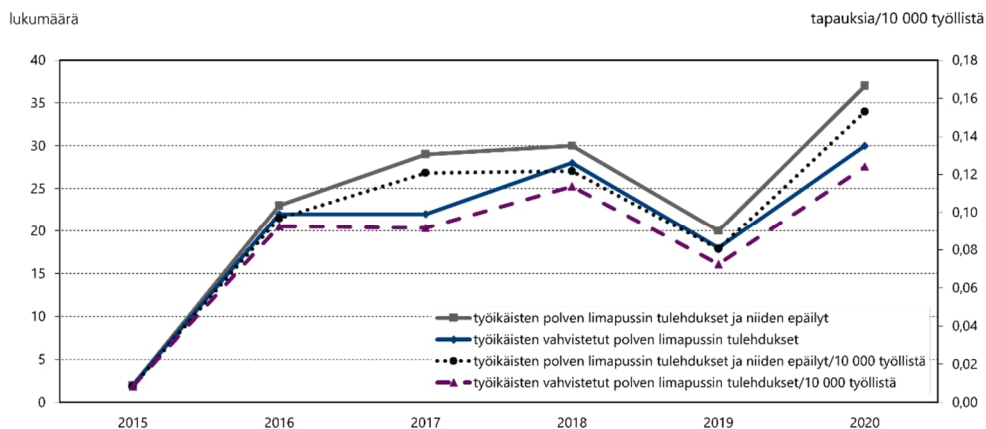

Kuva 60. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen rannekanavaoireyhtymien lukumääristä toimialoittain v. 2020.

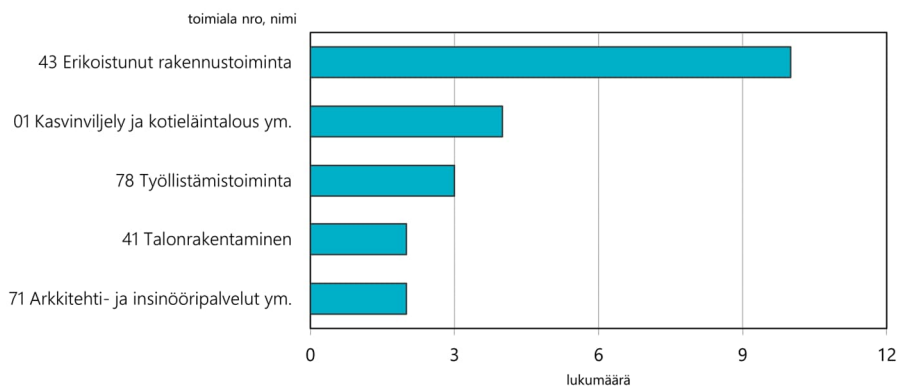

Kuva 61. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen rannekanavaoireyhtymien lukumäärästä ammateittain v. 2020.

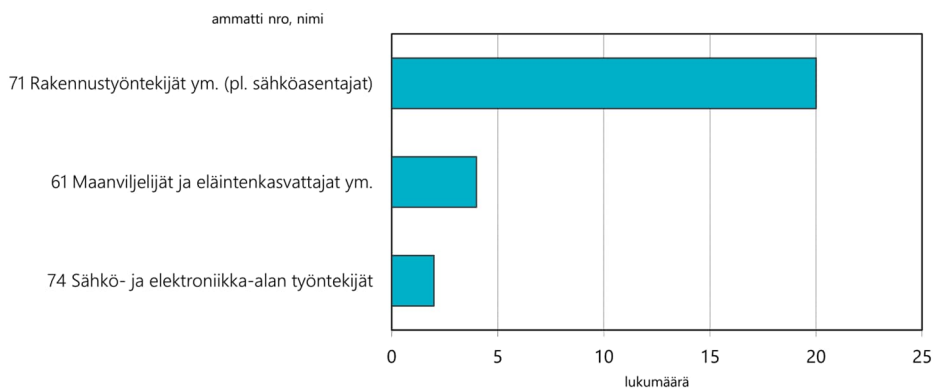
Polven limapussin tulehdus

Kuva 62. Työikäisten vahvistettujen polven limapussin tulehdusten ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

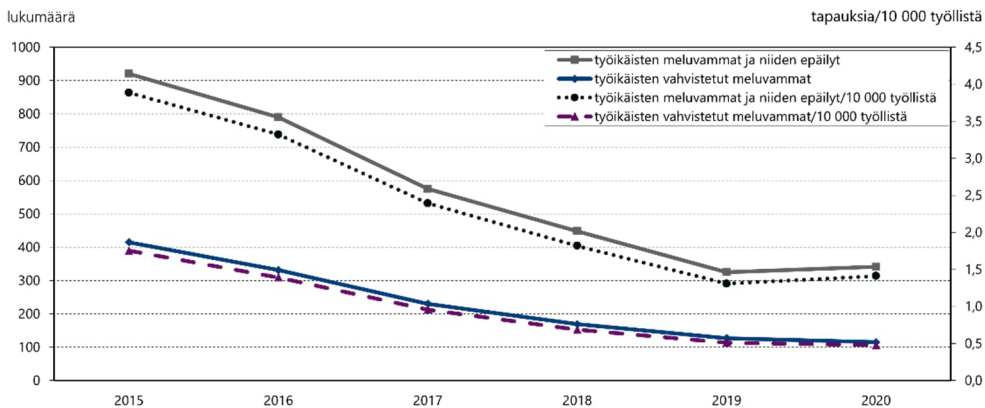

Kuva 63. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen polven limapussin tulehdusten lukumääristä toimialoitain v. 2020.

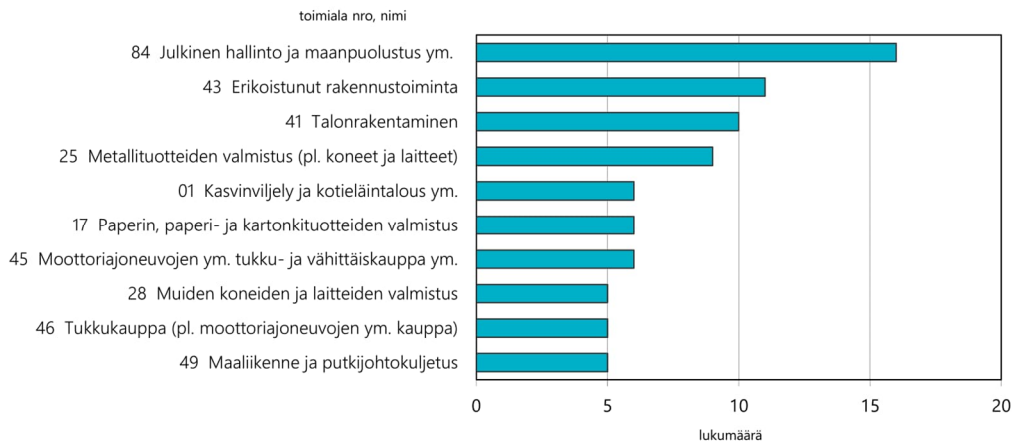

Kuva 64. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen polven limapussin tulehdusten lukumääristä ammateittain v. 2020.

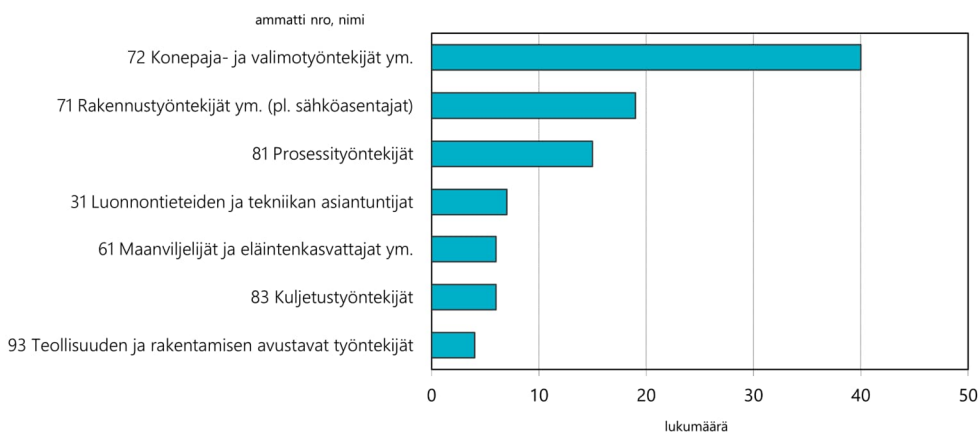
2.3.6 Meluvamma

Kuva 65. Työikäisten vahvistettujen meluvammojen ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

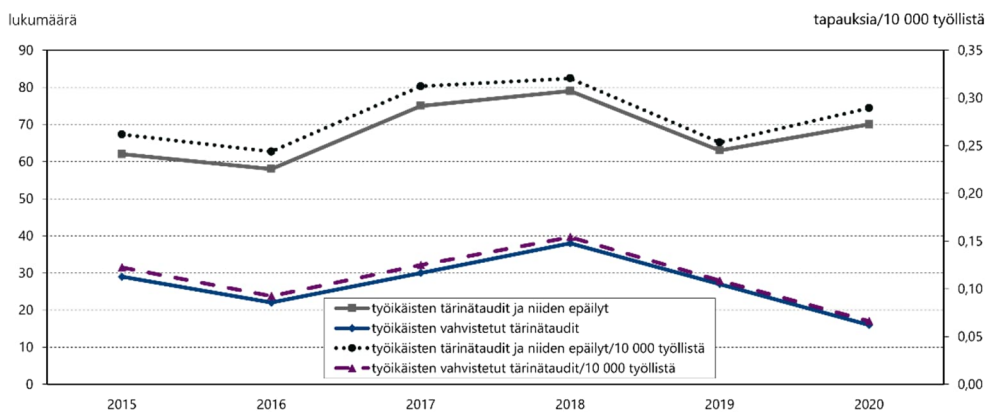

Kuva 66. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen meluvammojen lukumääristä toimialoittain v. 2020.

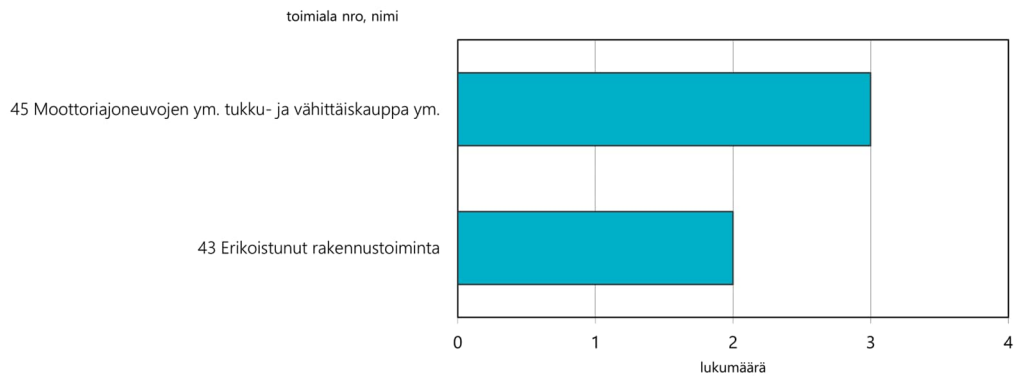

Kuva 67. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen meluvammojen lukumääristä ammateittain v. 2020.

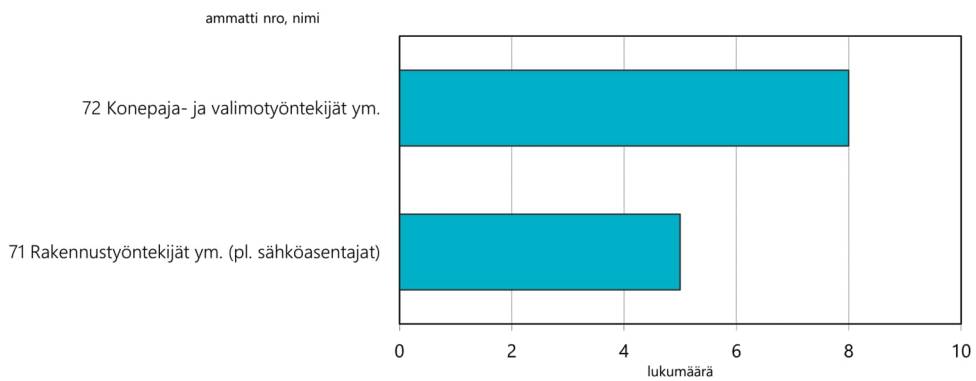
2.3.7 Tärinätauti

Kuva 68. Työikäisten vahvistettujen tärinätautien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

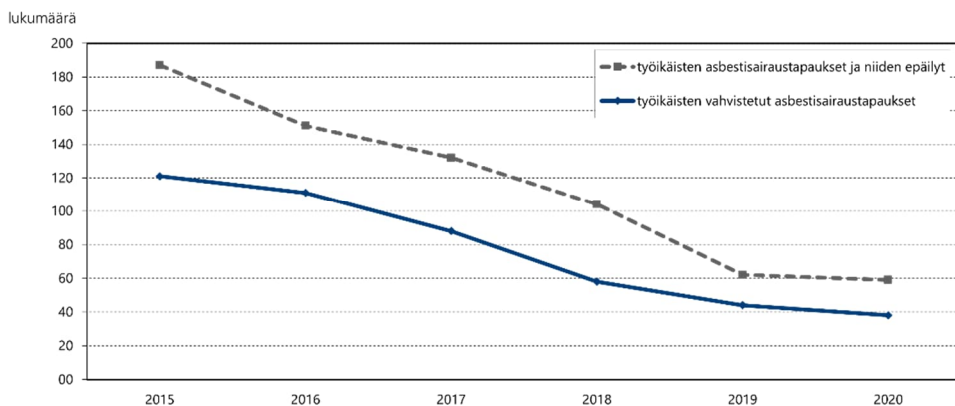

Kuva 69. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen tärinätautien lukumääristä toimialoittain v. 2020.

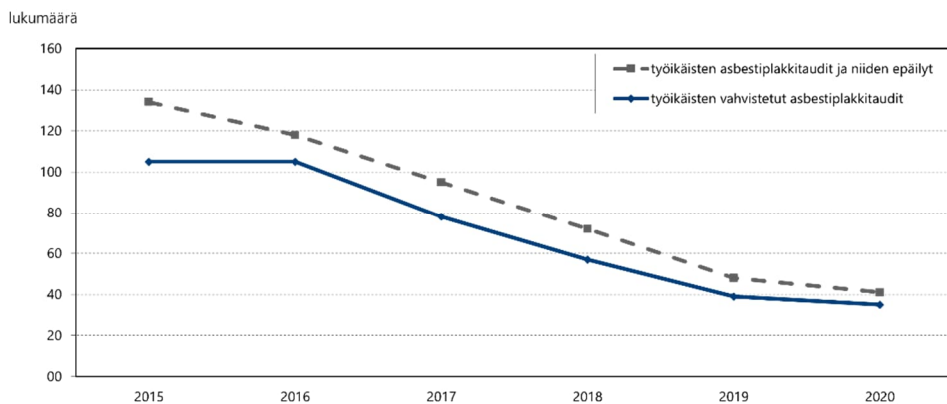
Kuva 70. Esimerkkejä työikäisten vahvistettujen tärinätautien lukumääristä ammateittain v. 2020.

2.3.8 Asbestisairaudet

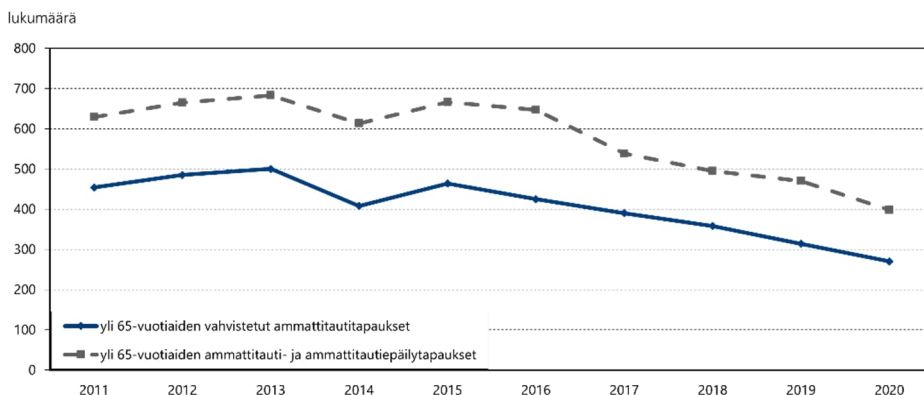
Kuva 71. Työkäisten vahvistettujen asbestisairautapauksten ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020 (joku tapaukselle kirjatuista diagnooseista on asbestisairausdiagnoosi).

Asbestiplakkitauti

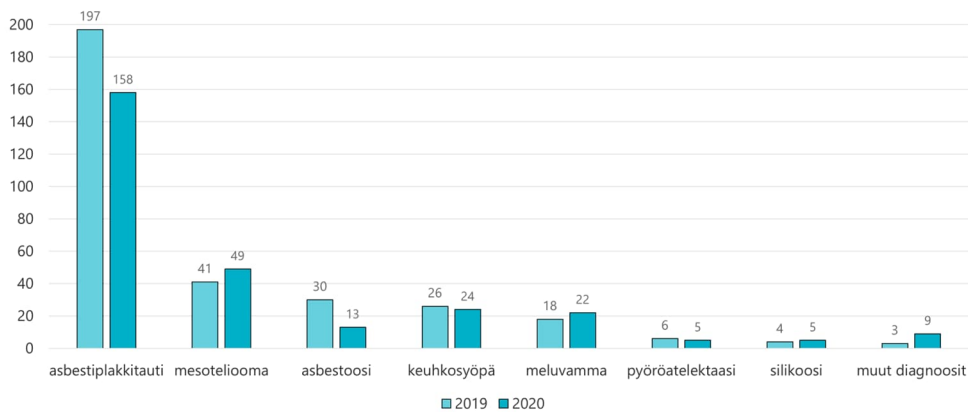

Kuva 72. Työkäisten vahvistettujen asbestiplakkitautien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

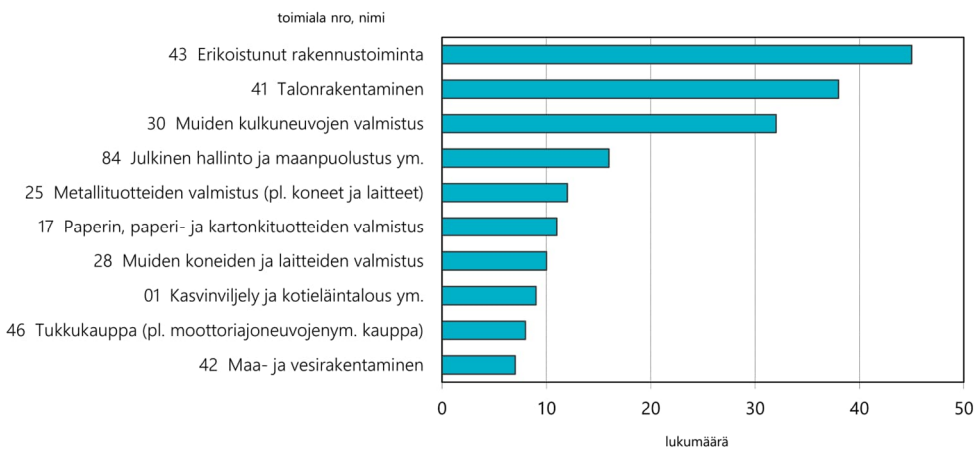
3 Yli 65-vuotiaiden kuvaajat

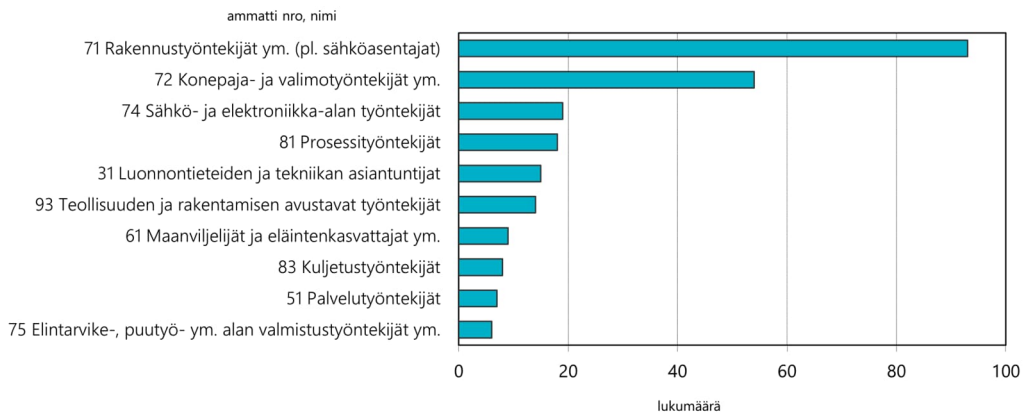
Kuva 73. Yli 65-vuotiaiden ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten sekä vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärät v. 2011–2020.

Kuva 74. Yli 65-vuotiaiden vahvistetut ammattitaudit v. 2019 ja 2020.

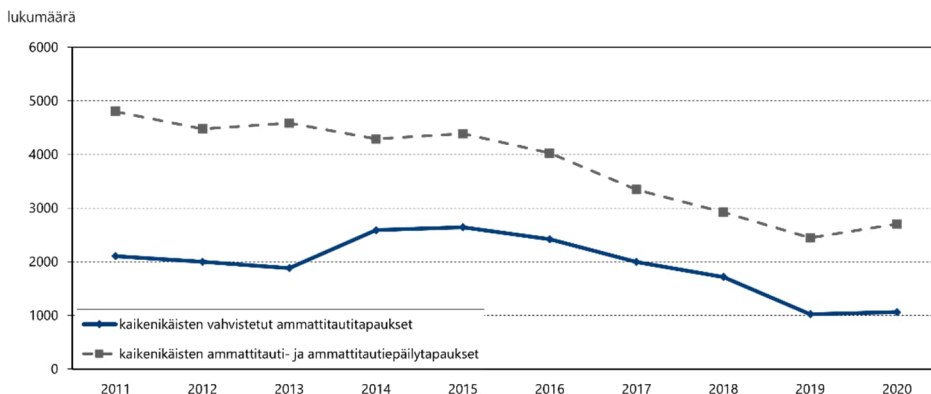

Kuva 75. Esimerkkejä yli 65-vuotiaiden vahvistettujen ammattitautitapausten lukumääristä toimialoitain v. 2020.

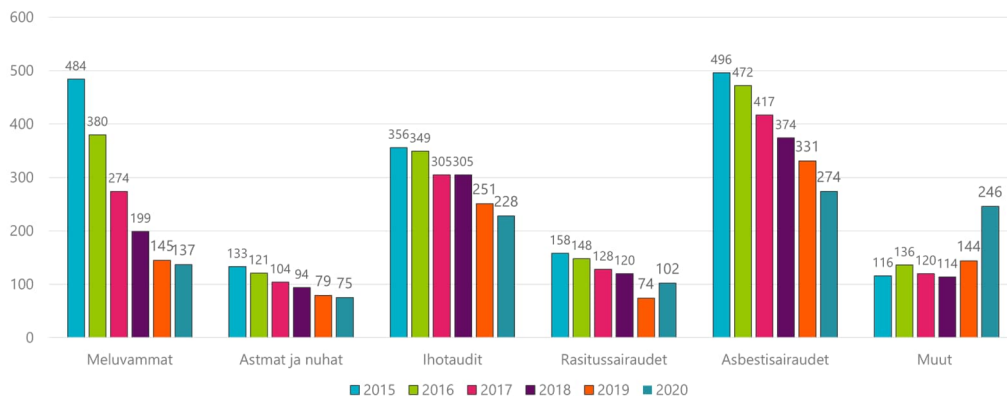

Kuva 76. Esimerkkejä yli 65-vuotiaiden vahvistettujen ammattitautitapausten lukumääristä ammateitain v. 2020.

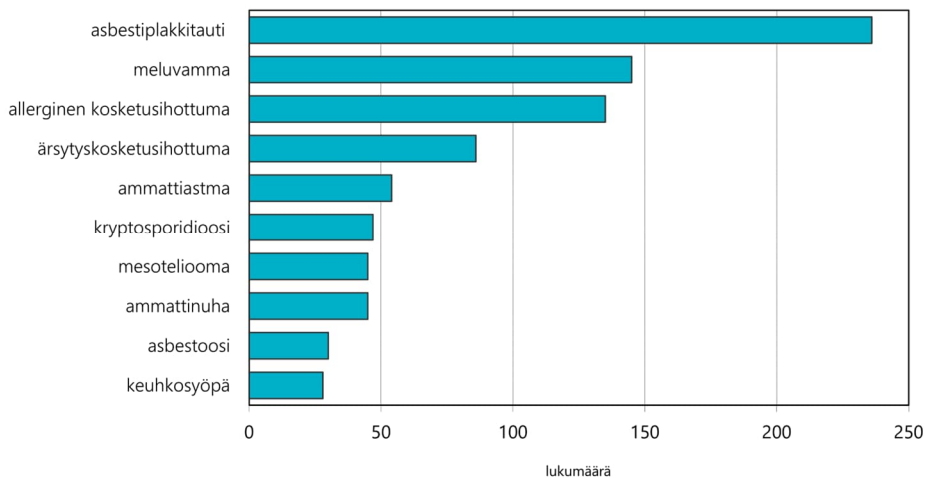
4 Kaikenikäisten kuvaajat

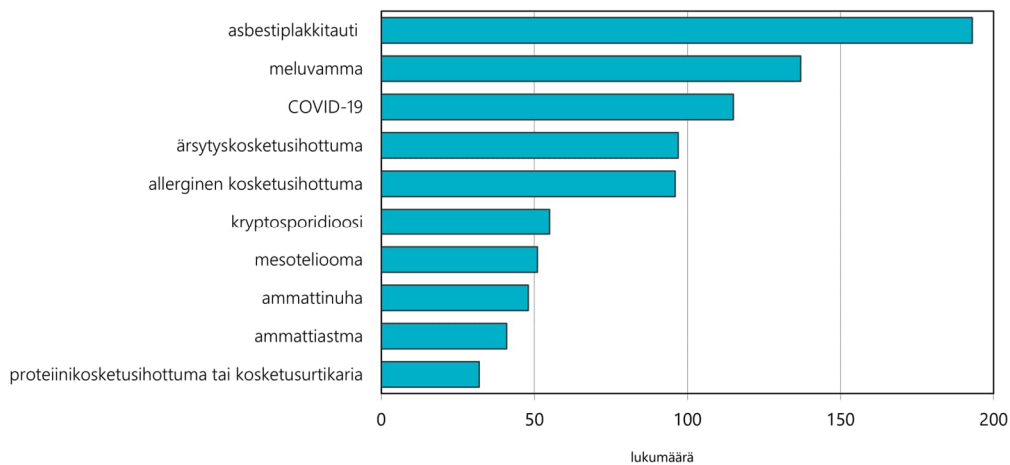
Kuva 77. Kaikenikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten sekä vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärät v. 2011–2020.

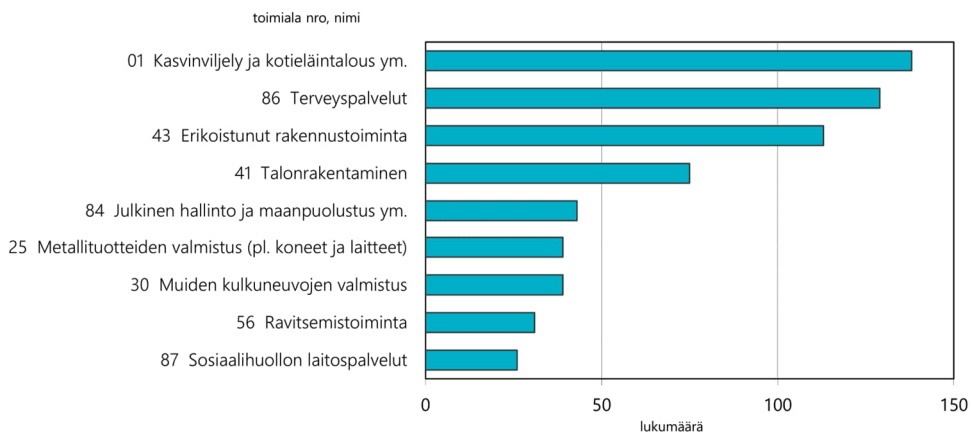
Kuva 78. Kaikenikäisten vahvistetut ammattitautitapaukset 2015–2020 tautipäryhmittäin (tarkastelu tapaukselle kirjatun ensimmäisen diagnoosin mukaan).

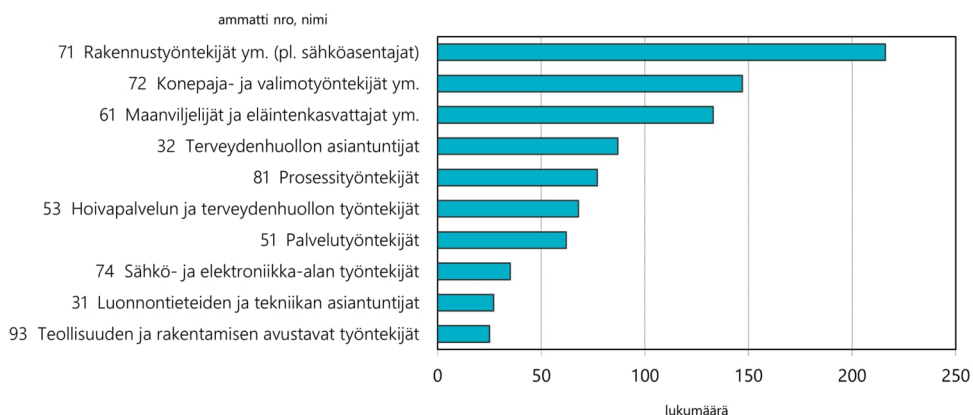
Kuva 79. Kaikenikäisten yleisimmät vahvistetut ammattitaudit v. 2019.

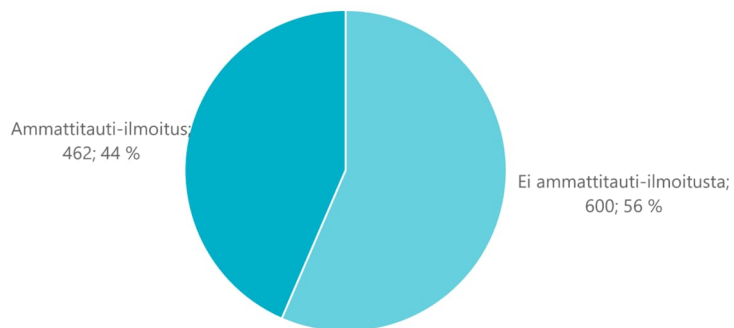
Kuva 80. Kaikenikäisten yleisimmät vahvistetut ammattitaudit v. 2020.

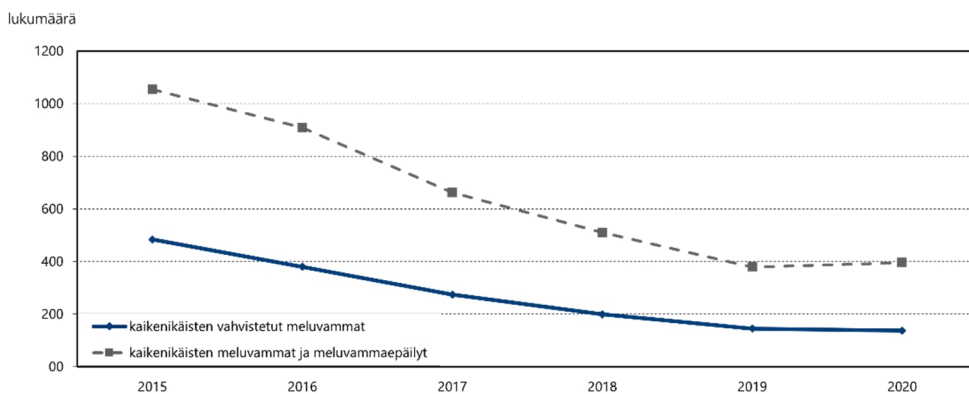
Kuva 81. Esimerkkejä kaikenikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten lukumääristä toimialoittain v. 2020.

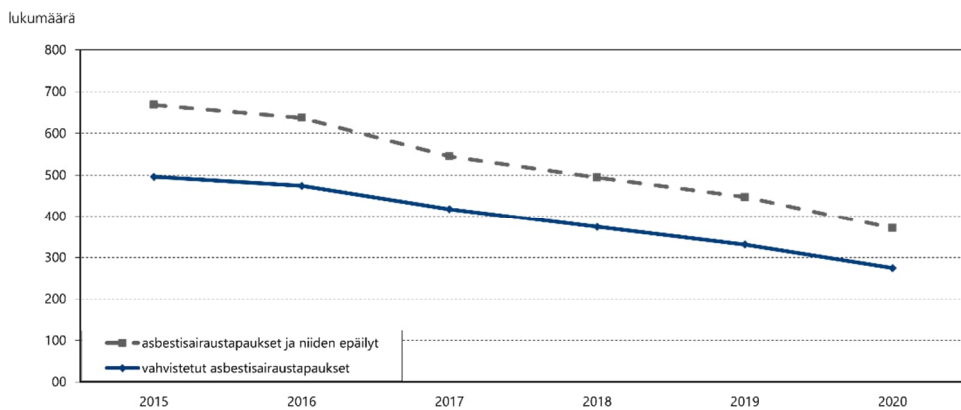
Kuva 82. Esimerkkejä kaikenikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten lukumääristä ammateittain v. 2020.

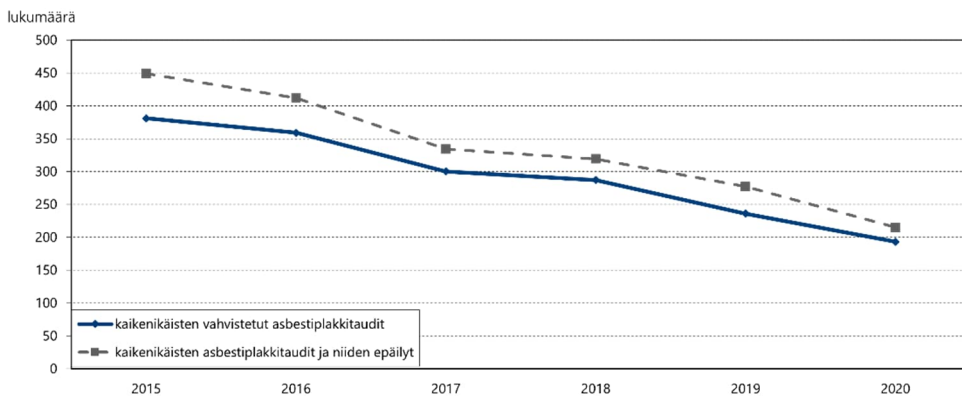
Kuva 83. Kaikenikäisten vahvistetut ammattitautitapaukset ammattitauti-ilmoituksen mukaan v. 2020.

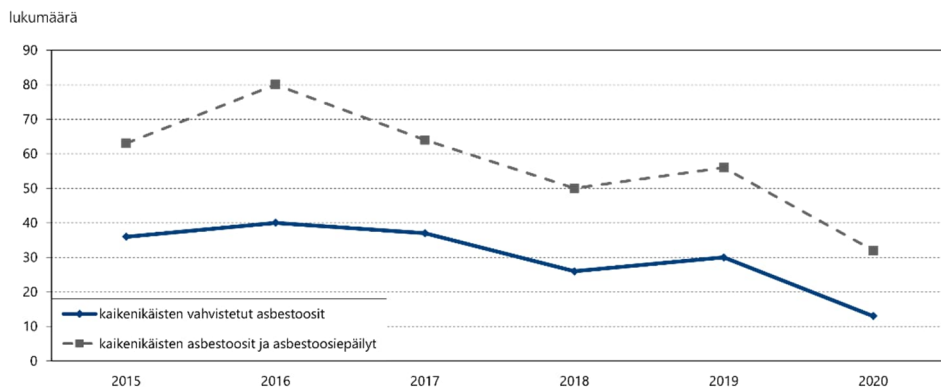
Kuva 84. Kaikenikäisten vahvistettujen meluvammojen ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

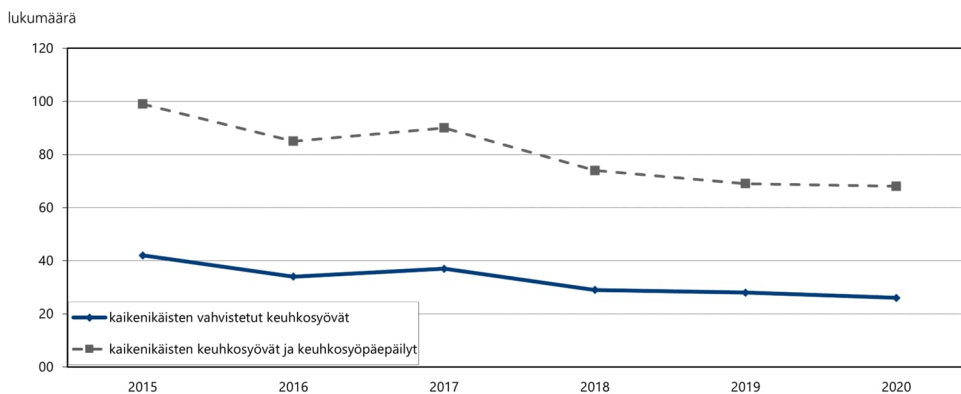
Kuva 85. Kaikenikäisten vahvistettujen asbestisairaustapausten ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020 (joku tapaukselle kirjatusta diagnooseista on asbestisairausdiagnoosi).

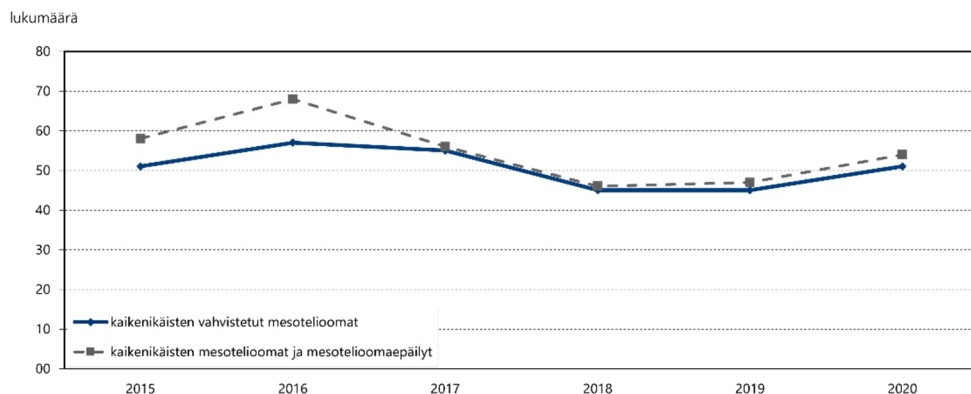
Kuva 86. Kaikenikäisten vahvistettujen asbestioplakkitautien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

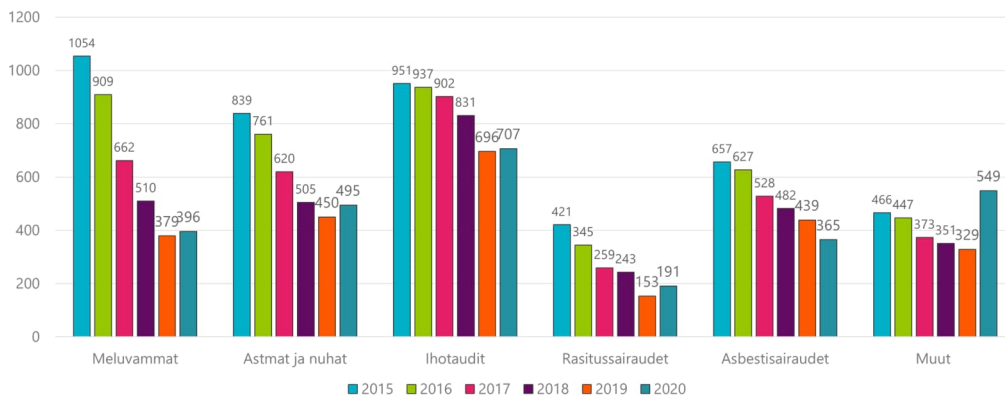
Kuva 87. Kaikenikäisten vahvistettujen asbestoosien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

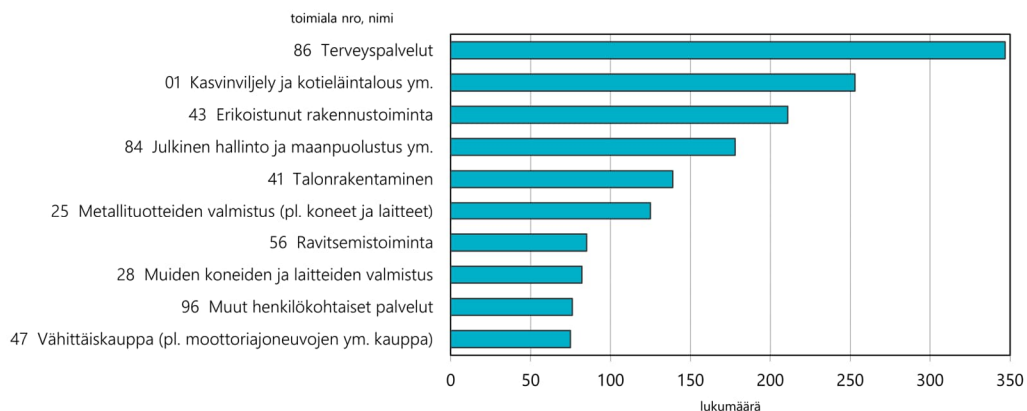
Kuva 88. Kaikenikäisten vahvistettujen keuhkosityöpien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

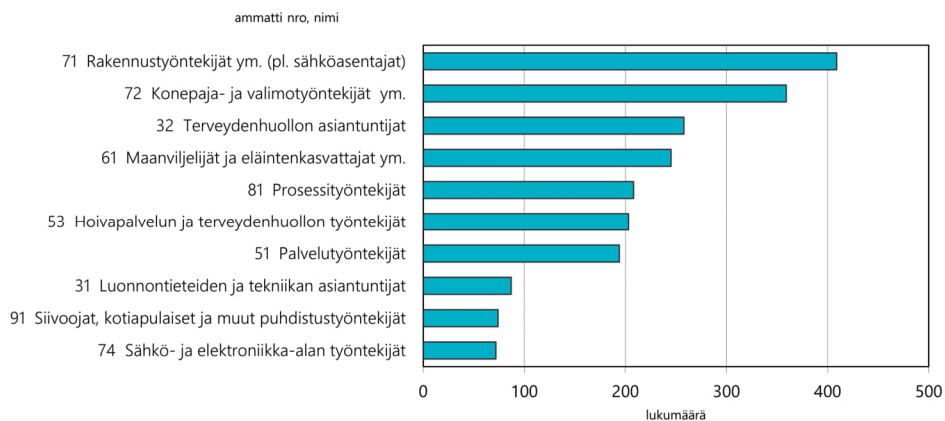
Kuva 89. Kaikenikäisten vahvistettujen mesoteliomien ja niiden epäilyjen lukumäärät v. 2015–2020.

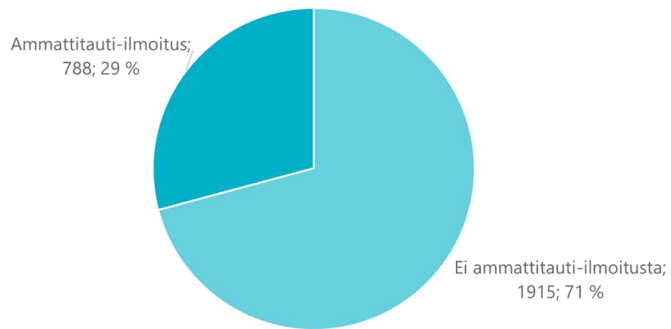
Kuva 90. Kaikenikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten määrät v. 2015–2020 tautiryhmittäin (tarkastelu tapaukselle kirjatun ensimmäisen diagnoosin mukaan).

Kuva 91. Esimerkkejä kaikenikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten lukumääristä toimialoittain v. 2020.

Kuva 92. Esimerkkejä kaikenikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten lukumääristä ammatteittain v. 2020.

Kuva 93. Kaikenikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapaukset ammattitauti-ilmoituksen mukaan v. 2020.

5 Taulukot

5.1 Vuosien 2019 ja 2020 taulukot

Taulukko 1. Vahvistetut ammattitaudit 2019 (työkäiset 15–64-vuotiaat, yli 65-vuotiaat, kaikenikäiset).

Ammattitauti	Työkäiset	Yli 65-vuotiaat	Kaikenikäiset
Asbestiplakkitauti	39	197	236
Meluvamma	127	18	145
Allerginen kosketusihottuma	135	0	135
Ärsytyskosketusihottuma	86	0	86
Ammattiaстма	54	0	54
Kryptosporidioosi	47	0	47
Ammattinuha	45	0	45
Mesotelioma	4	41	45
Asbestoosi	0	30	30
Keuhkosityöpä	2	26	28
Tärinätauti	27	0	27
Proteiinikosketusihottuma tai kosketusurtikaria	25	0	25
Myyräkuume	19	1	20
Polven limapussin tulehdus	18	1	19
Lateraalin epikondyliitti	18	0	18
Syyhy	17	0	17
Nivelkalvon tai jännetupen tulehdus (ICD10:M65)	16	0	16
Rannekanavaoireyhtymä	15	0	15
Allerginen alveoliitti	12	2	14
Pyöröatelektaasi tai viskeraalipleuran fibroosi	1	6	7
Sarveiskalvon tulehdus	7	0	7
Silikoosi	2	4	6
Sidekalvon tulehdus	2	0	2
Tuberkuloosi	1	0	1

Ammattitauti	Työikäiset	Yli 65-vuotiaat	Kaikenikäiset
Mediaalinen epikondyliitti	1	0	1
Määrittämätön entesopatia	1	0	1
Orgaanisen pölyn aiheuttama toksinen oireyhtymä (ODTS)	1	0	1
Liutinaivosairaus	1	0	1
Legionelloosi	1	0	1
YHTEENSÄ	724	326	1050
MUUT DIAGNOOSIT	27	0	27
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	751	326	1077
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	710	314	1024

Taulukko 2. Vahvistetut ammattitaudit 2020 (työikäiset 15–64-vuotiaat, yli 65-vuotiaat, kaikenikäiset).

Ammattitauti	Työikäiset	Yli 65-vuotiaat	Kaikenikäiset
Asbestiplakkitauti	35	158	193
Meluvamma	115	22	137
Koronavirusinfektio (COVID-19)	114	1	115
Ärsytyskosketusihottuma	97	0	97
Allerginen kosketusihottuma	96	0	96
Kryptosporidioosi	54	1	55
Mesoteliooma	2	49	51
Ammattinuha	48	0	48
Ammattiaстма	41	0	41
Proteiinikosketusihottuma tai kosketusurtikaria	32	0	32
Polven limapussin tulehdus	30	1	31
Lateraalinen epikondyliitti	29	0	29
Keuhkosityöpä	2	24	26
Nivelkalvon tai jännetupen tulehdus (ICD10:M65)	19	0	19
Tärinätauti	16	1	17
Syyhy	16	0	16

Ammattitauti	Työikäiset	Yli 65-vuotiaat	Kaikenikäiset
Rannekanavaoireyhtymä	14	0	14
Asbestoosi	0	13	13
Myyräkuume	13	0	13
Allerginen alveoliitti	7	1	8
Silikoosi	2	5	7
Pyöröatelekteasi tai viskeraalipleuran fibroosi	0	5	5
Liuotinaivosairaus	5	0	5
Orgaanisen pölyn aiheuttama toksinen oireyhtymä (ODTS)	4	0	4
Määrittämätön entesopatia	3	0	3
Mediaalinen epikondyliitti	2	0	2
Legionelloosi	2	0	2
Sarveiskalvon tulehdus	1	0	1
Sukeltajantauti	1	0	1
Nenän sivuonteloiden syöpä	0	1	1
YHTEENSÄ	800	282	1082
MUUT DIAGNOOSIT	29	3	32
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	829	285	1114
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	792	270	1062

Taulukko 3. Työikäisten vahvistettujen ammattitautien sukupuolijakauma v. 2019 ja 2020.

Ammattitauti	2019			2020		
	Miehet	Naiset	Yht.	Miehet	Naiset	Yht.
Meluvamma	121	6	127	110	5	115
Koronavirusinfektio (COVID-19)	0	0	0	14	100	114
Ärsytyskosketusihottuma	37	49	86	32	65	97
Allerginen kosketusihottuma	65	70	135	57	39	96
Kryptosporidioosi	20	27	47	24	30	54
Ammattinuha	18	27	45	23	25	48
Ammattiastma	28	26	54	19	22	41
Asbestiplakkittauti	38	1	39	33	2	35
Proteiinikosketusihottuma tai kosketusurtikaria	8	17	25	14	18	32
Polven limapussin tulehdus	18	0	18	29	1	30
Lateraalinen epikondyliitti	12	6	18	23	6	29
Nivelkalvon tai jännetupen tulehdus (ICD10:M65)	8	8	16	15	4	19
Tärinätauti	24	3	27	16	0	16
Syyhy	0	17	17	5	11	16
Rannekanavaoireyhtymä	10	5	15	12	2	14
Myyräkuume	14	5	19	9	4	13
Allerginen alveoliitti	7	5	12	5	2	7
Liuotinaivosairaus	1	0	1	5	0	5
Orgaanisen pölyn aiheuttama toksinen oireyhtymä (ODTS)	1	0	1	3	1	4
Määrittämätön entesopatia	1	0	1	2	1	3
Mesoteliooma	3	1	4	1	1	2

Ammattitauti	2019			2020		
	Miehet	Naiset	Yht.	Miehet	Naiset	Yht.
Mediaalinen epikondyliitti	1	0	1	2	0	2
Keuhkosityö	2	0	2	2	0	2
Silikoosi	2	0	2	2	0	2
Legionelloosi	1	0	1	1	1	2
Sarveiskalvon tulehdus	7	0	7	1	0	1
Sukeltajantauti	0	0	0	1	0	1
Tuberkuloosi	1	0	1	0	0	0
Pyöröatelektiäsi tai viskeraalipleuran fibroosi	1	0	1	0	0	0
Sidekalvon tulehdus	2	0	2	0	0	0
MUUT DIAGNOOSIT	18	9	27	22	7	29
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	469	282	751	482	347	829

Taulukko 4. Työikäisten vahvistetut ammattitautitapaukset ammateittain 2019.

Ammattinumero ja ammatti (AML 2010)	Lukumäärä	Per 10000 työllistä
71 Rakennustyöntekijät ym. (pl. sähköasentajat)	142	14,0
61 Maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.	126	19,6
72 Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	83	11,0
51 Palvelutyöntekijät	55	4,7
81 Prosessityöntekijät	48	8,9
53 Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät	40	2,3
75 Elintarvike-, puutyö- ja vaatetus- ja jalkinealan valmistustyöntekijät ym.	39	17,8
32 Terveydenhuollon asiantuntijat	20	1,8
52 Myyjät, kauppiat ym.	16	1,1
74 Sähkö- ja elektroniikka-alan työntekijät	15	3,6
82 Teollisuustuotteiden kokoonpanijat	15	8,7
91 Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät	14	2,2
31 Luonnontieteiden ja tekniikan asiantuntijat	13	1,3
21 Luonnontieteiden ja tekniikan erityisasiantuntijat	12	0,8
93 Teollisuuden ja rakentamisen avustavat työn- tekijät	10	2,0
94 Avustavat keittiö- ja ruokatyöntekijät	10	3,7
MUUT AMMATIT (alle 10 ammattitautitapausta)	52	0,4
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	710	2,9

*Taulukossa on ilmoitettu tapausten lukumäärä kussakin ammattiluokassa ja lisäksi kyseisen ammatti-
luokan 10 000 työlliseen suhteutettu ilmaantuvuus.

Taulukko 5. Työikäisten vahvistetut ammattitautitapaukset ammateittain 2020.

Ammattinumero ja ammatti (AML 2010)	Lukumäärä	Per 10000 työllistä
61 Maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.	124	20,1
71 Rakennustyöntekijät ym. (pl. sähköasentajat)	123	12,0
72 Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	93	11,4
32 Terveysthuollon asiantuntijat	87	8,7
53 Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät	67	3,8
81 Prosessityöntekijät	59	11,2
51 Palvelutyöntekijät	55	4,8
75 Elintarvike-, puutyö- ja vaatetus- ja jalkinealan valmistustyöntekijät ym.	17	7,6
91 Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät	16	2,4
74 Sähkö- ja elektroniikka-alan työntekijät	16	3,7
22 Terveysthuollon erityisasiantuntijat	15	3,8
31 Luonnontieteiden ja tekniikan asiantuntijat	12	1,3
93 Teollisuuden ja rakentamisen avustavat työntekijät	11	2,1
52 Myyjät, kauppiaat ym.	11	0,8
83 Kuljetustyöntekijät	10	0,9
MUUT AMMATIT (alle 10 ammattitautitapausta)	76	0,7
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	792	3,3

*Taulukossa on ilmoitettu tapausten lukumäärä kussakin ammattiluokassa ja lisäksi kyseisen ammattiluokan 10 000 työlliseen suhteutettu ilmaantuvuus.

Taulukko 6. Työikäisten vahvistetut ammattitautitapaukset toimialoittain 2019.

Toimialanumero ja toimiala (TOL2008)	Lukumäärä	Per 10000 työllistä
01 Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	125	20,5
43 Erikoistunut rakennustoiminta	70	7,3
41 Talonrakentaminen	58	8,2
10 Elintarvikkeiden valmistus	39	11,3
25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	38	9,8
86 Terveyspalvelut	34	1,8
56 Ravitsemistoiminta	30	3,8
84 Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	25	2,2
96 Muut henkilökohtaiset palvelut	23	8,8
45 Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	22	5,3
87 Sosiaalihuollon laitospalvelut	19	1,9
85 Koulutus	17	0,9
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	17	3,7
16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontatuotteiden valmistus	17	8,6
81 Kiinteistön- ja maisemanhoito	16	2,3
47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	15	1,0
17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	12	6,0
MUUT TOIMIALAT (alle 10 ammattitautitapausta)	133	1,1
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	710	2,9

*Taulukossa on ilmoitettu tapausten lukumäärä kullakin toimialalla ja lisäksi kyseisen toimialan 10 000 työlliseen suhteutettu ilmaantuvuus.

Taulukko 7. Työikäisten vahvistetut ammattitautitapaukset toimialoittain 2020.

Toimialanumero ja toimiala (TOL2008)	Lukumäärä	Per 10000 työllistä
01 Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	129	21,7
86 Terveyspalvelut	125	7,3
43 Erikoistunut rakennustoiminta	68	7,1
41 Talonrakentaminen	37	5,2
56 Ravitsemistoiminta	30	4,3
84 Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	27	2,5
25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	27	6,9
87 Sosiaalihuollon laitospalvelut	26	2,8
96 Muut henkilökohtaiset palvelut	23	8,1
47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	19	1,4
10 Elintarvikkeiden valmistus	19	5,9
45 Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	18	4,3
85 Koulutus	17	1,0
81 Kiinteistön- ja maisemanhoito	15	2,1
88 Sosiaalihuollon avopalvelut	14	1,1
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	14	3,0
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	12	1,7
22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	12	9,3
78 Työllistämistoiminta	11	10,7
46 Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	11	1,2
17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	10	5,4
MUUT TOIMIALAT (alle 10 ammattitautitapausta)	128	1,5
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	792	3,3

*Taulukossa on ilmoitettu tapausten lukumäärä kullakin toimialalla ja lisäksi kyseisen toimialan 10 000 työlliseen suhteutettu ilmaantuvuus.

5.2 Vuosien 2016–2020 taulukot

Taulukko 8. Vahvistettujen ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapauksen lukumäärät vuosina 2016–2020 ikäryhmittäin.

	2016	2017	2018	2019	2020
Ammattitautitapaukset					
Työikäiset (15–64-vuotiaat)	1181	958	848	710	792
Yli 65-vuotiaat	425	390	358	314	270
Kaikenikäiset	1606	1348	1206	1024	1062
Ammattitautiepäilyiksi jääneet tapaukset					
Työikäiset (15–64-vuotiaat)	2198	1848	1579	1266	1513
Yli 65-vuotiaat	222	148	137	156	128
Kaikenikäiset	2420	1996	1716	1422	1641
Ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapaukset					
Työikäiset (15–64-vuotiaat)	3379	2806	2427	1976	2305
Yli 65-vuotiaat	647	538	495	470	398
Kaikenikäiset	4026	3344	2922	2446	2703

*Taulukossa on vuosien 2016–2018 päivitetty luvut.

Taulukko 9. Työikäisten (15–64-vuotiaat) vahvistetut ammattitaudit vuosina 2016–2020.

Ammattitauti	2016	2017	2018	2019	2020
Meluvamma	331	230	169	127	115
Koronavirusinfektio (COVID-19)	0	0	0	0	114
Ärsytyskosketusihottuma	126	102	114	86	97
Allerginen kosketusihottuma	153	149	142	135	96
Kryptosporidioosi	2	6	12	47	54
Ammattinuha	59	48	48	45	48
Ammattiaстма	91	68	59	54	41
Asbestiplakkittauti	105	78	57	39	35
Proteiinikosketusihottuma tai kosketusurtikaria	37	34	28	25	32
Polven limapussin tulehdus	22	22	28	18	30
Lateraalinen epikondyliitti	42	46	31	18	29
Nivelkalvon tai jännetupen tulehdus (ICD10:M65)	34	27	25	16	19
Tärinätauti	22	30	38	27	16
Syyhy	37	29	25	17	16
Rannekanavaoireyhtymä	19	12	19	15	14
Myyräkuume	36	26	14	19	13
Allerginen alveoliitti	12	17	13	12	7
Liuotinaivosairaus	7	4	4	1	5
Orgaanisen pölyn aiheuttama toksinen oireyhtymä (ODTS)	8	5	3	1	4
Määrittämätön entesopatia	5	6	6	1	3
Mesoteliooma	4	7	1	4	2
Mediaalinen epikondyliitti	2	7	5	1	2
Silikoosi	2	2	2	2	2
Keuhkosityöpä	1	1	1	2	2
Legionelloosi	0	0	1	1	2
Sarveiskalvon tulehdus	2	1	5	7	1
Sukeltajantauti	1	1	2	0	1
Pyöröatelektaasi tai viskeraalipleuran fibroosi	3	1	2	1	0

Ammattitauti	2016	2017	2018	2019	2020
Sidekalvon tulehdus	2	1	2	2	0
Tuberkuloosi	2	2	0	1	0
Asbestoosi	3	1	0	0	0
Yskä tai hengenahdistus	3	0	0	0	0
Lehmänrokko	0	0	2	0	0
Toksoplasmoosi	0	0	1	0	0
Keuhkopussin tulehdus	0	1	0	0	0
YHTEENSÄ	1173	964	859	724	800
MUUT DIAGNOOSIT	73	42	26	27	29
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	1246	1006	885	751	829
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	1181	958	848	710	792

*Taulukossa on vuosien 2016–2018 päivitetty luvut.

Taulukko 10. Yli 65-vuotiaiden vahvistetut ammattitaudit vuosina 2016–2020.

Ammattitauti	2016	2017	2018	2019	2020
Asbestiplakkittauti	254	222	230	197	158
Mesoteliooma	53	48	44	41	49
Keuhkosityöpä	33	36	28	26	24
Meluvamma	49	44	30	18	22
Asbestoosi	37	36	26	30	13
Pyöröatelektiä tai viskeraalipleuran fibroosi	9	9	8	6	5
Silikoosi	6	5	3	4	5
Koronavirusinfektio (COVID-19)	0	0	0	0	1
Tärinätauti	0	1	1	0	1
Polven limapussin tulehdus	0	0	0	1	1
Allerginen alveoliitti	1	1	1	2	1
Kryptosporidioosi	0	0	0	0	1
Nenän sivuonteloiden syöpä	1	0	0	0	1
Ammattiaстма	0	3	0	0	0
Tuberkuloosi	0	1	0	0	0

Ammattitauti	2016	2017	2018	2019	2020
Nivelkalvon tai jännetupen tulehdus (ICD10:M65)	0	0	1	0	0
Myyräkuume	1	0	0	1	0
Liutinaivosairaus	0	1	0	0	0
Keuhkopussin tulehdus	1	0	1	0	0
Ärsytyskosketusihottuma	1	0	0	0	0
Allerginen kosketusihottuma	1	0	0	0	0
YHTEENSÄ	447	407	373	326	282
MUUT DIAGNOOSIT	5	4	6	0	3
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	452	411	379	326	285
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	425	390	358	314	270

*Taulukossa on vuosien 2016–2018 päivitettyt luvut.

Taulukko 11. Kaikenikäisten vahvistetut ammattitaudit vuosina 2016–2020.

Ammattitauti	2016	2017	2018	2019	2020
Asbestiplakkitauti	359	300	287	236	193
Meluvamma	380	274	199	145	137
Koronavirusinfektio (COVID-19)	0	0	0	0	115
Ärsytyskosketusihottuma	127	102	114	86	97
Allerginen kosketusihottuma	154	149	142	135	96
Kryptosporidioosi	2	6	12	47	55
Mesoteliooma	57	55	45	45	51
Ammattinuha	59	48	48	45	48
Ammattiasma	91	71	59	54	41
Proteiinikosketusihottuma tai kosketusurtikaria	37	34	28	25	32
Polven limapussin tulehdus	22	22	28	19	31
Lateraalinen epikondyliitti	42	46	31	18	29
Keuhkosityöpä	34	37	29	28	26
Nivelkalvon tai jännetupen tulehdus (ICD10:M65)	34	27	26	16	19

Ammattitauti	2016	2017	2018	2019	2020
Tärinätauti	22	31	39	27	17
Syyhy	37	29	25	17	16
Rannekanavaoireyhtymä	19	12	19	15	14
Asbestoosi	40	37	26	30	13
Myyräkuume	37	26	14	20	13
Allerginen alveoliitti	13	18	14	14	8
Silikoosi	8	7	5	6	7
Pyöröatelektaasi tai viskeraalipleuran fibroosi	12	10	10	7	5
Liuotinaivosairaus	7	5	4	1	5
Orgaanisen pölyn aiheuttama toksinen oireyhtymä (ODTS)	8	5	3	1	4
Määrittämätön entesopatia	5	6	6	1	3
Mediaalinen epikondyliitti	2	7	5	1	2
Legionelloosi	0	0	1	1	2
Sarveiskalvon tulehdus	2	1	5	7	1
Sukeltajantauti	1	1	2	0	1
Nenän sivuonteloiden syöpä	1	0	0	0	1
Tuberkuloosi	2	3	0	1	0
Yskä tai hengenahdistus	3	0	0	0	0
Sidekalvon tulehdus	2	1	2	2	0
Lehmänrokko	0	0	2	0	0
Toksoplasmoosi	0	0	1	0	0
Keuhkopussin tulehdus	1	1	1	0	0
YHTEENSÄ	1620	1371	1232	1050	1082
MUUT DIAGNOOSIT	78	46	32	27	32
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	1698	1417	1264	1077	1114
TAPAUKSIA YHTEENSÄ	1606	1348	1206	1024	1062

*Taulukossa on vuosien 2016–2018 päivitetty luvut.

Taulukko 12. Työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten altisteet (tarkastelussa huomioitu tapaukselle kirjatus ensimmäisen diagnoosin altiste).

Altiste	2016	2017	2018	2019	2020	Yht.
Melu	331	230	169	127	115	972
Toistotyö	117	102	89	56	71	435
Asbestit	111	88	58	44	38	339
Märkä työ	64	55	62	40	48	269
Synteettiset hartsit, muovit, maalit ja liimat	62	57	65	54	31	269
Punkit (sis. mm. puutiainen, pölypunkit, syyhypunkki)	42	34	33	20	20	149
Jauhot, viljat ja rehut	32	29	30	26	26	143
Eläinten epiteeli, karvat tai eritteet	36	33	25	24	23	141
Epäfysiologinen puristus tai venytys	25	24	31	23	37	140
Kumikemikaalit	23	26	26	32	29	136
Tärinä	22	30	38	27	16	133
Homesienet	42	26	34	16	13	131
Muut tarkemmin määrittämättömät kemialliset tekijät	31	28	26	18	21	124
Kryptosporidit	2	6	12	47	54	121
Koronavirukset (sis. COVID-19)	0	0	0	0	114	114
Hantavirukset (sis. myyräkuume)	36	26	14	19	13	108
Amiinit	12	13	8	9	12	54
Säilytteet ja antimikrobiset aineet	10	10	13	7	4	44
Kosmeettiset aineet	14	7	5	7	8	41
Kasvit	3	7	10	10	11	41
MUUT ALTISTEET	166	127	100	104	88	585
ALTISTEET YHTEENSÄ	1181	958	848	710	792	4489

*Taulukossa on vuosien 2016–2018 päivitetty luvut.

Taulukko 13. Työikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärät tautipäryhmittäin 2016–2020 ensimmäisen diagnoosin mukaan.

Tautipäryhmä	2016	2017	2018	2019	2020
Meluvamma	331	230	169	127	115
Astmat ja nuhat	121	101	94	79	75
Ihotaudit	347	305	305	251	227
Rasitussairaudet	147	128	119	73	101
Asbestisairaudet	111	87	58	44	38
Muut	124	107	103	136	236
YHTEENSÄ	1181	958	848	710	792

*Taulukossa on vuosien 2016–2018 päivitetty luvut.

Taulukko 14. Työikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten lukumäärät tautipäryhmittäin 2016–2020 ensimmäisen diagnoosin mukaan.

Tautipäryhmä	2016	2017	2018	2019	2020
Meluvamma	790	575	448	325	341
Astmat ja nuhat	754	612	498	448	494
Ihotaudit	933	901	830	695	705
Rasitussairaudet	344	258	241	152	189
Asbestisairaudet	145	116	96	58	53
Muut	413	344	314	298	523
YHTEENSÄ	3379	2806	2427	1976	2305

*Taulukossa on vuosien 2016–2018 päivitetty luvut.

Taulukko 15. Yli 65-vuotiaiden vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärät tautipäryhmittäin 2016–2020 ensimmäisen diagnoosin mukaan.

Tautipäryhmä	2016	2017	2018	2019	2020
Meluvamma	49	44	30	18	22
Astmat ja nuhat	0	3	0	0	0
Ihotaudit	2	0	0	0	1
Rasitussairaudet	1	0	1	1	1
Asbestisairaudet	361	330	316	287	236
Muut	12	13	11	8	10
YHTEENSÄ	425	390	358	314	270

*Taulukossa on vuosien 2016–2018 päivitetty luvut.

Taulukko 16. Yli 65-vuotiaiden ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten lukumäärät tautipäryhmittäin 2016–2020 ensimmäisen diagnoosin mukaan.

Tautipäryhmä	2016	2017	2018	2019	2020
Meluvamma	119	87	62	54	55
Astmat ja nuhat	7	8	7	2	1
Ihotaudit	4	1	1	1	2
Rasitussairaudet	1	1	2	1	2
Asbestisairaudet	482	412	386	381	312
Muut	34	29	37	31	26
YHTEENSÄ	647	538	495	470	398

*Taulukossa on vuosien 2016–2018 päivitetty luvut.

Taulukko 17. Kaikenikäisten vahvistettujen ammattitautitapausten lukumäärät tautipäryhmittäin 2016–2020 ensimmäisen diagnoosin mukaan.

Tautipäryhmä	2016	2017	2018	2019	2020
Meluvamma	380	274	199	145	137
Astmat ja nuhat	121	104	94	79	75
Ihotaudit	349	305	305	251	228
Rasitussairaudet	148	128	120	74	102
Asbestisairaudet	472	417	374	331	274
Muut	136	120	114	144	246
YHTEENSÄ	1606	1348	1206	1024	1062

*Taulukossa on vuosien 2016–2018 päivitetty luvut.

Taulukko 18. Kaikenikäisten ammattitauti- ja ammattitautiepäilytapausten lukumäärät tautipäryhmittäin 2016–2020 ensimmäisen diagnoosin mukaan.

Tautipäryhmä	2016	2017	2018	2019	2020
Meluvamma	909	662	510	379	396
Astmat ja nuhat	761	620	505	450	495
Ihotaudit	937	902	831	696	707
Rasitussairaudet	345	259	243	153	191
Asbestisairaudet	627	528	482	439	365
Muut	447	373	351	329	549
YHTEENSÄ	4026	3344	2922	2446	2703

*Taulukossa on vuosien 2016–2018 päivitetty luvut.

5.3 Toimialakohtaisia taulukoita 2016–2020

Taulukko 19. Työikäisten vahvistetut ammattitaudit maa-, metsä- ja kalataloudessa (TOL2008 luokat 01–03) vuosina 2016–2020.

Ammattitauti	2016	2017	2018	2019	2020	Yht.
Ammattinuha	29	21	21	14	15	100
Myyräkuume	32	25	12	17	11	97
Kryptosporidioosi	1	1	9	38	47	96
Ammattiastma	24	21	13	19	15	92
Meluvamma	28	16	19	12	7	82
Proteiinikosketusihottuma tai kosketusurtikaria	23	20	13	7	11	74
Allerginen alveoliitti	10	13	13	10	7	53
Ärsytyskosketusihottuma	9	6	10	4	6	35
Allerginen kosketusihottuma	9	2	7	3	3	24
Nivelkalvon tai jännetupen tulehdus (ICD10:M65)	3	8	4	4	3	22
Lateraalinen epikondyliitti	2	7	5	4	3	21
Polven limapussin tulehdus	6	2	2	3	5	18
Orgaanisen pölyn aiheuttama toksinen oireyhtymä (ODTS)	7	4	3	1	3	18
Tärinätauti	0	2	3	1	1	7
MUUT DIAGNOOSIT	30	13	16	7	11	77
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	213	161	150	144	148	816

Taulukko 20. Työikäisten vahvistetut ammattitaudit teollisuudessa (TOL2008 luokat 10–33) vuosina 2016–2020.

Ammattitauti	2016	2017	2018	2019	2020	Yht.
Meluvamma	150	100	77	59	44	430
Allerginen kosketusihottuma	37	35	37	32	32	173
Ärsytyskosketusihottuma	14	22	25	22	20	103
Ammattiastma	22	17	16	14	6	75
Ammattinuha	17	17	16	16	8	74
Asbestiplakkitauti	28	13	14	2	6	63
Lateraalinen epikondyliitti	15	12	13	7	16	63
Tärinätauti	9	11	12	7	4	43
Rannekanavaoireyhtymä	10	4	9	6	4	33
Nivelkalvon tai jännetupen tulehdus (ICD10:M65)	10	4	5	3	4	26
Proteiinikosketusihottuma tai kosketusurtikaria	3	6	5	7	0	21
Liutinaivosairaus	5	1	3	0	3	12
Sarveiskalvon tulehdus	2	1	3	4	0	10
Mesoteliooma	1	4	0	2	1	8
Polven limapussin tulehdus	3	2	1	0	2	8
Mediaalinen epikondyliitti	1	3	2	0	1	7
Määrittämätön entesopatia	2	4	1	0	0	7
Silikoosi	0	1	1	2	2	6
MUUT DIAGNOOSIT	15	8	4	11	4	42
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	344	265	244	194	157	1204

Taulukko 21. Työikäisten vahvistetut ammattitaudit rakennusalalla (TOL2008 luokat 41–43) vuosina 2016–2020.

Ammattitauti	2016	2017	2018	2019	2020	Yht.
Meluvamma	75	42	31	26	23	197
Asbestiplakkitauti	50	44	31	26	23	174
Allerginen kosketusihottuma	29	35	38	26	26	154
Polven limapussin tulehdus	11	12	17	11	12	63
Tärinätauti	6	7	13	12	4	42
Lateraalinen epikondyliitti	8	9	3	2	5	27
Nivelkalvon tai jännetupen tulehdus (ICD10:M65)	5	6	7	4	4	26
Ärsytyskosketusihottuma	10	5	1	8	2	26
Rannekanavaoireyhtymä	4	2	3	3	5	17
Ammattiaстма	4	0	1	2	1	8
Mesoteliooma	2	2	0	2	0	6
Keuhkosityöpä	1	0	1	1	2	5
Kryptosporidioosi	1	0	0	4	0	5
MUUT DIAGNOOSIT	19	6	11	8	6	50
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	225	170	157	135	113	800

Taulukko 22. Työikäisten vahvistetut ammattitaudit terveyspalvelualalla (TOL2008 luokka 86) vuosina 2016–2020.

Ammattitauti	2016	2017	2018	2019	2020	Yht.
Koronavirusinfektio (CO-VID-19)	0	0	0	0	90	90
Ärsytyskosketusihottuma	14	18	16	15	19	82
Allerginen kosketusihottuma	20	15	9	12	4	60
Syyhy	10	9	14	4	9	46
Ammattiaстма	8	4	9	1	1	23
MUUT DIAGNOOSIT	8	6	3	3	2	22
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	60	52	51	35	125	323

Taulukko 23. Työikäisten vahvistetut ammattitaudit kauneusalalla (TOL2008 luokka 9602) vuosina 2016–2020.

Ammattitauti	2016	2017	2018	2019	2020	Yht.
Allerginen kosketusihottuma	19	17	13	10	6	65
Ärsytyskosketusihottuma	12	4	6	6	9	37
Ammattiaстма	2	3	0	4	3	12
Proteiinikosketusihottuma tai kosketusurtikaria	2	3	0	0	4	9
Ammattinuha	2	1	1	2	2	8
MUUT DIAGNOOSIT	2	0	1	0	1	4
DIAGNOOSIT YHTEENSÄ	39	28	21	22	25	135

6 Työperäisten sairauksien rekisteri

Työterveyslaitos toimii Työperäisten sairauksien rekisterin (TPSR) rekisterinpitäjänä. TPSR:ään kirjataan tietoja ammattitautiepäilyistä ja vahvistetuista ammattitaudeista. Työperäisten sairauksien rekisteri on tutkimusrekisteri, jota Työterveyslaitos ylläpitää Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978 2 a § 2 mom.)² nojalla. TPSR:n tiedot ovat lailla ja Kansallisarkiston määräyksellä säädetty pysyvästi säilytettäviksi.

Rekisterissä käsitellään henkilötietoa ammattitautien ja muiden työstä johtuvien sairauksien tutkimusta, selvittelyä ja ehkäisyä sekä diagnosoimista ja hoidon kehittämistä varten. Oikeusperuste henkilötiedon käsittelylle on lakisääteinen velvoite (tietosuojasetus artikla 6 kohta 1 c, tietosuojalaki 6.1 § kohta 2, laki Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta 159/1978 2 a §)^{2,3,4}.

Työterveyslaitos voi käyttää TPSR:n tietoja tutkimus- ja selvitystoimintaan, ja luovuttaa henkilötietoja yksilöityä tieteellistä tutkimusta varten siten, kuin laissa sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019)⁵ säädetään. Rekisteristä voidaan luovuttaa henkilötietoja myös viranomaisille lainsäädännön velvoittaessa lain sallimilla tavoilla. TPSR:n tietosuojasta enemmän sivulla: <https://www.ttl.fi/tietosuojatyoperäisten-sairauksien-rekisterin-tpsr-tietosuojat>.

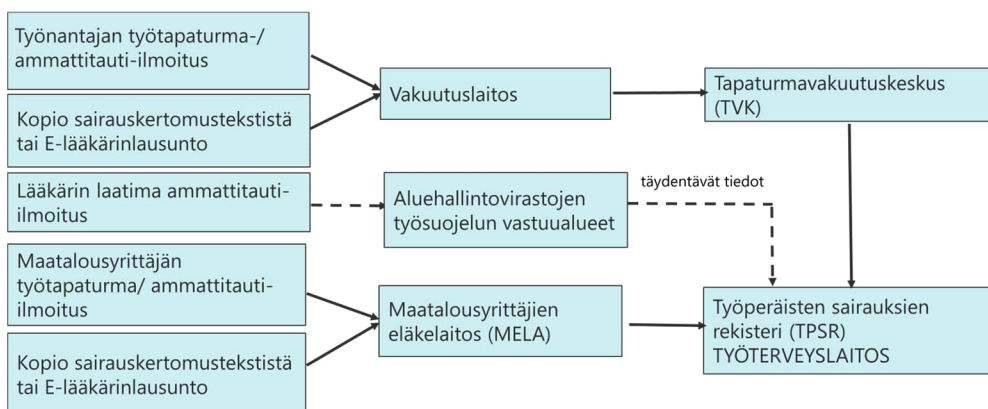
TPSR:n tilastotietoa hyödynnetään mm. ammattitautien ehkäisyn ja työsuojelun apuna sekä työterveyshuollon ja työlääkätieteen alan tutkimuksessa.

6.1 Tiedon kertyminen rekisteriin

Ammattitautien ja työtapaturmien viralliset tilastonpitäjät Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos (MELA) toimittavat kaikkia ammattitautia ja ammattitautiepäilyä koskevat tiedot Työperäisten sairauksien rekisteriin kerran vuodessa. Lisäksi TPSR:ään päivitetään tieto aiemmin ilmoitetun ammattitautiepäilyn hyväksymisestä ammattitaudiksi ja samalla kirjataan mahdolliset muutokset mm. diagnoosien ja altisteiden osalta.

Työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015)⁶ ja Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaki (873/2015)⁷ määrittelevät Työperäisten sairauksien rekisterin oikeuden saada vakuutuslaitoksista ammattitauteihin liittyviä tietoja.

Työperäisten sairauksien rekisterillä on lisäksi oikeus saada tietoja lääkärin Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueille ilmoittamista ammattitaukeista ja niiden epäilyistä sekä työstä johtuneista muista sairaalloisista tiloista työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006)¹ 46 §:n perusteella. Näiden ammattitauti-ilmoitusten tietoja käytetään TPSR:ssä täsmentämään TVK:n ja Melan kautta tulleiden tapausten altiste- ja diagnoositietoja. Tiedonkulku Työperäisten sairauksien rekisteriin on esitetty kuvassa 94.

Kuva 94. Tiedon kertyminen Työperäisten sairauksien rekisteriin.

6.2 Rekisterin tietosisältö ja vuosijulkaisun luokitukset

TPSR:n tapaukset sisältävät rekisteröintivuodesta 2005 alkaen mm. seuraavat tiedot: rekisteröintivuosi, identifointinumero, henkilötunnus, ikä, sukupuoli, kuntakoodi, toimialakoodi, ammattikoodi, altistekoodi, diagnoosikoodi, lisädiagnoosikoodi, ammattitaudin hyväksymispäivä, ammattitaudin ilmenemisvuosi, ammattitaudin seuraamustieto, vakuutuslaitoskoodi ja vahinkonumero.

Tapauksen rekisteröintivuosi määräytyy sen perusteella, milloin vakuutuslaitos on ilmoittanut tapauksen TVK:hon tai Mela on ilmoittanut tapauksen TPSR:ään. Rekisteröintivuotta käytetään ammattitautiepäilyissä määrittelemään, mille vuodelle tapaus kirjataan. Vahvistetut ammattitaudit kirjataan ammattitaudin vahvistamisvuoden mukaan (vuosi, jolloin vakuutuslaitos on hyväksynyt ammattitaudin).

Tapauksen diagnoosit on kirjattu ICD-10-tautiluokituksen⁸ mukaisesti mahdollisimman tarkalla tasolla. On mahdollista, että tapauksella todetaan ammattitautitutkimuksissa samalla kertaa useampi kuin yksi ammattitauti. Mikäli tapauksella on useita diagnooseja, ne asetetaan seuraamuksen mukaan järjestykseen niin, että vakavin diagnoosi on ensimmäisenä. Vuosijulkaisussa on huomioitu kaikki tapaukselle mahdollisesti kirjatut ammattitautidiagnoosit (yhteensä kolme diagnoosikenttää) diagnoosikohtaisissa analyyseissä.

Ammattitaudin aiheuttaja kirjataan käyttäen hyväksi Työterveyslaitoksen altisteluokitusta (6-numeroinen), jota päivitetään jatkuvasti. Altisteluokitus kattaa työelämän fyysikaaliset altisteet (pääluokka 1), kemialliset altisteet (2–5), biologiset altisteet (6), fyysiset ja psykofyysiset kuormitustekijät (7), psykososiaaliset kuormitustekijät (8) sekä muut ja tuntemattomat tekijät (9). Ammatti-ihotautien (allerginen kosketushottuma, ärsytyskosketushottuma, proteiinikosketushottuma ja kosketusurtikaria, ihoinfektiot), ammatitautin ja ammattinuhan aiheuttajat on ryhmitelty kullekin diagnoosille sopiviin, altistetyypin mukaisiin luokkiin.

Taulukossa 12 on esitetty työikäisten vahvistettujen ammattitautien aiheuttajaluokat 3-numerotasolla. Osa kemikaalialtisteita edustavista luokista on yhdistelty rekisterin asiantuntijoiden harkinnan perusteella altistetyypin mukaisiksi ryhmiksi kemiallisen rakenteen ja/tai käyttötarkoituksen mukaan. Esimerkiksi synteettiset hartsit, muovit, maalit ja liimat – luokkaan on koottu useita eri muovikemikaaliryhmiä.

Toimiala- ja ammattiluokituksessa käytetään Tilastokeskuksen Toimialaluokituksen 2008⁹ ja Ammattiluokituksen 2010¹⁰ mukaisia luokkia. Vuosijulkaisussa toimiala- ja ammattiluokituksista on käytetty 2-numerotasoa, joka on käytössä myös Eurostatin ammattitautitilastoinnissa (EODS). Kuvaajissa esitetään 2-numerotason toimiala- tai ammattiluokan numero ja nimi.

6.3 Rekisterin julkaisut

Uusimmat TPSR:n julkaisut ammattitaudeista ja ammattitautiepäilyistä ovat luettavissa www.julkari.fi. Uusimpiin TPSR:n vuosijulkaisuihin löytyy linkit myös osoitteesta <https://www.ttl.fi/teemat/tyoterveys/tyoperaisten-sairauksien-rekisteri>.

TPSR-tietoja on analysoitu pidemmältä aikaväliltä julkaisuissa ”Riskiammatit, -alat ja -altisteet työperäisten sairauksien rekisterin perusteella: 10 vuoden aineiston analyysi”¹¹ sekä ”Miksi ammattitaudit vähenevät?: Mitkä asiat selittävät alueelliset erot ammattitautien määrissä Suomessa ja kokonaismäärän muutokset?”¹².

Työelämä-tieto-verkkosivulta (www.tyoelamätieto.fi) löytyy tietoa yleisimmistä työikäisten vahvistetuista ammattitaudeista. On hyvä huomioida, että Työelämä-tiedon aineisto on karkeistettu ja siten lukumäärät eivät kaikilta osin ole vertailukelpoisia vuosijulkaisun lukujen kanssa. Työterveyslaitoksen verkkosivulta (www.ttl.fi) löytyy lisätietoa mm. ammattitaudeista ja niiden aiheuttajista, Työperäisten sairauksien rekisteristä ja sen julkaisuista.

6.4 Tietopyynnöt rekisteristä ja yhteystiedot

TPSR:stä voidaan tietopalvelupyynnöiden perusteella tehdä tarkempia tilastoanalyyskejä. Laajoista tilastoanalyysistä veloitamme kulloinkin voimassa olevan työlääkätieteen asiantuntijatyön mukaisin hinnoin. Työperäisten sairauksien rekisteriä koskevat tietopyynnöt voi lähettää sähköpostiin: [tpsr \(at\) ttl.fi](mailto:tpsr@ttl.fi).

Työperäisten sairauksien rekisteri kuuluu toisilain⁵ piiriin. Työterveyslaitos myöntää tietolupia TPSR:ään tieteellistä tutkimusta varten (<https://www.ttl.fi/tietoluvat-tyoterveyslaitoksen-tietoaineistoihin>). Tietolupahakemukset voi lähettää sähköpostiin: [tsv \(at\) ttl.fi](mailto:tsv@ttl.fi). Jos hakemus koskee useamman organisaation sosiaali- ja terveystietojen toissijaisen käytön piirissä olevia aineistoja ja niiden yhdistämistä, hakemus tulee tehdä Findatan kautta (<https://findata.fi/luvat/>) heidän ohjeidensa mukaisesti.

Työperäisten sairauksien rekisterin vastuuhenkilöt ovat ylilääkäri Kirsi Koskela, erityisasiantuntija Johanna Lehtimäki ja erikoislääkäri Ville Ojanen.

Lähteet

¹ Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoinnasta (44/2006).

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060044>

² Laki Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta (159/1978).

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1978/19780159>

³ EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2016/679, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus)

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/2016-05-04>

⁴ Tietosuojalaki (1050/2018)

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20181050>

⁵ Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019).

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190552>

⁶ Työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015).

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150459>

⁷ Maatalousyrittäjien työtapaturma- ja ammattitautilaki (873/2015).

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150873>

⁸ Tautiluokitus ICD-10. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2011.

<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085423>

⁹ Toimialaluokitus 2008. Tilastokeskus.

<https://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index.html>

¹⁰ Ammattiluokitus 2010. Tilastokeskus.

<https://www.tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/ammatti/001-2010/index.html>

¹¹ Koskela K, Aalto-Korte K, Pesonen M, Suojalehto H ym. Riskiammatit, -alat ja -altisteet työperäisten sairauksien rekisterin perusteella: 10 vuoden aineiston analyysi. Työterveyslaitos 2019.

<http://urn.fi/URN:ISBN:9789522618580>

¹² Oksa P, Talola N, Virtanen S, Saalo A ym. Miksi ammattitaudit vähenevät?: Mitkä asiat selittävät alueelliset erot ammattitautien määrässä Suomessa ja kokonaismäärän muutokset?

Työterveyslaitos 2016. <https://www.julkari.fi/handle/10024/131128>

TYÖTERVEYSLAITOS
PL 40
00032 Työterveyslaitos
www.ttl.fi

59.241

Katsauksia 175
ISBN 978-952-391-143-7 (PDF)

ISSN-L 0357-4296 = Katsauksia
ISSN-L 1235-8614 = Ammattitaudit